

Η Β'ΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΦΥΣΙΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Μία σειρά πρακτικῶν καὶ ἀπαραιτήτων γιὰ κάθε οἰκογένεια βιβλίων. Ἡ ἐκλαϊκευσις ὧν τῶν γνώσεων ὑγιεινῆς. Ἡ ἀπλοποίησις τοῦ τρόπου ζωῆς εἶναι ἡ βάσις τῆς ὑγείας. Ἡ φυσιοθεραπεία, πού κατακτᾷ παντοῦ ἔδαφος μὲ καταπληκτικὰ ἀποτελέσματα, μεταλαμβάνεται καὶ θαυματουργεῖ καὶ στὴν Ἑλλάδα χάρις τοῦ πρωτοπόρου ἐπιστήμονος καὶ μοναδικοῦ στὰ Βαλκάνια Φυσιοθεραπευτοῦ

κ. **ΗΛΙΑ ΠΕΤΡΟΥ**, Ἡπειρώτου.

Προμηθευθῆτε τὰ ἔργα τοῦ κ. ΗΛΙΑ ΠΕΤΡΟΥ γιὰ νὰ μάθετε πῶς νὰ τρέφεσθε, γιὰ νὰ μὴν ἔχετε ποτὲ ἀνάγκη νὰ πάτε σὲ γιατροὺς καὶ φαρμακεία :

•ΦΥΣΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ•, (Τὸ βιβλίο τῆς ὑγείας). Ἐνα ἔργο—θαύμα πού κατέπληξε τὸν ἐπιστημονικὸ κόσμον καὶ πού κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν θεωρεῖται τὸ

Ἐδαγγέλιον τῆς Ὑγείας.

Τιμᾶται δραχ. 60, δεμ. 70

•ΤΡΟΦΗ καὶ ΥΓΕΙΑ•. Ἐνας ἀλάνθαστος

ὁδηγὸς διατροφῆς

Τιμᾶται δραχ. 40, δεμ. 50

«ΥΓΙΕΙΝΗ καὶ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΙΤΑ»
Πῶς νὰ θεραπευθῆτε ἀπ' ὅλες τῆς παθήσεις, μὲ ὀρισμένους διαίτες. Τιμᾶται δραχ. 30, δεμ. 40.

Ἐπίσης συνιστοῦμε θερμότατα τὰ ἔργα τοῦ σοφοῦ Ἀμερικανοῦ δ-ρος Πήτερ Λέβις **«Ἀντὶ Βορὸν-νόφ»**, (δραχ. 20) καὶ **«Φυσικὴ Ζωή»** (δραχ. 25), καὶ τὸ βιβλίο πού θὰ ἐκδοθῇ σὲ λίγο **«Φυσικὴ Θεραπευτικὴ»**. (Θεραπεία ὧν τῶν ἀσθενῶν χωρὶς φάρμακα) τοῦ Ἀμερικανοῦ Καθηγητοῦ Γεωρ. Κλέμεντς (δραχ. 25) κατ' ἀκριβῆ ἐπιστημονικὴ μετάφρασι τοῦ κ. **Γιάννη Πινδέα** καὶ προλογιζόμενα διαφωτιστικὰ τὰ ἀπὸ τὸν κ. ΗΛΙΑ ΠΕΤΡΟΥ.

Ἀποστείλατε τὴν τιμὴν τοὺς στὸ Γραφεῖο τοῦ κ. Ἡλία Πέτρου (Πανεπιστημίου 57 Ἀθῆναι) καὶ θὰ τὰ λάβητε ἀμέσως, ἀπαλλασσόμενοι τῶν ταχυδρομικῶν ἐξόδων.

Σημείωσις.—Σ' ἐκείνους πού θὰ μᾶς ἀποστείλουν ἑφ' ἑαυτῶν τὴν παραγγελίαν καὶ τὴν ἀξίαν ὧν τῶν ἐκδοθέντων βιβλίων τῆς παραπάνω «Βιβλιοθήκης τῆς Φυσιοθεραπείας» θ' ἀποστείλωμε ὡς **δῶρο** τὸ περίφημον ἔργο τοῦ μεγάλου ἐπιστήμονος Γ. Κλέμεντς **«Φυσικὴ Θεραπευτικὴ»**, μόλις ἐκδοθῇ.

ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΙΩΝΟΣ ΚΑΙ ΣΑΤΟΥΡΙΑΝΟΥ (ΓΩΝ Α)

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ

Παθολογικόν, Παιδιατρικόν, Νευρολογικόν, Δερματολογικόν Ἀφροδισολογικόν, Φυματιολογικόν, Χειρουργικόν, Γυναικολογικόν, Μαιευτικόν, Ὤτορινολαρυγγολογικόν, Ὀφθαλμολογικόν, Ὄδοντιατρικόν.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

Μικροβιολογικόν καὶ Βιοχημικόν, Ἀκτινοδιαγνωστικόν, καὶ Ἡλεκτροθεραπευτικόν. Διαθερμία Ὑπεριώδεις, Ὑψίφυκνα, Φαραδικὰ, Γαλβανικά, Αὐτάγωγα, Ἡλεκτρικά *Massages*, ΡΑΔΙΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

Εἰς τὸ ἀνωτέρω Θεραπευτήριον ἐργάζονται ὡς διευθυνταὶ τμημάτων οἱ γνωστοὶ Ἡπειρώται ἱατροὶ κ. κ. Βασ. Χρήστου, ἀκτινολόγος, καὶ Ἀριστ. Παπαχαιούπουλος, λόγος-μικροβίος Ἐσχάτως προσελήφθη ὡς διευθυντὴς τοῦ ὀφθαλμολογικοῦ τμήματος ὁ διαπρεπὴς Ἡπειρώτης ὀφθαλμίατρος κ. Ν. Τράντας, δεχόμενος Πέμπτην καὶ Κυριακὴν ὥραν 9—11 π.μ.

ΤΙΜΑΙ ΛΑ·Τ·ΚΑΙ

Τὰ Ξενητεμένα Πουτκά

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Χρονιά 2η—Φύλλο 7
ΑΘΗΝΑ
Γενάρης 1936

Τιμὴ τοῦ κάθε φύλλου δραχ. 5. Στὴν Ἡπειρὸν δραχ. 3

Συνδρομὴ γιὰ 12 φύλλα : Στὴν Ἡπειρὸν δραχ. 25
Στὴν ἄλλῃ Ἑλλάδι, δραχ. 60.—Στὴν Ρουμανίαν, Λεῖ 250
Στὶς ἄλλες Χῶρες, Λίρες Ἀγγλίας 1½

Γραφεῖα :
Κολοκοτρώνη 61
(Στοῦ Κουριάκη Γραφεῖον 13)
Ἀριθ. Τηλεφ. 21.059

ΛΙΓΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΜΑΣ

Ἡπειρωτικὴ Φιλολογία. Ὁνειρα Πρωτοχρονιάς, (διήγημα) Ἀλέκου Μητακeliώτη, Λουλουδία τοῦ Πίνδου, (διήγημα) Γιάννη Πινδέα, Ἡ νύφη τῶν Καλλικαντζάρων, (διήγημα) Γ. Μασούρα, Φτελιά μου (ποίημα), Σπ. Μουσελίμη, «1936» (ποίημα), τοῦ κ. Ἀλκ. Καστρίτη, Δημοτικὰ τραγούδια ἀπὸ τὴ συλλογὴ τοῦ κ. Ἰω. Δασοπούλου. Ἡπειρωτικὲς Μελέτες. Ἡ Παραμελειμένη Ἡπειρωτικὴ Γαλακτοκομία, τοῦ κ. Γιάννη Πετρογιάννη. Ἡ Τραγωδία τοῦ Ἀγροτικοῦ Στοιχείου, τοῦ κ. Ν. Παπανικολάου. Πῶς ἔζησε καὶ πῶς τραγούδησε τὴν Ξενητείαν ὁ Κώστας Κρυστάλλης, τοῦ κ. Μ. Καπέτη. Τὸ Σχολεῖό μας. «Τὶ πρέπει νὰ τρώμε γιὰ νὰχοῦμε ὑγείαν, νεῖτα κι' ὠμορφιά, τοῦ κ. Ἰω. Δασοπούλου. «Τρία ἑκατομμύρια ἀναλφάβητοι Ἕλληνες» τοῦ κ. Ἀλ. Θ—ς.

Ἐλευθερές Γυνῶμες. Οἱ Δασάλοι στὴν Ἡπειρὸν. Τὰ Δικαιώματα τῶν Παλαιῶν Πολεμιστῶν. Ρῆθρον ἀπ' τὸ Ταμεῖον Ἀστεργιῶν.

Περασμένοι. Ἡπειρώτες Λογοτέχνες. Ποιήματα Κωνσταντῆ, Γεωργ. Ἐλίου, Ἰω. Βηλαρά, Γ. Πελερέν, Γ. Ζαλοκώστα.

Ἀνταποκρίσεις. Ἀπ' τὴ Πατρίδα κι' ἀπ' τὰ ἔξω. Ἀπ' τὴν Ἡγουμένην, Κατανοχώρα (Πλαίσια—Καλὲντζι), Τσαρκακλιάνι, Λεῖα (Φιλιστών), Ἀμάρντο (Κόνιτσα), Περσία κλπ.

Ἡπειρωτικὲς Ὁργανώσεις. Γιὰ τὴν ἰδρυσὴ τῆς Παιδείας. Ὁμοσπονδία, ἀρθρο τοῦ κ. Ἀλέκου Τζάκου, Ἡπειρωτικὲς Ἀδελφότητες (ἱστορία, γεγονότα, κίνησις).

Ἡπειρωτικὰ ἀντίετα. Χατούεννα κι' Ἀη-Βασίλειον στὰ παλιὰ χρόνια, τοῦ κ. Κ. Β. Καλωσιῆ. Οἱ γιορτὲς τῶν χριστουγέννων στὰ χωριά τῆς Κόνιτσας. Πῶς γίνεται ὁ γάμος στὰ Κατωχώρια τῆς Τσαμουριάς.

Ἡπειρωτικὸ Ρεπορτάζ. Ἡπειρωτικὰ νέα. Κουβέντες μὲ τοὺς φίλους μας.

Ἀπ' τὸ Καραοῦλι μας. Πῶς βλέπομε τὴν Ἡπειρὸν ἀπὸ τὰ ἔξω. Κοίσεις—Γνώμες—Ἐτάγματα—Ὁρμήνιες.

ΤΑ ΞΕΝΗΤΕΜΕΝΑ ΠΟΥΛΙΑ

ΧΡΕΙΑΖΟΥΜΕΝΕΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΜΑΓΑΖΙΑ

Καφεενεία

«Τὸ Νυκτερινόν»
Δημητρίου Τσάρρα
Πειραιῶς 22

«Τὸ Ἡπειρωτικόν»
Τάκη Φλώρου
Λιτωίων 14

«Τιτάνια»

Θ. Καράσας
Ἀριστοτέλους Γωνία

Τὸ «Πωγώνιον» κ. κ. Γ. Ζιάγκου καὶ Ν. Μάτση. 2 Λεωκορίου 2.

Καφεενεὶον κ. Ἰωάννου Λούκα. Ὁδὸς Πανδρόσου Στοᾶ Μπουρνιά (Τσαρουχάδικα).

Γαβέρνες — Ἑστιατόρια — Μπύρες

«Ἡ Ἡπειρος»

Ἀδελφῶν Γρίβα
Σωκράτους καὶ Ἰκτινίου Γωνία
Γιαννιώτικος πατώσας κάθε μέρα

«Ὁ Τέλης»

Κεραμεικοῦ 33
κάθε βράδυ χαλοῦν τὸν κόσμο

Ταβέρνα ἢ «Κάβζα» Σταδίου 60.
ἐξυπηρέτηση τοῦ πατριώτου μας κ. Βασ. Γαβρίλ.

Τὸ «Πυρσέλουπον» κ. Ἀν. Ἀναστασίου. Βερανζέρου καὶ Σωκράτους (γωνία).

Ραφτάδικα

Νικόλαος Μάσιος Αἰόλου 73α

Χρήστος Συγκούντας. Αἰόλου 71

Δημήτρ. Ράπτης. Ἀπελλοῦ 2.

Επιπλοποιεῖα

Ἰωάννης Κρίτσας
καλλιτεχνικά ἐπιπλώσεις καὶ ἐξυλουργικά οἰκοδομικά ἐργασία
Καλλιδρομίου καὶ Πατησίων 348

Θεοδ. Καραμήτσος Ἀριστοτέλους 51.

Κουρεία

Ἰω. Κουτσογιάννη
Μάρνης 27 (Πλατεῖα Βάθης)

Ενοδοχεῖα

Τὸ «Ἀθηναϊκόν» Σπυρ. Τζορτζατζή. Εἰρηίδου 40.

Γιατροὶ

Ἰλιάς Πέτρος φυσιοθεραπευτής.
δέχεται καθ' ἐκάστην. 11 - 1 καὶ 5 - 7
Πανεπιστημίου 57 (Μέγαρον Τοῖτα)
Τηλ. 28.446.

Βασίλειος Χρήστου

Παθολόγος — Ἀκτινολόγος Πειραιῶς 24
Ὁραὶ ἐπισκέψεως 8 - 9 π. μ. καὶ 3 - 6 μ. μ.

Κων. Γ. Μασόπουλος

Χειρουργός, Γυναικολόγος, Μαιευτὴρ
Διευθυντὴς τῆς Γυναικολογικῆς Κλινικῆς τοῦ ἐν Πειραιεὶ Ζαννίου Νοσοκομείου. Δέχεται ἐν Ἀθήναις ἐπὶ τῆς δ' οὐδ' Σόλωνος 54 καθ' ἐκάστην 4 - 6 μ. μ. καὶ ἐπὶ συνεντεύξει. Τηλ. 28.134

Ἰωάννης Μπαλτατζής

Παθολόγος Ἰατρός Νοσήματα Στομαχοεντερικά, Ἡπατικά καὶ Θρόμβως Δημόκριτου 10 Ἐπισκέψεις 11 - 12 καὶ 4 - 6 Τηλ. 23.832

Χρ. Ζοῦμπος

Σκουφᾶ 12 Ἐφαρμογὴ πνευμοθώρακος καὶ φρενικοτομῆς Δέχεται 3 - 6 μ. μ.

Χρ. Γ. Δάλλας

Ἰατρός παθολόγος Μέτονος 2

Ἀθ. Μαντέλλος Δερματολόγος — Ἀφροδισιολόγος. Τηλ. 2.237. Ἀγίου Κωνσταντίνου.

Κ. Ζαρπλάς. Γ' Σεπτεμβρίου 34α.

Κώστας Β. Πιληγός Χειρουργός. Ἀχαρνῶν 17.

Βασίλειος Τζαλλόπουλος παθολόγος. Τζωρτζη 23. Τηλ. 22.855.

Βασίλειος Βούλας

Παθολόγος Τηλέφωνον 25.033 Σεπτεμβρίου 56

Νικ. Τράντας

Ὁφθαλμίατρος Γ'. Σεπτεμβρίου 47 Τηλ. 23.064. Κλινικὴ Ἀγίου Σπυρίδωνος Πειραιᾶ.

Χαρίλαος Ζωΐδης Ὁφθαλμίατρος Καλλιθέα Σκρᾶ 98.

Φαρμακεία

Β. Οἰκονόμου, Βούλγαρη καὶ Κεραμεικοῦ (γωνία).

Ἐμπορικά

Ἰ. Γιώτης. Τὰ γνησιότερα Μπαχαρικά. Σωκράτους 25.

Δικηγόροι

Β. καὶ Σ. Ἀγγελόπουλοι
Ἐμμαν. Μπενάκη 8

Γεώργιος Βαζαρέτος Κοραΐ 5

Χρήστος Πασασιάνου

Τηλ. 24.286 Πειραιῶς 30.

Ἀριστείδης Βασιλειάδης

Τηλεφ. 25.125. Σωκράτους 65

Ἀλέξανδρος Μπάρδας

Σόλωνος 128.

Θρασύβουλος Σιτάς

Τηλ. 28.963 Χαγιάδου Τρικοῦπη 5

Ἰωάννης Ράγκος

Τηλ. 24.088 Σαντωβριάνδου 10

Θεοφάνης Κουτσογιαννόπουλος

Ανιούργου 1. Τηλ. 21.853.

Σταῦρος Πανούρης

Κάννιγγος 8 Τηλ. 22.445

Σπ. Παπαδόχους

Γ' Σεπτεμβρίου 7

Στέφανος Βισιλάκος

Τηλ. 24.615 Γερανίου 31

Ἄικ. Ζωΐδης

Χρυσοσηλαιοπόσης 9 Τηλεφ. 27.021

Συμβολαιογράφοι

Κωνσταντῖνος Ἐξάρχος Ἐμμανουὴλ Μπενάκη 8.

Ὁδοντογίατροι

Γεώργιος Τζαυίχας

Ὁδοντογίατρος καὶ Παθολόγος
Χαλκοκονδύλη 33

Εὐδοκία Κύρκη

Ἀθηνᾶς 47

Εὐαγγ. Κ. Μούσιος

Θεμιστοκλέους 37 Τηλ. 26.712.

Περίπτερα

Κώστα Μίνου Χαντιῖα. Μεταξὺ «Ἡβης» καὶ «Παραδείσου» ἀπέναντι στὸ σιλωβώθριο.

Τὶς Πεκλάμες σας
Στὰ «ΞΕΝΗΤΕΜΕΝΑ ΠΟΥΛΙΑ»
Γιατὶ κυκλοφοροῦν σὲ 3.000 φύλλα καὶ σ' ὅλα τὰ στρώματα. Κάθε φύλλο διαβάζεται ἀπὸ 5 - 6 πατριώτες μας καὶ δὲν πετιέται ὅπως ἡ ἡμερηΐδα.

Γιὰ ὅσας καλονόισαμε τὴν κάθε ἀράδα 2,50 - 3 δραχμῆς.

Νεοηπειρωτικὴ λογοτεχνία

ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΠΙΝΔΟΥ

Χι' τί λουλούδια, τί λιγερὰ κι' ἀμύριστα, στ' ἀλήθεια, ἀγριο-λούδα φυτρώουν ψηλά στὴν Πίνδο! Καὶ τί κορασιές, τί δλαχοπούλες ἔχει καὶ νὸς ὁ τόπος!

Καὶ μὲν Σμαράγδω, γλυκεῖα καὶ μεστωμένη βλάχα, χωριατοπούλα δροσερὴ κι' ἀμάλαγη, ἀγγιχτο λουλούδι φυτρωμένο σ' ἀπάτητο κρεμνός...

Ἡ Σμαράγδω. *Ἄν' ἦταν καμμιὰ χοντροκαμωμένη θὰ τὴν ἔλεγα ἀντρογυναίκα. Μὰ περισσότερο ταιριάζει νὰ τὴν πῶ τρελλοκόριτσο. Ξεπερνᾷ στίς τρέλλες καὶ τὸ πιδ ζωηρὸ παιδί. Μικρὴ—μικροῦλ' ἀκόμα τσκαζέ ἀπ' τὴν δασκάλα καὶ γιουρούσι, σδάρν' ἀμπέλια καὶ περβόλια. Αὐτὴ πρωτοδοκίμαζε τ' ἀσπροκόκκινα κι' ἀγίνωτ' ἀκόμα τροφὰντὰ κεράσια πὺλ λαμποκοποῦσαν στίς κερασιές πέρα στὸ Προσέλιο. Αὐτὴ θὰ πρωτόφερνε τὰ ὠμορφα καὶ ροδοκόκκινα φράουλα ἀπὸ τίς κατὰ χλωρὲς φτέρες. Αὐτὴ νὰ μᾶση τίς πιδ ἀπτόμακρες ἀγριαπιτιές κι' ἀγριομηλιές τοῦ λόγγου. Σκάλωνε σὺν βερβερίτσα καὶ στὸ πιδ δυσκολανέδατο δεντρί, ὡς τὸ πιδ φιλό καὶ σέρτικο ἀνρόκλωνό του. Ὅλοι τὴ γυρεύανε—καὶ μὲ καλὸ μοιράδι—νὰ βεργίση τίς καρυδιές. Τὸ χινόπωρο, σὺν ἔπερνε νὰ φρεσάει ὁ νοτιασμένος ἀγέρας καὶ γιόμαζε ἢ ἐξοχὴ ἀπ' τὸ λυωμένο μάλαμα τῶν χλωμῶν φύλλων πὺλ ρεῦανε ἀπὸ τὰ δένδρα, ἐμνησκε ἀπὸ κανένα κατακόκκινο καὶ κρυμμένο στὴ φυλλωσιά ὡς τότε μῆλο, ἢ κάποιον καλογινωμένο ἀπιδί, σὲ κανένα κλωνάρι. Αὐτὸ σατάνιζε τὴ Σμαράγδω. Μὲ κάθε τρόπο ἔπρεπε νὰ τὸ φθῶσιν. Μάτωναν χέρια, γάμπες καὶ μπουτῖα, μὰ τίποτε. Στὸ κάτω—κάτω θὰ τῶρριχνε τὸ ὄψιμο κείνο φρούτο πετροβολώντας το. Ἐβριχνε τὴν πέτρα καὶ μὲ τὸ σφεντόνι ἀκόμα, καλλίτερα κι' ἀπὸ καὶ θε συνομήλικό της ἀγάρ. Ἀσύγκριτη θὰ τσαλίμια καὶ στὸ τρεχίδ. Πὺλ νὰ τὴ δάλει στὸ χέρι του ὁ λακκιώτης γερο—Θύμιος, ὁ ντραγάτης τοῦ χωριοῦ, τώρα μάλιστα στὰ γεράματα πὺλ ἔπερνε κούτσα—κούτσα τὸ ζερβὶ του, τώρα πὺλ δυσκολ' ἀνέβαινε στὸ Κατάραχο, στὴν Τσιάσκα ἢ τὸ Καρασὺλὶ τοῦ Παλιάμπελου καὶ χούγιαζε βραχνὰ κάθε φορὰ πὺλ ἀκούγε νὰ φουρφουλίξει κάτι στ' αὐτιά του, ἀδιάφορα ἂν ὁ θόρυβος γινόνταν ἀπὸ τὸ παιδομάνι πὺλ πηδοῦσε κλεφτὰ τοὺς φράχτες καὶ τὰ πεζούλια τῶν κήπων ἢ ἦταν οἱ κυρατζήδες πὺλ σαλαγοῦσαν τὰ ζᾶ τους:

—Ἀλάργ' ἀπ' τ' ἀμπέλια ὠρεσεεε... Κι' ἀντηχοῦσαν οἱ κρεμνοὶ καὶ τὰ φαρῆγνα. Μὰ στὰ χαμένα. Ἡ Σμαράγδω κι' οἱ μοσχολάγες τοῦ χωριοῦ ἔβριχναν τὴν ἀνημπορία του καὶ ἡ παροιμία «ὁ φῶτος φυλάει τὰ ἔρμα» δὲν εἶχε καμμιὰ πέρας ἔδω.

—Ἀλάργ' ἀπ' τ' ἀμπέλια ὠρεσεεε... Κι' ἀντηχοῦσαν οἱ κρεμνοὶ καὶ τὰ φαρῆγνα. Μὰ στὰ χαμένα. Ἡ Σμαράγδω κι' οἱ μοσχολάγες τοῦ χωριοῦ ἔβριχναν τὴν ἀνημπορία του καὶ ἡ παροιμία «ὁ φῶτος φυλάει τὰ ἔρμα» δὲν εἶχε καμμιὰ πέρας ἔδω.

—Ἀλάργ' ἀπ' τ' ἀμπέλια ὠρεσεεε... Κι' ἀντηχοῦσαν οἱ κρεμνοὶ καὶ τὰ φαρῆγνα. Μὰ στὰ χαμένα. Ἡ Σμαράγδω κι' οἱ μοσχολάγες τοῦ χωριοῦ ἔβριχναν τὴν ἀνημπορία του καὶ ἡ παροιμία «ὁ φῶτος φυλάει τὰ ἔρμα» δὲν εἶχε καμμιὰ πέρας ἔδω.

—Ἀλάργ' ἀπ' τ' ἀμπέλια ὠρεσεεε... Κι' ἀντηχοῦσαν οἱ κρεμνοὶ καὶ τὰ φαρῆγνα. Μὰ στὰ χαμένα. Ἡ Σμαράγδω κι' οἱ μοσχολάγες τοῦ χωριοῦ ἔβριχναν τὴν ἀνημπορία του καὶ ἡ παροιμία «ὁ φῶτος φυλάει τὰ ἔρμα» δὲν εἶχε καμμιὰ πέρας ἔδω.

φρίνα, θὲς με πεζόβολο, ἀγγίστρι ἢ γρῆπο. Γιὺρεξ ἐμπόλητη, ἀχτένιστη καὶ λεπρὴ ἀπὸ μῦλο σὲ μῦλο, ἔκοβε τὸ νερὸ τ' ἀύλακι τοῦ ἢ ἔβριχνε μεγάλες πέτρες στὸ καροῦτι γιὰ νὰ σταματήσῃ ἢ φτερωτὴ κι' ἔτσι νὰ γελάσει μὲ τίς ὀργισμένες φωνές τοῦ μωλῶν, κρυμμένη στίς ἱτιές τοῦ ποταμιοῦ. Δέρωνε τίς καλοπλυμένες καὶ πεντακάθαρες φλοκάτες δελντζές πᾶπλωναν οἱ γυναῖκες στοὺς φράχτες νὰ στεγνώσουν, σὺν τίς ἔβραζαν ἀπὸ τίς νεροτροβιές. Μόνη της ἢ μὲ συντροφιά παιδοπούλα καὶ κοριτοπούλα, σωστὲς ἔκαπιστρωτες καὶ παιχιδιάρες φοραδίτσες, ἔβγαίνε στα Σιάδια καὶ τὰ Δειδάδια κι' ἐκεῖ, βρίσκοντας ἔρμα τὸ βουκολιὸ ἢ κοιμισμένο τὸν ἀλογολάτη, θαρρετὰ καὶ μὲ ἀντρίκειο χέρι ἀπαλάμιζε τὴ χαίτη τοῦ πιδ σέρτικου ἀλόγου, τὸ καθάλλιευε ἔτσι ἀσάμωρωτο καὶ ζάρο, καὶ δὲς του βιτσιές στὰ καλοθερμένα καὶ γυαλιστερὰ καπούλια. Τὸ ἀτι, θαρράτο κι' ἀνυπόταχτο, τινάζατο, σηκωνότανε στὰ πσινά του, σάλταρε, γύριζε ἀπτότομα, χλιμίντριζε μανιασμένο κι' ἄφριζε, πρόγγαγε καὶ σκόρπιζε τὰλλα τὰ ζᾶ καὶ γινότανε καπνὸς στὸ λόγγο, ἀνεμίζοντας χαίτη καὶ οὐρά, πηλαλώντας χαντάκια καὶ θραγιές, ντρασκελίζοντας τουφοπύζαρα καὶ λιθοσώρια καὶ μὲ τὴ Σμαράγδω σκακιστὴ στὰ γέλοια καὶ πάντα κολλημένη πάνω του σὺν βδέλλα. Στὰ στερεὰ πατώσε τίς φωνές ὁ βαλμᾶς κι' οἱ τοσπαναράτοι σιούριζαν καὶ οὐρλιάζαν—ἄλλοι ἀπὸ θαυμασμό κι' ἄλλοι ἀπὸ θάρραρο κι' ὀρμέμφοτο ἐρωτισμὸ γιὰ τὸ διαβόλεμένο ἐκεῖνο θηλυκό.

Κάποτε, Μάη μῆνα, ὁ Στέφος ὁ Μανούσης, πὺλ μῆλις εἶχε ῥθῃ ἀπὸ τὴν Ἀμέρικα, τὴν εἶδε νὰ περνᾷ σὺν σάττα καβάλλα στὸν φρενιασμένο γρίβα τοῦ Κωσταλῖα, θαρρετὴ ἀμαζών, ἀνάμεσα ἀπὸ τὴν καταπράσινη καὶ λουλούδιασμένη θάλασσα τῶν χωραφῶν, ἴδια παφλαμυθῖνα καθάλλιάρια. Νόμιζε πὺλ εἶδε κανένα ἀστέρα τοῦ κινηματογράφου, ἕνα θηλυκό «κᾶου μπόυ» τοῦ Μεξικῶ ἢ τῆς Καλιφόρνιας.

Ἡ δροσερὴ ἀνάσα πὺλ ἄφριξε τὸ χλωρὸ κῶμα τοῦ ἀνοξιάτικου γρασιδιοῦ, ἢ ὄψη, ἢ πρόσχαρη καὶ γελαζόμενη, τῆς Σμαράγδως, πὺλ τὴν ἤξερε ὡς τώρα ἀκουστὰ «ἀγριοκάτσινο», τ' ἀπαλὸ κι' ἡμερο φῶς τῆς πατρίδας, ἢ εὐγένεια καὶ ἢ τρυφερόσυνη πὺλ ἀπλωνόταν σ' ὅλα γύρω του, ὅλα τὰ καλά κι' εὐλογημένα πὺλ ἔχει ἢ Ἡπειρωτικὴ ὕπαιθρος, τὸν ἔκαμαν νὰ ξεχάσῃ γιὰ μιὰ στιγμή ὅλα τὰ δάσκαλα τῆς ξενιτειᾶς καὶ νὰ πλέξῃ ἕνα ἐνειροπῆλημα τὸσο ὠμορφό καὶ μαγικὸ καὶ παράξενο, πὺλ προσπαθοῦσε νὰ τὸ κρύψῃ κι' ἀπὸ τὸν ἐαυτὸ τοῦ ἀκόμα. Νόμιζε πὺλ ἂν αὐτὸ τὸ συλλογισθῇ σοδάρ καὶ συνειδητὰ, θάφευγε ἀπὸ τὸ μαλαματένιο κλουβὶ τῆς φαντασίας τοῦ τὸ μυριοπλόμιστο ζωτικὸ πουλὶ τῆς ὀνειρεμένης ἀγάπης. Πῶστεψε πὺλ ἔπρεπε νὰ ξενιτευτεῖ κανεὶς καὶ νὰ τυραγιωθῇ κάτω ἀπὸ ἕναν ἄλλον οὐρανὸ, ὅ' ἕνα διαφορετικὸ περιβάλλον κι' ἀνάμεσα ἀπὸ ἕναν κόσμον παντάξενο, γιὰ νὰ μπορέσει ὕστερα, γυρνώντας, νὰ νοιώσει θαθεῖα κι' ἐντατικά τὴν

καλωσυνάτη ὠμορφάδα πὺλ σκορπίζουν ὅλα τὰ πράγματα στὸ χωριὸ καὶ μάλιστα οἱ κοπέλλες.

Πέρασαν ἕνα δυὸ χρόνια... Δὲν ἦταν πιά παιδοῦλα ἢ Σμαράγδω. Τὰ μάτια της, μεγάλα καὶ λαμπερὰ δπως πάντα, μὰ μὲ κάποια ξεχωριστὴ ζεστασιά. Ὁ κόρφος της ἄρχισε νὰ φουσκώνει. Αὐτὴ πὺλ ὡς τώρα ἔβριζε καὶ σκαμπίλιζε, χωριανοῦς καὶ ξένους, πὺλ τολμοῦσαν νὰ τῆς κάμουν κανένα ἀπρεπο χωρατὸ, ἄρχιζε νὰ νοστιμεύει τὰ γλυκόλογα καὶ τὰ πειράγματα. Τὸ φυσιολογικὸ ἐργαστήρι τοῦ κορμιοῦ της κοῦρδισε κι' ἔβαλε μπρός κατὶ μουστηριώδικα, μὰ τόσο ἐπιτακτικά καὶ ἐκδηλᾶ, ἐλατήρια πὺλ λέγονται ἀδένες. Ἐνα καινούργιο αἷμα, φλογερὸ καὶ πιπερᾶτο, χόχλαζε κάτω ἀπ' τὸ ἥλιοκαμένο ἔδραμα τῆς. Ἡ σβελετάδα τοῦ ἀγούρου κοριτοπούλου ἔδουνε κι' ἀυγάτενε τὸ βαρετὸ τῆς μεστωμένης σάρκας. Ἄλλους παλῶδες γροικουσε τώρα στὸ ἀγίνωτο ὡς χθὲς στηθὸς της. Μιὰ γλυκάδα ἀνιστόρητη μυρμηγγίξε καὶ μεθοῦσε ὅλο της τὸ κορμί.

Ὅτε γράμματα μάθαινε στὸ σχολεῖο, οὔτε ὀρεῖ γιὰ νοικοκυροσύνη εἶχε δεῖξει ὡς τότε. Μεγάλω μεράκι τῆς κυρὰ Λάζαινας, μεγάλως σεβντᾶς τοῦ κυρ Λάζου. Μωρὲ ἀπ' τὴν προκομμένη τὴ φαμίλια τους νὰ βγῇ αὐτὸ τὸ «ἀγριοκάτσινο»! Μὰ, πάλι λέγανε, εἶναι μικρὴ καὶ θὰ ἡμερέψει μὲ τὸν καιρὸ. Κι' ὁ λόγος τους δέγγει ἄληθινός.

Ἀλλάξε πιά ἢ πορεῖα τῆς ζωῆς τῆς Σμαράγδως. Πιάστηκε ἀπὸ ῥόκα κι' ἀργαλειό, ἀπὸ μπογάδα καὶ μπάλωμα, ἀπ' ὅλες τίς δουλειές τοῦ σπιτιοῦ, ἐκείνη ἢ «ἐξετοίπωτη» κι' ἀπρόκοπη, ὅπως τὴ λέγανε μικροὶ καὶ μεγάλοι, πὺλ δὲν γύριζε μᾶτι στὸ σὺνδύσμα τοῦ νοικοκυριοῦ, ἔξον ἀπὸ τὸ ἄρμεγμα τῶν ζωντανῶν καὶ τὰ κηπάδια.

Τὸ θηλυκὸ σπαρτάριζε μέσα της. Ἡ γυναῖκα. Τηροῦσε μὲ κρυφὴ λαχτάρα τὰ μικρὰ πὺλ δουλειάνε τὸ γλυκὸ τὸ γάλα ἀπ' τὸν ἔσπετό κόρφο τῶν μικρομανάδων. Ἡ αὐριανὴ μᾶνα ζυγνοῦσε κατὰδὰ τῆς. Ἐστρώσε. Πᾶν οἱ τρελλές καὶ τὰ καπρίτσια. Στὸ πανηγύρι ἐκείνη τὴ χρονιά ἐδέγγει νιότην καὶ στολισμένη κι' αὐτὴ σὺν ὅλες τίς κοπέλλες τῆς παντρεῖας. Γκρίνιασε κι' ὅλες μὲ τὰ γονικά της γιὰ τὴν νύμφη καὶ τὴν ἑορταστικὴν αἰνουργίαν φουστάνι ἀπ' τὰ Γιάννενα, ὅπως τῆς μεγαλύτερης, τῆς Μαρούσως.

Στὸ χοροστάσι ἔλαμψε μεσ' τοῦ χωριοῦ τὴ νύμφη. Τὰ παλληκαρόπουλα καὶ τὰ κορίτσια μᾶρναν καὶ σκάνταζαν. Τὶ φιντάνι ἦταν αὐτὸ! Τὶ σμιχτὰ φρόδια, τί κασταὰ μαλλιά, τί λιγερὴ μέση, τί χορὸς καὶ τί τραγοῦδι Ἀγγελουχογραφί!

Ὁ Στέφος ὁ Μανούσης τ' ἀπεφάσισε. Γύρεψε γυναῖκα τοῦ τῆ Σμαράγδω καὶ τὴν πήρε. Οἱ γονιοὶ της, ἄλλο πὺλ δὲν περῖεσαν. Χωρὶς πρῆνιδο, χωρὶς τίποτα. Μακάρι νὰ σπιτώγονταν ὅλες οἱ σουσουράδες ἔτσι.

Ἐκείνη δὲν τὸν ἀγάπησε καὶ δὲ θαμώθηκε τόσο πολὺ ἀπὸ τὰ λούσα καὶ τὰ

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ

Ηπειρωτική ήθογραφία

Η ΝΥΦΗ ΤΩΝ ΚΑΛΙΚΑΝΤΖΑΡΩΝ

—Πέστε παιδιά μ' νὰ κοιμηθῆτε—ἔλεγε ἡ θεὰ Γληγόρενα στὰ γκονάκια της.—κουλουθῆτε καλά γιατί ἀπόψε μάλωνουν οἱ ἀγέροντες καὶ θὰ φ'σάει ἀπ' ὅλες τὸς μεριές.

—Καὶ γιατί μάλωνουν οἱ ἀγέροντες βάβω; εἶπε ὁ Νάκος.

—Ἀπόψε, γυνίκα μου, πού εἶναι παραμονὴ τῶν Φωτῶ οἱ τέσσερις ἀγέροντες, ὁ Βοριάς, ὁ Νότος, ὁ Θρασκιάς κι' ὁ Ντούβριαντής παλεύουν πῶς θά νικήσῃ τὸν ἄλλο νὰ πομείν' αὐριο νὰ βαφ'τοτῇ π' ἀγιάζουσιν τὰ νερά. Κι' ἄμα βαφ'τοτῇ θὰ μείν' αὐτὸς σὺλον τὸ χροῖνο.

—Καὶ πού παλέβουν βάβω; εἶπε τὸ δεύτερο, ὁ Γούλας.

—Στὰ μαμαρένια ἀλώνια—εἶπε ἡ γρηὰ ἔγκαρδα γιὰ νὰ κόψῃ τὴν κουβέντα. Τότε ξεκουλουριάστηκε κ' ἡ μικρὴ Χρηστὶνα ἀπὸ τὸ σρόδιμα λέγοντας.

—Νὰ πᾶμε, Καλὴ, στὰ λώνια νὰ τοὺς δοῦμε πῶς μιλῶνουν;

—Μπά! μπά! μπά! γυνιέμ' τί λές; Ἀμ' βγαίνουν ἀπόψε ἔξω! Ἀπόψε εἶναι ἡ σιερονὴ βραδυὰ πού βγαίνουν τὰ Καλικαντζαρούδια καὶ πέρνουν τὰ μικρὰ παιδιά.

Εἶπε αὐτὰ ἡ γρηὰ Γληγόρενα νὰ τὰ σκιάξῃ νὰ κοιμηθῶν, ἀλλὰ ἐκεῖνα σὺν τοὺς ἔλεγε κατὶ καινούργιο ρωτοῦσαν:

—Τί κάνουν, βάβω, τὰ καλικαντζαρούδια;

—Πέρνουν τὰ παιδιά π'δὲν ἀκούν τ' βάβουσα.

—Καὶ ποὺ παιδί πῆραν νὰ μᾶς πῆς.

—Νὰ πρόπερουν δὲν πῆραν τὴν προ-

γονὴ τῆς Κυρα—Νικόλενας καὶ πέρουν τὴ θυγατέρα της;

—Καὶ τί τίς ἔκαναν;—εἶπαν ὅλα μὲνα στόμα.

—Ἀ! μὰ κοιμηθεῖτε τώρα νὰ σᾶς χαρῶ. Αὐριο σᾶς λέω.

—Πῆς μας καλὴ αὐτὸ πῶς ἐγινε καὶ θὰ κοιμ'θοῦμι.

—Κ' ἡ καλὴ Γιαγιὰ θέλοντας καὶ μὴ ἄρχησε:

Ἡ κυρὰ Νικόλενα εἶχε μιὰ προγονὴ καὶ μιὰ θυγατέρα. Τὴν προγονὴ τὴν εἶχε μὲ τὸ σιούκ—σιούκ καὶ μὲ τὸ κάτσι—κάτσι. Μὰ τὴ θυγατέρα τὴν εἶχε: «Μὴ στάξῃ καὶ μὴ βρέξῃ».

Κ' ἀπ' τὸν καιρὸ πού πέθανε κ' ὁ κύρ Νικόλας, αὐτὴ κύταγε νάβρη ἀφορμὴ νὰ τὴν ξεφορτωθῇ τὴν προγονή.

Πρόπερουν λοιπὸν τὴν παραμονὴ τῶν Φωτῶ σὰ σήμερα πῆρε τὴν ἀπόφασιν νὰ τὴν ξεπερδέξῃ. Ἦξερε αὐτὴ ὅτι σὺν ἀπόψε μαζεύονταν τὰ μεσάνυχτα στοὺς μύλους οἱ Καλικαντζαροί.

Τῆς φορτῶνε διὰ μεριές ἀραποσίτι στᾶλογο καὶ τὴν ἔστειλε διὰ ὥρες νύχτα νὰ τ' ἀλέσῃ. Τὴ νῆκανε ἡ καψαρή.

Ξεκίνησε καὶ σὲ τρεῖς ὥρες ἦταν στὸ μύλο πού ἦταν ἔρμος.

Μόλις ἔφτακε στὴν δξώπορτα τοῦ μύλου ἀμέσως μαζώχτηκαν γύρω της ὅλοι οἱ Καλικαντζαροί, Σαϊτανάρειοι, Κατσκοποδιάρηδες καὶ τὰ ῥέστα μὲ λογίων τὸ λογίων φράτσες.

Τῆς ξεφορτώσαν τὸ γένιμα καὶ τὴν πάσαν μπροστὰ στὸν μεγάλο Βερζιβούλ τὸν Κουτσό. Ἐκεῖ ἀρχήσαν νὰ το'λέν

της πολὺ πῶς πᾶν ἀπ' τὸ γόνα γιὰ νὰ διαβῇ τὸ ποτάμι, χωρὶς νὰ δίνει σημασία στὸ διάβα πῶν ἀνδρῶν, μουντζώνοντας τὸ πολὺ—πολὺ ἐκείνον πού θὰ κόταγε νὰ τὴν πειράξῃ, θὰ ἔμενε ἀγνή κι' ἀμόλυττὴ ἀπὸ τὸν γλυκὸ πειρασμὸ τῆς κοσμικότητος καὶ τῆς κοκεταρίας; Θὰ πῆγε χωρὶς κρέμες καὶ χωρὶς ρουζὶ στοὺς μακροξενητεμένους μας χωριανούς, γιὰ νὰ τοὺς φέρει μὲ τὴ βουνίσια καθάρια ὁμορφιά της ὅλο τὸν ἀέρα τοῦ χωριοῦ, ὅλη τὴν φρέσκην ὁμορφιά τοῦ λιτοῦ καὶ τοῦ φυσικοῦ; Ποιὸς ἔξερει...

*

*

Τώρα μοῦ γράφουν ἀπ' τὸ χωριό:

«...Τὸ λοιπὸν πού λές, τί ἄλλα νέα νὰ σοῦ γράψω κι' ἐγὼ δὲ ξέρω μᾶθε καὶ τὸ θάνατο τῆς Σμαράγδως τοῦ κυρ Λάζου, πούχε στεφανώσῃ πέρου ὁ Στέφανος ὁ Μαρούσης κ' εἶχαν φύγει γιὰ τὴν Ἀμερική. Πέθανε στὸ σπιτάκι πᾶν στὴ γέννα της...»

Πᾶει ἡ Σμαράγδω, ἡ γλυκεῖα καὶ μεστωμένη δλαχοπούλα, ἡ δροσερή, ἐν' ἀπ' τὰ τόσο ἀγγιχτα κάποτε λουλούδια, τὰ φυτρωμένα σ' ἀπάτητους κρεμνούς τοῦ Πίνδου.

Καυμένη Σμαράγδω!

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΙΝΔΕΑΣ

—Θέλω νὰ γένω Νύφ;—Θέλω νὰ γένω Βασίλισσα;

Ἐκείνη ἔτρεμε σύγκορμα, ἀλλὰ τί νὰ κᾶν.

—Θέλου, λέει, νὰ γένω Νύμ' ἀλλὰ πῶς νὰ γένω ἔτσι;

—Πρόσταξε, εἶπε ὁ Κουτσός κ' ὅτι θέλω θὰ τόγῃ.

—Ἡ Νύφ' λέει αὐτὴ θέλ' φέσι μὲ φλουριά καὶ ντούπιγες.

Ξαπολύθηκαν τὰ Καλικαντζαρούδια καὶ σὲ λίγο τῆς φέραν ἕνα φέσι μὲ φλουριά Βενέτικα καὶ Ντούπιες τῆς Πόλης.

—Ἡ Νύφ' θέλει μαντύλ' Ζαγορίσιο καὶ ἀμπόλια Παγωνίσια.

Δρόμο οἱ ὄξ' ἀπὸ δῶ νὰ πᾶν νὰ τὰ φέρν' κ' ὁ Μύλος ἄλεθε.

—Ἡ Νύφ' θέλ' χρυσὸ σαγιάκι μὲ διπλὴ σειριτοσιά κ' ἀσημοκούμπια. Καὶ τᾶφεραν.

—Θελ' ποδιὰ ρούχιν μὲ χρυσογαῖτα—να γύρω καὶ μὲ κυπαρίσια στὴ μέση—τῆς τὴν ἔφεραν.

—Ἡ Νύφ' θέλ' ἀσημένιο κιμέρι—μαλαματένια θυλοκοτούρια, τσαπρακά, κοσσοδέτη καὶ διαμαντένια δαχτυλίδια.

Τρέχαν τὰ καλικαντζαρούδια καὶ τὰ μάζευαν ἕνα ἕνα τῆς τᾶφεραν, καὶ τὴ στολίζαν.

Καμμιὰ φορὰ τ' ἄλεσμα ἦταν ἔτοιμο κ' αὐτὴ σχεδὸν Νύφη. Τότε θυμήθηκε πῶς δὲν εἶχε τσιουρέπια.

—Ἐλα, τῆς εἶπαν, νὰ σὲ πᾶμε πεσκέσι στὸν Ἀρχηγό μας.

—Ἀμ' πῶς ἔστο θὰ πάω μπλετισσὸπὸ—δαρι; Ἡ Νύφ' θέλ' τσιουρέπια Ζητωῖα—καὶ μὲ δώδεκα πλιά δεκαράδια. Νᾶνε πλουμισμένα, ἀπάνω ὁ Κλειτοσπότημος, τ' ἀγκαθερό, τὸ ψαροκόκαλο, ὁ Ἀφαλδός, τὸ Βαϊδομάτι, τὸ Καρτσιώτικο, τὸ Ράφτικο, τὸ Ζουρλό, τὸ Νυχάκι τὸ ξέριβικο τὸ χελιδνὸ καὶ ὁ Ἀραμπᾶς.

Οἱ Σαϊτανάρειοι σ' ὅλα ἦταν πρόθυμοι καὶ τὰ φέραν μὲ εὐκολία, ἀλλὰ στὰ πλουμίδια πού ἔχουν τὰ Καραμέρικα τσερέπια τὰ βρῆκαν σκούρα. Πάγαναν, πάγαναν, χάνονταν καὶ τίποτε δὲν ἔκαναν. Ἡ προγονὴ φόρτωσε τᾶλεσμα καβαλίστηκε καὶ πῆρε δρόμο.

Καμμιὰ φορὰ τὴν ἔφτασαν. Ἐκείνη ἔκοψε ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὸ τσερέπι της καὶ τοὺς τῶριξε. Ἐκείνοι τρέξαν στὸν Κουτσό.

Συμβούλια καὶ παρασυμβούλια ἔκαναν.

—Πῶς τὸ φκιαν' νὰ πῶς τὸ ξουμπλιάζ' νὰ τὸ φκιᾶμε καὶ μεῖς, κ' ἡ προγονὴ ἔπερνε δρόμο. Καὶ σὺν τὸ ξουμπλιάζαν ἐκείνο τὸ κομμάτι τοὺς ἔφτασε ἄλλο, κ' ἄλλο ὥς πού ἔφτασε στὸ χωριό. Ἐκείνη τὴν ὥρα ἀκούστηκε ἕνας πέττος.

—Ἀσπρος Πέτεινος λαλεῖ—Ἀσπρος [εἶν' κ' ἄ; καλαῖδε]

—Κόκκινος Πέτος λαλεῖ—Κόκκινος [ἄς ἔναναπεί.

—Μαῦρος Πετενὸς λαλεῖ—Μαῦρος [κ' ἀραχνὸς Σαϊτάν' ε' ἀφαντος

Φεύγεστε νὰ φεύγουμε

Γιατ' ἦρθαν τὰ Φῶτα

Ἡρῶ' ὁ παππᾶς μὲ θυμιατὸ

Μὲ ρίγανη καὶ ἀγίασμό.

Κι' ἔτσι ἔφτασε στὸ σπιτί της ἡ προ-

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΦΤΕΛΙΑ ΜΟΥ

Τοῦ νηροῦ μου στόλος σὺ,

ὅπου μωρὸ στὴ ρίζα σου

Μέ χόρεβε στὰ γόνατα,

Καὶ μδεῖχνε στοὺς κλώνους σου

Νὰ μὲ μερώσει δπ' ἔσκουζα,

Σὰ σὲ θυμᾶμαι ὦρ' φτελιά,

Πῶς νᾶχα τὸν ἀγέρα σου,

Ν' ἀνέβαινα, νὰ σκάλωνα,

Μεσ' στὴ φωλίτσα τοῦ τ' αὐγά

Στὸ κωλορρίζι σου ἀμπροστὰ

Καὶ ἐγὼ νὰ γένομαι γαμπρός

Στὴ μέση στοκοπιστολες,

Καὶ μὲ τραγούδια μὲ χάρες,

Σὰ γάμος κυριακάτικος,

Νὰ χαίρεται, νὰ ρίνεται,

Ὅχπατου, στὸ πεζούλι σου,

Ὅχ θέλω νὰ δροσίζομαι

Ὅχ θέλω νὰ βρίσκω λαρωμὸ

Καὶ πλάι σου φόντας ἡ καρδιά

Νὰ τραγουδᾷ λυπητερά,

Νὰ σκούζω πικραμένα

Ποῦσαι σπιτάκι πατρικὸ,

Ποῦσαι φτελιά μου, ἀδερφί μου,

Καὶ ποῦσαι χῶμα τῆς αὐλῆς,

Ποῦσαι γονεῖοι μου καλοὶ

Μέφαε τὸν μαῦρο ὁ πόνος, τὸ μαράζι.

ΣΠΥΡΟΣ ΜΟΥΣΣΕΛΙΜΗΣ

γονὴ πνιγμένη στὸ χρυσάφι. Σὺν τὴν εἶδε ἡ Μητριὰ της τὴ ζήλεψε καὶ τὴ φτόνησε.

Ἐκείνη τῆς μολόγησε ὅλα ὅσα τῆς ἔκαναν οἱ Σαϊτανάρειοι.

Τῶρα στὸ νοῦ τῆς ἡ κυρὰ—Νικόλενα καὶ τὴν ἄλλη χρονιά ἔστειλε τὴ δική της τὴ θυγατέρα.

Μὰ ἐκείνη δὲν ἦταν σοφὴ σὺν τὴν προγονή.

Μόλις τῆς εἶπαν:—Θέλεις νὰ γένῃς Νύφη; ἐκείνη τ' ἀράδιασε ὅλα μὲ μιάς. Θέλω ἐκείνο, τοῦτο ἱάλλο.

Καὶ οἱ Κατσκοποδιάρηδες τῆς τᾶφεραν καὶ τὸ ἄλεσμα δὲν ἦταν ἔτοιμο.

Τὴν πῆραν τότε καὶ τὴν πῆγαν στὸν Κουτσό τὸ Βερζιβούλ καὶ κείνος τὴν ἔφτασε μέσα οὕτως καὶ πῆσαν καὶ τὴν ἔφτασε.

Ὅσον τὴν ἔφτασε σ' ἕνα σακκί, καὶ τὴν φόρτωσε σιτάλογο καὶ τὴν ἔστειλε πεσκέσι.

Ἡ Κυρὰ Νικόλενα σὺν τὴν εἶδε πέθανε κ' αὐτὴ ἀπὸ τὸ χαλὶ της κ' ἔμεινε ἡ προγονὴ καὶ χαίρεται αὐτὴν χρυσάφια της.

Ἄει τώρα κοιμηθεῖτε κ' αὐριο θὰ πᾶ με ἐκεῖ π' ἀγιάζουν τὰ νερά.

Γ. ΜΑΣΟΥΡΑΣ

Ἀλέκου Μιτωκελιώτη

ΟΝΕΙΡΑ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

Ὅπως πάντα, εἶσι καὶ κείνη τὴν παραμονὴ τῆς πρωτοχρονιάς, τὸ χωριὸ βρισκότανε σὲ μιὰ ἐξωριστὴ κίνηση. Ὅλα τὰ σπιτία μοιάζαν σὺν ἕνα πολυθρόνῳ προκομμένο μιλίσσι, πού προσπαθοῦσαν ὅλοι, ἀπ' τὸν μεγαλειότερο ὡς τὸν μικρότερο, νὰ κάνουν μὲ σβελτάδα καὶ τάξη τὴς δουλειές τοῦ σπιτιοῦ τους. Ἡ μάννα, τρέχοντας ἀπάνω—κάτω, στὸ μαγειρεῖο, στὸ χαγιάτι, στὸν ὄντα, στὰ μαντζάτα, εἶδνε σὲ ὅλους τὴς ἀπαραίτητες συμβουλές γιὰ τὴν καλλίτερη πάστρα.

Κι' αὐτὸς ἀκόμα ὁ μολυβένιος οὐρανός, λές καὶ φρόντιζε νὰ βοηθῇ σὲ γενικὸ νοικοκυριὸ τοῦ χωριοῦ ὀρχόμενος ἀπ' τὰ μεσάνυχτα ἕνα πιχτὸ χιόνι, πού στολίζει μὲ περὶσια χάρη ὅλα τὰ γυμνωμένα δέντρα, καὶ σκέπαζε ὁμορφα—ὁμορφα τὰ χαλάσματα τῶν γκρεμισμένων σπιτιῶν.

Ἐκείνο τὸ πρωῒ, ἔσπλησαν ὅλοι μὲ ἀνοιχτόκαρδα γέλια καὶ μὲ μιὰ ἀσυγκράτητὴ ὄρεξιν γιὰ δουλειά. Μαγεμένοι, πίσω ἀπ' τὰ παράθυρα, κυττάζανε χαρούμενα στὸ χιόνι, πού ἀργόπερτε ἀνάλαφρα σὺν πούπουλο πάνω στὴ γῇ. Οἱ καρδιές τους πλημμύριζαν ἀπὸ χαρὰ γιὰ τὸ πρωτοβλέπανε ἐκείνον τὸ χιόνι, καὶ γιὰ τὸ θεωροῦσαν σὺν ἕνα καλὸ σημάδι γιὰ μιὰν εὐτυχισμένη χρονιά.

Τὰ παιδιά, ἀλώνιζαν χαρούμενα τὸ δωμάτιο καὶ γέμιζαν ὅλο τὸ σπιτί μὲ χρυσταλλένιες φωνούλες. Ὁ ἔξωθεν τῶν σπιτιῶν, καθισμένοι μονάχοι σ' ἕνα παράθυρο ἀγνάντες σὺν μαγεμένους τὰ κάτασπρα σπιτάκια, πού ξεχώριζαν θαμπὰ μέσα ἀπ' τὰ βουρλωμένα μάτια τοῦ κ' ἀπ' τὸ πνικτὸ χιόνι.

Στριφογύριζε γρη῏α τὰ μάτια τοῦ πότε δὲ καὶ πότε κεῖ στὴν ἐκκλησιά, στὸ μεσοχώρι, στὸ σκολειό, καὶ πόποτε τὰ σταμ'τοῦσε σ' ἕνα μπαλκόνι, πούχε ὀλόγυρα τενεκ'δένια καὶ ξύλινα κουτιά, σκεπασμένα πρὸ χιόνι, τώρα, πού ὅπως θυμᾶτανε παλὰ, καθὲς καλοκαίρι πλημμύριζαν ἀπὸ φουντωτοὺς βασιλικούς, ἀπὸ μαντζουράνες, μενεζέδες, καὶ ἀσπροκόκκινα μυρωμένα γαρύφαλλα, καὶ πού κάθε κομπορὸ καὶ θόλομα, τὰ ποτίζε μὲ λαχτάρα κάποιο ζωντανὸ λουλούδι, πῶς ὁμορφα κ' ἀπὸ κείνα ἀκόμα.

Τὰ βλέμματα τοῦ πέφτανε λαίμαργα καὶ βιαστικά σ' ὅλες αὐτές τὶς ζωντανές εἰκόνας, πού τοῦ φέρονταν τόσο σιμὰ τὰ μακρυνὰ παιδικὰ τὸν χροῖνο. Γι' αὐτὸ, δὲν μπορούσε νὰ ἐξωρίσει κανεῖς, ἀν' τὸ πρόσωπό του ἀστράφτε πιόποτε ἡ χαρὰ ἢ ὁ πόνος. Ἦταν μιὰ ἀπὸ κείνες τὶς λίγες στιγμὲς τῆς ζωῆς μας, ἀπ' αὐτές, πού οἱ δὴν μεγάλοι ἐχθροὶ ἀγκαλιάζονται ἀδερφομένα καὶ ἔτσι ἀνταμωμένοι σπαράζουν πῶς γρη῏α τὴν καρδιά τους...

Ἀνοίξε ἀπότομα τὸ παράθυρο, σκούπησε σαστισμένα τὰ δάκρυα σὰ νᾶθελε εἶσι νὰ λιγοστεύῃ τὴ θαμπάδα, καὶ μισοβγάζοντας ἔξω τὸ κορμί του κυττοῦσε μ' ὀρθότατοι μάτια ἀνῆλθα καὶ παρακλητικά. λές καὶ φόβτανε μὴν τάχα σβῶσουν ἔσφαικα καὶ δὲν θὰ πρόφτανε νὰ τὰ κρύψει βαθεῖα στὴ θύμησή του. Ἦθελε νὰ τὰ ζωγραφίσῃ καθαρά, μὰζι μ' ὅλες τὶς παραμυθένιες σ' ὁμορφιά μικρολεπτομερείες...

Μετὰ τὸ προσφά, ἡ μάννα, ἔκαμε τὸν καταιγισμό τῆς δουλειᾶς.

—Ὁ Μάνθος μὲ τὸ φάνι θὰ πάρουν τὴ «Ρούσσα» καὶ θὰ κοιβαλῶσουν κάμποσα φορτωμάτα κλαδί ἀπ' τὴν καλὴν. Ὁ Βασίλης, θὰ ἐξομνήσῃ τὴν αὐλὴ καὶ θὰ σκίσει λίγα ξύλα. Οἱ κοπέλλες θὰ σιγυρίσουν τὸ σπιτί. Ἐγὼ, θὰ σκουπίσω τὰ κελλάρια, θὰ πλύνω τὸ μαγειρεῖο, καὶ θὰ φκιᾶσω τὸ φαί. Ὁ Κωστάκης—ὁ ἔξωθεν τῶν—θὰ κάτσει νὰ μᾶς χαίρεται.

Κι' ἀμέσως, εἰρχτηκαν μ' ἐνθουσιασμὸ στὴ δουλειά!

Στὸ πρόσωπό τους ἀνῆλθε ἕνας ἐλαφρὸς ἰδρώτας.

Ἀγὰ τ' ἀπόγευμα, φτάσανε οἱ ἀγιογιάτες κάαποιοι ἀπ' τὰ Γιάννενα καὶ ἔξωφταναν

πᾶ φωνία στὶς ἀυλόπορτες τῶν σπιτιῶν. Βλέποντάς τους τὰ παιδιά, τοὺς τριγύριζαν μ' χαρούμενα ξεφανητὰ, περιμένοντας ἀνεπὸμο να τὰ ἀγιο—Βασιλίτικα δῶρα τους.

Τὸ μπακαλικάκι τοῦ χωριοῦ ἦταν γεμάτο ἀπὸ ξενητεμένους, πού εἶχαν ἐρθεῖ πρὶν λίγες μέρες ἀπ' τὴν Ἀθήνα, τὴν Ρουμανία, τὴν Τουρκία ἀκόμα καὶ τὴν Ἀμερική. Χώρις νὰ ρωτήσῃ, μορῶδες νὰ μαντίψῃ κανεῖς τὸν τὸ πού ἔρχομαί τους, ἀπ' τὸ ἐξωριστὸ τους ντίσιμο: τὸν Ἀμερικάνο, ἀπ' τὸ ἀσουλῶτα τὸν Ἀνατολίτη ἀπ' τὸ κομπιλόδι καὶ τὸν χουζουρμένο καθιστὸ καὶ τὸν Ἀθηναῖο ἀπ' τὸ μεσοτὸ σακ'ακι καὶ τὴ σφιχτοδεμένη γραβάτα!

Οἱ περισσότεροὶ ἀπ' αὐτοὺς εἶχαν πολλὰ χροῖνα στὰ ξένα. Ἄλλος δέκα, ἄλλος εἴκοσι, καὶ περισσότερα ἀκόμα. Εἶχαν φύγει δεκαπεντάχρονα καὶ εἰκοσάχρονα παλληκάρια, μ' ἕνα ἐλαφρὸ χνουδι πάνω στὰ χεῖλη καὶ τώρα ξεχώριζε κανεῖς καθαρά μέσ' τὰ μαλλιά τους σημάδια ἀπὸ ἕνα ὄχι καὶ πολὺ μακρυνὸ χεῖμνα...

Καθισμένοι ἀνάμεσα στοὺς χωριανούς τους μιλοῦσαν μ' ἀφέλεια κ' ἐγκαρδιότητα σὺν μεγάλα καλόκαρδα παιδιά, πίνοντας πότε—πότε ἀπὸ κανένα ρακί. Ἡ ὄψη τους λαμποκοποῦσε ἀπὸ μιὰν ἀέραντὴ γαληνὴν χαρὰ, καὶ στὰ μάτια τους ἀστράφτε μιὰ βαθεῖα ἰκα νοποίηση, γιὰ τὴν ἔδωσαν μιὰ χλιποθήτη στιγμή! πού χροῖνα τώρα φώλιαζε γιγαντωμένη μεσ' τὰ στήθεα τους.

Μεθοῦσαν μὲ τὴ σκέψη πῶς σὲ λίγο θὰ καλωσορίζαν τὸν ἐρχομὸ τοῦ καινούργιου χρόνου μέσα ἀπ' τὸ ταπεινὸ τους σπιτικό, μὰζι μὲ τὶς χίλιες διὰ ἀγνές εὐχές τῶν δικῶν τους πού θὰ τοὺς τριγύριζαν μὲ τρυφερὰ χαμόγελα, καὶ ὅχι μὲ ματιές γεμάτες κακία καὶ περιφρόνηση ὅπως τόσο συχνὰ στὰ ξένα...

Στὸ νοῦ τους ἦταν βαθεῖα χαλαρμένες σὺν μὲ πρῶτομένο σίδερο πολλὲς χιλιόβασισμένες καὶ πικρόχολες προτολορονιές, τόσο βαθεῖα πού στιγμὲς—στιγμὲς ἱομίζανε σ' ἄληθεια ὄνειρο τὴν πραγματικότητα... Σκοτεινίζε τὸ λογικὸ τους κ' ἔσ

ΠΕΡΑΣΜΕΝΟΙ ΗΨΕΙ

ΤΟ ΜΕΘΥΟ

Κάτω στην άκρη του γυαλού
χωριατοπούδες πλέναν,
Πλέναν τὰ ροῦχα κι' ἀπλωσαν
καὶ μετὸν ἄμμο ἐπαῖζαν.
Φύσηξε ἕνας κακὸς Θρακιῆς,
φύσηξε τρεμμοντῆνα,
καὶ κάποιος ἀνασήκωσε
τὸ γυροφουστάνο της,
Κι' ἐφάνη τ' ἄσπρο πόδι της
κατάξορκο ὡς τὸ γόνα,
Κι' ἔλαμψε δλόγυρα ὁ γυαλὸς
κι' ἔλαμψε ὁ κόσμος ὅλος.
Ὁ νιὸς παρῶς ποὺ διάβαινε
στὴν ἄκρη ἀπὸ τῆς λίμνης,
Βλέποντας γόνατο λαμπρὸ,
ζωγραφισμένο πόδι,
Μεθάει, χωρὶς νὰ πιῇ κρασί
κι' ἀπὸ τὸν νοῦν του βγαίνει.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΡΥΣΤΑΔΛΗΣ

ΤΟ ΦΙΛΗΜΑ

Μιά βοσκοπούλα ἀγάπησα
μιά ζηλεμένη κόρη,
καὶ τὴν ἀγάπησα πολὺ—
ἦμουν ἀλάλητο ποῦλι,
δὲκα χρόνων ἀγόρι.

Μιά μέρα ποὺ καθόμαστε
στὰ χόρτα τ' ἀνθισμένα,
«Μάρω, ἕνα λόγο θὰ σοῦ πῶ
Μάρω, τῆς εἶπα, σ' ἀγαπῶ,
τρελλαίνομαι γιὰ σένα».

Ἀπὸ τὴ μέση μ' ἄρπαξε,
μ' ἐφίλησε στὸ στόμα
καὶ μοῦπε: «Γι' ἀναστεναγμούς,
γιὰ τῆς ἀγάπης τοὺς καύμους
εἶσαι μικρὸς ἀκόμα».

Μεγάλωσα καὶ τὴ ζητῶ...
μ' ἄλλων ζητάει ἡ καρδιά της
καὶ με ξεχνάει τ' ὄρανό...
Ἐγὼ δμως δὲ τὸ λημονῶ
ποτέ τὸ φίλημά της—

Γ. ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ

μελιὰ γύρω ἀπ' τὸ μεγάλο τραπέζι, ἡ γρηὰ
μάννα τους θὰ ἔκοβε τὴ χιλιοπότητη βασι-
λόπηττα, μετὰ τὰ τόσα τυχερά σημάδια: τὸν
παρά, τὸ κλῆμμα, τὴν κρανιά, ποὺ εἶχαν
τόσο ὁμορφες «ἐξηγήσεις». Καὶ ἦταν τόσα
πολλά! Ἡ μάννα ἤξερε πολλὰ τέτοια σημά-
δια, γι' αὐτὸ κάθε χρονιά ἐβάζε στὴ βασι-
λόπηττα τόσα, ὅσοι ἦταν καὶ οἱ σπιτιακοὶ
καὶ ἔτσι μένανε ὅλοι εὐχαριστήμενοι. Κι' ἐ-
φείος μάλιστα, γιὰ νὰ καλοκαρδίσει τὸν ξε-
νητεμένο της γιου, θὰ φρόντιζε πρὶν φρουνί-
σει ἀκόμα τὴ βασιλόπηττα νὰ σημάδευε
κουφὰ τὸ μέρος ποὺ ἔπρεπε νὰ παρᾶς, καὶ
θὰ γύριζε μετὰ τὸ πόδι τὸ ταψὶ
πρὸς τὸ μέρος του... Τότε, θὰ γέμιζε ὅλο τὸ
σπίτι μετὰ τὰς ἀτελείωτες ἀγνὲς εὐχὲς καὶ τὰ
ξενιαστά κωνοταλλένια τους γέλοια, θὰ ψά-
χνανε ὅλοι μετὰ χαρὰ νὰ βροῦνε τὰ σημάδια
τους, καὶ ἡ μάννα, τρισευτυχισμένη, πάντα
ἀκούραστη καὶ πρόσχαρη, θὰ ἐξηγοῦσε σ'
ὅλους τὴ σημασία τους, ὡς καὶ σ' ἁμύλητα
ἐγγονάκια της ἀκόμα!.

(συνέχεια σὺ ἐρχόμενο)

ΓΥΡΙΣΜΟΙ

Γλυκὸ 'νε νὰ ξαναγυρνᾷς στοὺς τόπους
πῶχους τὰ δάκρυα πικρά, βρόσες, χυμένα,
γλυκὸ 'νε νὰ ξαναγυρνᾷς ἐκεῖ, ποὺ ἔνα—ἕνα
παλὴ θυμᾶσαι βάσανα, λύπες παλῆς καὶ κόπους.

Ἐνα Θεὸ καὶ μιὰ Ζωή, μιὰ Μοῖρα, ποὺ γραμμένα
ἔτσι μᾶς τᾶξε στὴ ζωὴ—(τὶ κι' ἂν ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους
τὰ δάκρυά μας στάξανε;...)—θυμούμενος θλιμμένα.
στοὺς πικραμένους νὰ ξαναγυρνᾷς γλυκὸ εἶνε τοὺς τόπους.

Ἡ περασμένη ἡ πίκρια σου, σὲν ὅλη νὰ μακραίνει,
σβύν' ἀπαλὰ, μακραίνοντας, σὲ μιὰ γλυκεῖα χρῶδ—
κάθε παλὴ σου δάκρυο καὶ πόνος τρυφεραίνει,

κι' ὁ βόγγος κι' ἡ Ἐκδίκηση, τὸ Μῖσος, ποὺ βαθεῖα
σκοτώνει καθ' ἀγάπη μας—σὲ μὴν Ἀγάπη λυώνουν,
—ἐνὸς τὰ μάτια στῆς ζωῆς τὴν καλωσύνη πάλ' ἀπλώνουν.

Ι. ΠΕΛΛΕΡΕΝ

(Ἀπὸ τὰ «Ἠφαίστεια»)

ΑΠ' ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΡΕΒΕΚΑΣ

Εἶμουν κι' ἐγὼ παιδάκι ἕναν καιρὸ
καὶ μ' εἶχε κανακάρη ἡ Μοῦσα
Εἶμουν κι' ἐγὼ παιδάκι ἕναν καιρὸ
καὶ τραγουδοῦσα!

Γιὰ μιὰς γαλανομάτας τὸ φίλι,
γιὰ μιὰς φεγγαροπρόσωπης τὴ χάρι.
γινόνταν ἡ καρδοῦλα μου βιολὶ
κι' ὁ πόνος μου δοξάρι.

Κρίνα χιονάτα ἐδῶ, ζουπούλια ἐκεῖ,
καὶ κιτρολεμονιὲς δλόγυρά μου.
κι' ἐγὼ νὰ κελαῖδῶ, νὰ κελαῖδῶ
τὸν ἑρωτὰ μου!

... Στὸ παιδικὸ γιορτάσι, τὸ ξανθό,
εἶδα μιὰ χρυσαυτοῦδα νὰ προβάλλης
Ρεβέκα, Ἐσένα, ἑωτικὸν ἀνθό,
πλάι μου νὰ πάλλης...

Κι' εἶπα: Δόξα σὲ Σένα· Δημιουργέ,
γιὰ τὸν ἀνθὸ ποὺ μ' ἄφησες νὰ δρῶσαι!
ἄλλη ποῖα χάρι μοῦμινε, Γιαχβέ,
νὰ σοῦ γυρέψω;

—Μὰ φύσηξε μιὰ μέρα, τρισαλλί,
Λίβας ἀπ' τῆς Ἀνατολῆς τὰ βάθη,
κι' ἔπεσε τὸ λουλούδι καὶ μαράθη
καὶ ράϊσε τὸ φτωχὸ μου τὸ βιολὶ.

Κι' ἔτσι ἔρμον στὴν γωνιά καὶ ξεχα-
σμένον
μ' ἄφησε πιά κι' ἡ Μοῦσα ἕνα σπερνὸ
—Καὶ δὲ θρηνῶ, οὐδὲ κλαίω— μόνε
κατάματα τὸν Πόνο καὶ σωπαίνω
ΓΙΩΣΕΦ ΕΛΙΓΙΑ

Νὰ εἰστε σίγουροι
Πῶς κάθε καινούργιο φύλλο τῶν
«Ξενητεμένων Πουλιῶν»
θάναι καὶ καλλίτερο ἀπ' τὰ
περασμένα

ΠΟΥΛΑΚΙ

Πουλάκι ξένο,
Ξενητεμένο,
Κυνηγημένο,
Ποῦ νὰ σταθῶ;
Ποῦ νὰ καθίσω
Νὰ ξενοχτήσω
Νὰ μὴ χαθῶ;

Βραδυάξει ἡ μέρα,
Σκοτάδι παίρνει,
Καὶ δίχως ταῖρι,
Πῶς νὰ βρεθῶ;
Πῶς νὰ φωλιάσω
Σὲ ξένο δάσο
Ν' ἀποσυρθῶ;

Ἡ μέρα φεύγει.
Ἡ νύχτα βιάζει,
Νά, ἡσυχάζει
Κάθε πουλί
Κι' ἐγὼ στενάζω
τὸ ταῖρι κράζω
Ξένο πουλί.

Κυττάζω τᾶλλα
Πουλιά ξευγάρι,
Αὐτὴν τὴν χάρι
Δὲν ἔχω πλιά
Ἐρημο τρέχω
Τόπο δὲν ἔχω
Μηδὲ φωλιά.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΗΛΑΡΑΣ

ΡΩΤΕΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΕΣ

Μήτσου Ν. Καπέστη

ΠΩΣ ΕΖΗΣΕ ΚΑΙ ΠΩΣ ΤΡΑΓΟΥΔΗΣΕ ΤΗΝ ΞΕΝΗΤΕΙΑ
Ο ΚΩΣΤΑΣ ΚΡΥΣΤΑΔΛΗΣ

Β'
Ἐκτὸς ἀπὸ τὴ φτώχεια, ἡ ὁποία τυ-
ράνησε τὸν Κρυστάλλη σ' ὅλο σχεδὸν τὸ
διάστημα τῶν ἑξῆς τελευταίων χρόνων
τῆς ζωῆς του κι' ἕνας ἄλλος παράγον-
τας, ἐσωτερικὸς αὐτὸς, συνετέλεσεν ἐξ
ἴσου στὴν καταστροφή. Εἶναι ὁ πόθος.
Τὸ συναίσθημα αὐτὸ ὑπάρχει στὴν ψυ-
κὴ ὑπόστασι δῶν ἐκείνων ποὺ γιὰ δια-
φόρους λόγους ζοῦνε μακριὰ ἀπὸ τὴν
πατρίδα τους δηλ. ἀπ' τὸν τόπο ἐκεῖνο
μετὸν ὁποῖο ἔχουν συνυφανθῇ οἱ ἐκδη-
λώσεις τῆς παιδικῆς ζωῆς, ἀπ' τὸν τόπο
ὅπου κάποια στοργικὴ μάννα προσμένει
μετὰ γλυκεῖαν ἀπαντοχή, ὅπου κάποια Πη-
νελόπη ὑφαίνει στὸν ἀργαλειὸ τῆς καρ-
τερίας κι' ἡ ἀδελφὴ φλέγεται στὸν πυ-
ρετὸ τῆς λαχτάρας, ἀπ' τὸν τόπο ὅθι ἡ
ἀρρεβωνιαστικὴ στέλνει μηνύματα στὸν
καλὸ της μετὰ τοῦ Μαρτίου τὰ χελιδόνια
καὶ φιλιὰ μετὰ τὸ ροῦσο Αὐγουστιάτικο
φεγγάρι.

Εἶναι ὁ πόθος γιὰ τὴν πατρίδα, ποὺ
τόσο βάθει τὸν ἔννοιωσε καὶ τόσο ὠ-
ρατὰ τὸν ἐτραγουδῆσε ὁ Κώστας Κρυ-
στάλης.

Ἡ ὑπάρξις του εἶναι ἀναμφισβήτητη
στὴν ψυχὴ δῶν τῶν ξενητεμένων. Δια-
φέρει μονάχα ὁ βαθμὸς τῆς ἐντάσεώς του.

Στὴν ψυχὴ τοῦ ποιητῆ μας τὸ συναί-
σθημα αὐτὸ κυριαρχεῖ. Ἡ ξενητεία ἀνα-
ψε στὴν ψυχὴ του τὸ φλογερὸ καμῖνι
τοῦ πόθου.

Μὰς τὸ λέει ὁ ἴδιος στὸ περίφημο
«Σταυραγιτὸ» του:

«Ἐτοί γεννήθηκε μικρὸς κι' ὁ πόθος
κι' ἄφαντο κι' ἀπ' ἄπλερο πουλάκι,
[σταυραγιτὸ μου,
μεγάλωσε, πῆρε φτερά, πῆρε κορμί καὶ
κρί μου ματώνει τὴν καρδιά, τὰ σωθικά
[μου σιχίζει.
Κι' ἔγινε τώρα ὁ πόθος μου ἀητός, στοι-
χειό καὶ δράκος
καὶ τρώει κρυφὰ τὰ νεῖτα μου, κουφο-
[βροσάει τὴ νειότη»

Ἐτοί τὸ συναίσθημα αὐτὸ ὑπάρχει
στὴν ψυχὴ τοῦ ποιητῆ μετὰ μὴν ἰδιομορ-
φία.

Ἀλλὰ τὴν ἰδιομορφία αὐτὴ ἐκτὸς ἀπ'
τὸ χαρακτηριστικὸ τῆς κυριαρχικότητος
τὴν προσδιορίζει καὶ δεύτερο: ἡ ἐκφραση.

Ὁ Κρυστάλης τραγουδεῖ τὴν ξενη-
τεία κι' ὁ πόθος του γίνετα τραγοῦδι.
Ἐνα τραγοῦδι—σπαρχυμὸς.

Ἡ ψυχὴ του εἶναι σκλάβος τοῦ πόθου
τοῦ τρανοῦ, τοῦ φλογεροῦ τοῦ πόθου.

Δὲν μπόρεσε νὰ ἐγκλιματισθῇ στὸ ξένο
περιβάλλον τῆς Ἀθήνας. Ἦταν πλασμέ-
νη νὰ ζήσει μονάχα στὸ βουνό. Στῆς πα-
τρίδας τὰ βουνά. Τὴν Πεντέλη, ἕνα ξένο
βουνό, νὰ γιὰ τὴν ἀγαπάει «περισσὸ
ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα»:

Νάξερς ὁμορφὸ βουνὸ
Τι πόθος μου ἐναῖφτες
Κι' ἕνας ἀνθὸς σου ταπεινὸς
Μὲ τὴ μοσχοβολία του,
Νάξερς πῶς ἡ μυροῦδι
Τοῦ χόρτου σου, τοῦ βότου,
Ὁνειροβάτανον ἀκριβοῦ
Γιὰ μένα μυροῦδι εἶναι!

Γι' αὐτὸ βουνὸ μου σ' ἀγαπῶ
Περισσ' ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα,
Γι' αὐτὸ μέσα στ' ἀνέγνωρα
Καὶ μουσικά μου βάθια
Τόσο κρυφὰ, τόσο ἀστοχα
Θερμὴ ἔχεις γίνεαι ἀγάπη.

Στὴν ξενητεία ἔμεινε ἀπομονωμένος
στοὺς κόμους τῆς ποιητικῆς του φαντα-
σίας καὶ τὸ ὕλικο μετὰ τὸ ὁποῖο ἔπλεσε τ'
ἀριστουργήματά του εἶναι παρμένο ἀπ'
τὴν πατρίδα.

«Ὅσες βολές—γράφει στὸν πρόλογο
τῶν πεζογραφημάτων του—ἡ σκύλλα ξε-
νητεία μετὰ κερνάει μετὰ πικρά τῆς κρα-
τηροπότῃς, ἀλλ' δὲν ξέρω πῶς μοῦρξε-
ται τότε καὶ λησμονῶντας κι' ἀπαρ-
χώντας ὅλον τὸν περίγυρά μου κύσμο
χύνονται σὺν λυσσαγμένους μέσα μου καὶ
μετὰ σιδερένια νύχια τοῦ λογισμοῦ σὺν
κακοῦργος σκάφτω τὴν ἔρμη μου καρδιά
κι' ἀπ' τῶν χρόνων τὰ λιθοσώρια ξεθά-
χτω τίς παλῆς μου ἐνθύμους».

Εἶπαμε παραπάνω ὅτι ἕνα ἀπ' τὰ βᾶ-
σικά γνωρίσματα τῆς ἰδιομορφίας τοῦ
συναίσθηματος τῆς νοσταλγίας τοῦ Κρυ-
στάλλη εἶναι ἡ ἐκφραση.

Σ' αὐτὸ ἐπιμένουμε περὶ ὅτι γιὰ
στὸ σμειωμὰ μας αὐτὸ ὁ Κρυστάλης
εἶναι ὁ τραγοῦδιστὴς τῆς ξενητείας.

Ἀπ' τὸ κύκλο τῶν τραγουδιῶν του ποὺ
ἀναφέρονται στὴν ξενητεία ἐξαίρετος μεθυσ-
τὸ πρῶτο εἶναι «Τὸ τραγοῦδι τῆς ξε-
νητείας. Εἶναι ἕνα ἀπ' τὰ εἰκοσι τρα-
γοῦδια ποὺ ἀποτελοῦν τὴ συλλογὴ «Α-
γροτικά».

Μέσα στοὺς πλαστικούς καὶ ἀρμονι-
κοὺς στίχους του προβάλλει ἀναγλυφικά
ἡ ζωὴ τοῦ ξενητεμένου. Κάθε στροφὴ
πλασιάζεται μετὰ τὴν ἐπὶ δόξο:

«Ἀνάθεμά σε ξενητεία μετὰ τὰ φαρμάκια
πῶχης.
Μὲ τὸ ξέσπασμα αὐτὸ τῆς καρδιάς τοῦ ξε-
νητεμένου γιὰ τὴ σκληρὴ δοκιμασία ποὺ
ὀφίσταται σ' ὅλη τὴ ζωὴ τῆς ξενητείας.

Ὁ ἀναθεματισμὸς ποὺ εἶναι ἡ διαμαρ-
τυρία τῶν συναίσθημάτων γιὰ τὰ φαρμά-
κια μετὰ τὰ ὁποῖα ποτίζονται ἀπ' τὴν ξε-
νητεία.

Ὅτε ἡ θλιβερὴ καρδιά μπορεῖ ν' ἀ-
νοιξὴ οὔτε τὸ πικραμέν' ἔχει νὰ βγάλῃ
χαμόγελο καὶ νὰ εἰπῇ τραγοῦδι γιὰ τὴν
Τραγοῦδια ἂν ἔχη ἡ λήψη τῆς «ἡμε-
[φος χαμογέλοια
[πατεῖ σὲ ξένα.

Ἐχει καὶ τοῦ παιδιοῦ ἡ καρδιά ποὺ περ-
πατεῖ σὲ ξένα.

Κάποιος κριτικὸς ἔγραψε ὅτι ὁ Κρυ-
στάλης δὲν ἦταν παρὰ ἕνας «ἡθογρά-
φος—φωτογράφος» καὶ ὅτι μετὰ τὰ τρα-
γοῦδια τοῦ «ἐρημνεύσε τὸν στατικὸν ἐ-
αὐτὸ του».

Θὰ ἀρκοῦσε γιὰ ἀπάντησιν στὴν κατη-
γορία αὕτη οἱ δύο παραπάνω στίχοι με-
τὰ τοὺς ὁποίους ὁ ποιητὴς μᾶς δίνει τὴν ἑ-
γγραφή τοῦ παιδιοῦ ποὺ περπατεῖ σὲ
ξένα».

Δὲν εἶν' ἀνάγκη νὰ μᾶς δώσει ὁ ποιη-
τὴς μετὰ τὸν στίχο τοῦ τὰ καθέκαστα τῆς
ποιητικῆς εἰκόνας.

Τὸ διήγημα τὸ χαρακτηρίζει ἡ ἀνα-
λυτικὴ σαφήνεια ἐνὸς τοῦ ποιήματος ἡ συν-
θετικὴ ταχυλογία.

Ὁ ποιητὴς θὰ μᾶς δώσει τὸν πυρῆνα
κι' ὁ ἀναγνώστης μετὰ τὴ φαντασία του
θὰ συμπληρώσῃ. Ἐτοί ἀπολαμβάνεται
τὸ ἔργο Τέχνης.

Νὰ τί ἔλεγεν ὁ Γκαίτε ἐπ' αὐτὸν τὸν ζή-
τημα αὐτὸ, καθὼς μᾶς βεβαιώνει ὁ
καγκελλάρης Müller: «Τὸ ἔργο Τέχνης,
πρὸ πάντων τῶν ποιήματων ποὺ δὲν ἀφίνει
τίποτε νὰ μαντέψουμε, δὲν εἶναι ἀληθινὸ
καλλιτέχνημα, δὲν εἶναι πραγματικὴ ἀξία».

Ἐτοί μετὰ τὴ βοήθεια τῆς συνθετικῆς
φαντασίας προβάλλει ἀπ' τοὺς δυὸ αὐ-
τοὺς στίχους πλαστικὴ καὶ ἐκφραστικὴ
τάξη ἡ εἰκόνα.

Κι' ἀρχίζει ἡ θλιβερὴ ἱστορία τῆς ξε-
νητείας.

Τὰ ξένα ἔχουνε καύμους καὶ καταφρόνια
[πληθος,
Στὰ ξένα δὲν ἀνθίζουν τὴν ἀνοιξὴ τὰ,
[βέντρα,
Δὲν φύλλουρίζουν ἀνὰ βουνά, δὲν πρᾶ
[σινίζει ὁ κάμπος.

Καὶ τὸ «αἶνιγμα» ποὺ κρύβει τὸ ἔρωτη-
ματικὸ γίνετα πραγματικόν:

Κι' ἂν ἔρβει μέρα ἀγλύκαντ' ἡ σὴν ἔξανα
[νὰ δίνει,
Ποῖος θὰ σοῦ λούσῃ τὸ κορμί, ποῖος θὰ
[σὲ σβαλῶσῃ

(συνέχεια στὴ σελ. 118)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑΤΗ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

VII

ΕΡΩΤΟΧΤΥΠΗΜΑ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

ἢ ΗΛΙΟΣΤΑΜΑΤΗΜΑ ΚΙ' ΑΓΝΑΝΤΕΜΑ
ΤΗΣ ΩΜΟΡΦΙΑΣ (1)

Τοῦ Παπα Γεώργ' ἡ ἀνεψιά,
Τοῦ Ρήγα ἡ θυγατέρα,
Πῶχ' ἀσμένιον ἀργαλειό,
Τὸ χτέν' μαλαματένιο,
Καὶ τὴ φωνὴν σὺν ἀηδονιοῦ,
Ἰφραίνοντας τραγοῦδα,
Ἰφραίν' καὶ τραγοῦδαί.

Κι' ἀπὸ τὸ ὄλο τ' ἀργαλειοῦ,
Κι' ἀπ' τὴ φωνὴν τῆς Κόρης,
Ὁ «Ἥλιος ἐσκαντάλεψε (2)
Κι' ἀργεῖ νὰ βασίλευῃ!

Τὸν καταριέται ἡ ἀργατεία
Κι' οἱ ξενοδουλεῖτάδες.
Ἄλλος δουλεύει γιὰ ψωμί,
Κι' ἄλλος γιὰ λίγη ρόγα. (3)

Δουλεύει κι' ἕνας γέροντας,
Γιὰ ἕνα λουλεῖ τουτοῦνι. (4)
Δουλεύει καὶ μιὰ μαυρονεῖα,
Μιὰ μικροπαντρεμένη,

Πῶχει τὸν ἄντρα τ' ἄρρωστο,
Βαρεῖα εἰς τὸ κρεβάτι.

Νὰ πάγη (ὑπάγη, φέρη) τοῦ λαγοῦ τυρί,
Καὶ τ' ἀλαφιὸν τὸ γάλα. (5)

Μπολάκι (6) λάχ' καὶ γιάνη!

1) Σχετικὸν μετὰ τὴν προσηγορίαν: «Ἀκτυνο-
βολία Ὁμορφίας». Ἐπίσης καὶ μετὰ τὸ γνω-
στόν: «Ἀνάμεσα τρεῖς θάλασσες, τριαντα-
φυλλάκι μ' ὀκκίνο, Πόρος θεμελιωμένος,
νεράντζι καὶ λειμόνι.—Κι' ἀπάνω κόρη κα-
θονταν.—Καὶ τὰ φλωριά ἀρμαδιάζει.—Καὶ
μετὰ τὸν Ἥλιο μάλωνε.—Μετὰ τὸν Ἥλιο μάλω-
νει.—Ἐσὺ κι' ἂν λάμψῃς Ἥλιε μου—Μα-
ραίνεις τὰ χροῖα! —Κι' ἐγὼ κι' ἂν λάμψω,
Ἥλιε μου, μαραίνω παλληκάρια!»

2) Ἐσκαντάλεσθη ἐξ ἀπροσεξίας του, ἡ
ἐλπίς, ἡ ὁδοῦ του.

3) Πιάσιμο δουλειᾶς, ἐργασίας. «Παίει σ'
τὰ ξένα νὰ πιαστῇ ἀπὸ ῥόγα».

4) Σωλήνα καπνοῦ. Τουρκικαὶ λέξεις! Λου-
λέ—πῆλινος μικρὸς σωλὴν μετὰ πᾶσαν προ-
σαρμοζομένην στὸ τοῖπιόν του. «Τουτένι»=κα-
πνός. Ἡ πρώτη μὲτα καπνίσματος τῶν με-
γάλων, σὺν εἰς μετὰ μικροῖ.

5) Ὡς σπᾶνιον καὶ ὁδοπολὸν νὰ πιασθῶν.
Ἰδιοτροπία τοῦ ἀρρώστου.

6) Εἶθε! παρῶνι λέξεις ἐν γρη῏ει ὁμως
παρ' ἡμῖν μέχρι χθὺς. «Μπολάκι, νὰ πῆσῃς
αὐτοῦ π' ἀνεβαίνεις». Σήμερα ὅλα ἀντικαθί-
στανται καὶ λησμονοῦνται.

Λισκοβέτσιον Ἐκ τῆς συλλογῆς
Δι' ἔτος 1935 Ι. Κ. ΔΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ὁ ἀνθρώπος αἰσθάνεταί ποτ' ἐξωτερι-
κὸν κόσμον μετὰ τὸ δικὸν του τρόπον· χρημα-
τικῶν πάντων μέτρον ἀνθρώπος.

Στὴν μονότονον καὶ κοινωτικὴν αὐτὴν
σκηνοθεσίᾳ οὗ ποὺ τὰ δέντρα τὴν Ἀνοιξὴ
εἶναι γυνὰ κι' ὁ κάμπος ξερός

Καὶ δὲ δροσίζῃ τὸ νερὸ καὶ τὸ ψωμί πι-
[κραίνει

ὁ ξενητεμένος φορὸς δοκιμάζεται σκλη-
ρότερα:

Κι' ἂν ἀρρωστήσῃς ποῖος θὰ ῥοβῇ στὴν
[ξενητεία σιμά σου,
Νὰ σὲ ρωτᾷ τὸν πόνο σου, τὰ γυατικά
[νὰ δίνει;

Καὶ τὸ «αἶνιγμα» ποὺ κρύβει τὸ ἔρωτη-
ματικὸ γίνετα πραγματικόν:

Κι' ἂν ἔρβει μέρα ἀγλύκαντ' ἡ σὴν ἔξανα
[νὰ δίνει,

Ποῖος θὰ σοῦ λούσῃ τὸ κορμί, ποῖος θὰ
[σὲ σβαλῶσῃ

(συνέχεια στὴ σελ. 118)

Πώς βλέπουμε τα
Ήπειρωτικά ζητήματα

ΜΠΑΙΝΟΝΤΑΣ ΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΧΡΟΝΟ

Μ' αυτό το φύλλο, κλείσαμε τον
ένα χρόνο και μπαίνουμε σιγά δεύ-
τερο.

Αν μπορούσατε να ξέρετε τι σημα-
σία έχει αυτό για μας, και για το πε-
ριοδικό μας...

Δίνα πρόσωπα, χωρίς κοινωνικούς
τίτλους, χωρίς επαγγελματική—δημο-
σιογραφική—πείρα, χωρίς κεφάλαια,
γεμάτοι πόνο κι αγανάκτηση για
την εγκατάλειψη της πατρίδας μας,
για την κοροϊδία που μας γίνον-
ταν τόσα χρόνια από δικούς και ξέ-
νους, σκεφτήκαμε κι' αποφασίσαμε
να αγωνιστούμε, να κάνουμε, ότι μπο-
ρέσουμε για το ξύπνημα του Ήπειρω-
τικού λαού για τη σωστή του καθοδή-
γηση, για να πάρει κι' η Ήπειρος τη
θέση που δικαιωματικά της αξίζει.
Κι' ως ένα μέσο για το σκοπό μας
αυτό βγάλαμε τα «Ξενητεμένα Που-
λιά» που από χρόνια το είχαμε στο
νοῦ.

Δεν προσθήσαμε ακόμα έναν αριθ-
μό στη σύγχρονη ελληνική δημοσιο-
γραφία, και στην εκδοτική επιχείρη-
ση. Δεν βγάλαμε τα «Ξενητεμένα Που-
λιά» να καταντήσουμε, ούτε για να
προσκολληθούμε και να γλύφουμε κά-
να κόκκαλο απ' τα ταμεία του ενός και
του άλλου πολιτικού, ούτε για να κα-
ρίεψουμε και για «δόνους», κι, ούτε βέ-
βαια για να λέμε αυτά που ξέρουμε,
τα χάλασε και τις κακομοιριές μας
να μοναχά να κλάψουν. Είπαμε: το
βγάλαμε ως μέσο του σκοπού μας.
Και σκέψη μας δυνατή, ειλικρινής, α-
γνή ήταν μια και μόνο: Να όφελή-
σουμε τους δικούς μας, το καλό της
Ήπειρου. Έπρεπε να έχουμε ένα όργα-
νο που να φτάνει στο πιάξιμο του χω-
ριού της Ήπειρου, κι' όπου υπάρχει
ξενητεμένος. Να διατηρήσουμε μια ε-
παφή μ' όλους τους πατριώτες ξενη-
τεμένους και μή. Να συγκεντρώνουμε
γύρω μας όλα τα προσδευτικά στοι-
χεία της πατρίδας μας κι' όλοι μαζί
να μελετήσουμε τους τρόπους και να
αγωνιστούμε για το καλό της Ήπει-
ρου.

Κάνοντας απολογισμό της ως τα
σήμερα δράσης μας βλέπουμε πως

Οι πλημμύρες

Πάλι φέτος μας πήραν σβάρνα τα πο-
τάμια. Να τα περίφημα έργα που γιναν
στην πατρίδα μας, κι' έτσι με την παρα-
μυρμένη βροχή κινδυνεύουμε να πνι-
γούμε.

3 Φιλιακώτες πνίγηκαν γιατί προσ-
παθούσαν με μια βάρκοῦλα να περά-
σουν το πλημμυρισμένο ποτάμι, κι' όλα
αυτά γιατί δεν υπάρχουν στην πατρίδα
μας, όχι μόνο αντιπλημμυρικά έργα, αλλά
ούτε τα απαραίτητα γεφύρια για να
περνάμε τα ποτάμια χωρίς άμεσο κίν-
δυνο να πνιγούμε.

κάνι κάναμε. Πως έγινε μια καλή αρ-
χή.

Σε χιλιάδες μετρούνται σήμερα οι
ἀναγνώστες μας κι' ολόνα ἀβγαταί-
νουν. Όλο και νέοι ἀναγνώστες και
συναγωνιστές στην προσπάθειά μας,
κουβαλιώνονται. Στην αρχή διαταχτι-
κοί από την πικρή πείρα της εντύπου,
μα σιγά—σιγά συγκινητικά ενθουσι-
ώδεις υποστηρικτές κι' αγωνιστές του
σκοπού μας.

Μπαίνοντας σήμερα στο δεύτερο χρό-
νο, οπλισμένοι με το κουράγιο της πί-
στης στο σκοπό μας και της δυνατό-
τητας να δῇ κι' η πατρίδα μας καλές
ήμερες, συντροφευμένοι με καινούργι-
ους συναγωνιστές και με τη συμπα-
θεια της πλειοψηφίας των πατριω-
τών μας, θα τραβήξουμε το δρόμο
μας σταθεροί κι' αλύγιστοι στη γραμ-
μή που χαράξαμε: Πάντα για την Ή-
πειρο, για το Δας της (ἀδέρφι μας),
για το πολιτικό ξεσκαλίδι της, για
την πρόοδό της.

Άγνωστα για μας και για το πε-
ριοδικό μας τα κόμματα και ἡ ἐκ τῶν
προτέρων εξύμνησις προσώπων. Θα
παινούμε και θα υποστηρίζουμε κάθε
τίμια και ειλικρινή προσπάθεια για
το καλό της Ήπειρου.

Οι στήλες του περιοδικού μας θα
ναι ανοιχτές στον κάθε τίμιο κι' ει-
λικρινή ερευνητή και συζητητή των
Ήπειρωτικών ζητημάτων. Η Ήπει-
ρωτική Φιλολογία, Λογογραφία, Ιστο-
ρία, Λογοτεχνία, θα έχουν τις σελίδες
τους που πρέπει. Θα υποστηρίζουμε
κάθε Ήπειρωτικό ταλέντο.

Οι στήλες, βέβαια, της ιστορίας θα
πιάνουν τις ξεχωρισμένες σελίδες. Το
περιοδικό μας στο γέννημα της σημε-
ρινής εποχής δε βάζει ως σκοπό του
την ιστορική έρευνα, θα πέρνει το
παρελθόν ἐφ' ὅσον του είναι απαραί-
τητο να εξηγήσει το παρόν και να ο-
δηγήσει στο μέλλον.

Κι' ακόμα, δε θα γράφουμε για να
μένουν γραμμένα, κι' ἡ Ὁμάδα μας
δ' αγωνίζεται, παράλληλα, για την
πραγματοποίηση των δυνάμεων γράφουμε.

Με πίστη στην Ἀνάγνωση της
Ήπειρου ὡς τραβήξουμε θαρρετά το
δρόμο μας.

Ό,τι προλέγαμε έγινε

Δεν πρόφτασε να μη ὁ χειμῶνας κι' ἄρ-
χισαν τα Σ.Ο.Σ. απ' την πατρίδα. Τόπαμε
ἀπὸ καιρὸ. Τόπαμε και είπαμε στους πα-
τριώτες μας τι πρέπει να κάνουν για να μη
ζητᾶν βοήθεια ὅταν χάνονται. Κι' ἀκόμα οἱ
ἐδῶ Ἡπειρωτικὲς ὁργανώσεις ἄς κινηθοῦν
γι' αὐτὸ το σκοπό. "Όλοι μαζί, ἀπὸ δῶ κι'
ἀπὸ κεῖ, ἄς ζητήσουμε, καλαμπόκι, μπύλιο
στὰ χωριά ἀπορολόγητο και με πίστωση.
Αὐτὰ θὰ πρέπει νὰ γίνουν γρήγορα, γιατί ὁ
χειμῶνας εἶναι πίσω.

Πρὸς τὴν Ἱδρυση τῆς

Ήπειρωτικῆς Ὁμοσπονδίας

Ὁ ἀγῶνας τῶν «Ξεν. Πουλιῶν» γιὰ τὴν
συσσώματωση τῶν Ἡπειρωτικῶν Ἀδελφο-
τῶν με τὴν Ἱδρυση τῆς Πανεπειρωτι-
κῆς Ὁμοσπονδίας πῆρε τὸ δρόμο πὺ
πρέπει. Πληροφοροῦμαστε ὅτι γίναν
προσυνέψεις κι' ὅτι ἐτοιμάζεται φαρ-
δὺκ σύσκεψη ὅλων τῶν ἀδελφοτήτων
στὴν ἐποικία δὲ βγῇ πολυμελὴς ἐπιτροπὴ
ποὺ θὰ προετοιμάσῃ τὸ ἱδρυτικὸ συνέ-
δριο.

Ἡ συνείδηση ὅτι και τὸ περιοδικό
μας βοήθησε μ' ὅλες του τὶς δυνάμεις
στὴν ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ, μὴ
γεμίζει ἱκανοποίηση και μᾶς δίνει τὴν
κουράγιο νὰ συνεχίσουμε τοὺς ἀγῶνες
και τὴν προσπάθειά μας στὸ νὰ πάρῃ κι'
ἡ βλακισμένη πκτρίδα μας τὴ θέση ποὺ
τῆς αξίζει στὸ κρατικὸ σύνολο.

Καλοῦμε τοὺς φίλους μας νὰ βοηθή-
σουν μ' ὅλη τους τὴ δύναμη τὶς προσπά-
θειες αὐτές, νὰ συνδράμουν μιστεμένα
τὸ ἔργο τῆς ὀργανωτικῆς ἐπιτροπῆς ποὺ
θὰ βγῇ.

Τὸ περιοδικό μας, οἱ στήλες του κι'
ἡμεῖς, ειλικρινά, ἀνυπερβούλα ψυχὴ
και σῶμα, στὴν ὑπόθεσιν αὐτή.

Ὁ Ζηγοριστικὸς Σύλλογος

ὄργανο τῶν Ζηγοριστῶν

Μία πὺ ὡς μαθαίνουμε γίνεται κίνηση
γιὰ τὴν Ἱδρυση Ζηγοριστικοῦ Συλλόγου λέμε
σ' αὐτοὺς ποὺ ἔχουν τὴν πρωτοβουλία νὰ
προσέξουν νὰ μὴ πατήσῃ ὁ Σύλλογός τους
στ' ἀχνάρια τοῦ περιήμου ἡ περιήμου
Ζηγοριστικῶν Συλλόγων Ἰωαννίνων κι' ἀκό-
μα και ὀριζόμενων μεγαλοδελφότητων—στὰ
χαρτιά—τῶν Ἀθηνῶν.

Δὲν ἔχει ἀνάγκη τὸ Ζαγόρι ἀπὸ μία πα-
ρεῖα μικρὴ ἢ μεγάλῃ ἀδιάφορο, ποὺ θὰ ἐμ-
φανίζεται κάθε χρόνο νὰ βγάξῃ τὸν πρὸς-
δρό, τὸν ἀντιπρόεδρο, τὸν ὑπόπρόεδρο, ὁ-
παντιπρόεδρο κ.λ.π.

Καταλαβαίνετε τι θέλουμε νὰ ποῦμε. Κι'
ἐπειδὴ γνωρίζουμε, ὅτι πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς
ποὺ εἶχαν τὴν πρωτοβουλία, και τίμιοι και
ειλικρινεῖς εἶναι και θέλουν πραγματικὰ τὴν
πρόοδο τοῦ Ζαγορίου, γι' αὐτὸ τονίζουμε, νὰ
προσέξουν νὰ κάνουν τὸ Σύλλογόν τους πρα-
γματικὰ ὄργανο ἐξυπηρέτησης τῶν ἀναγκῶν
τῆς ἐπαρχίας τους, και νὰ μὴ παρασυρθοῦν
ἀπ' ὅσους—ἴσως—θέλουν νὰ τὸν ἐκμεταλ-
λεῦσιν γιὰ ἀτομικοὺς σκοποὺς.

Γενήκαμε τόσες φορές γεφύρια και περά-
σαν τόσοι και τόσοι. Ἀς μὴ ἐξακολουθήσου-
με νὰ κάνουμε πάντα τὴ δουλειά αὐτή.

Γιὰ τὸ Ζαγόρι

Δημοσιεύτηκε σὲ δύο Ἡπειρωτικὲς ἐφημε-
ρίδες τῆς Ἀθήνας ἕνα ἄρθρο τοῦ κ. Ζούγκου
γιὰ τὸ Ζαγόρι.

Συμφωνοῦμε με ὅσα θέλει νὰ πῇ ὁ κ.
Ζούγκος, ἀλλὰ ἀμφισβητοῦμε ἀν αὐτὰ ποὺ
γράφει τὰ γράφει γιὰ τοὺς Ζηγοριστοὺς. Πῶς
φαίνεται πῶς τὰ πράγματα τὸν ἔβραζε πί-
σω ἀπὸ τὰ χνοτισμένο ἐλάμι τοῦ γραφείου
του! Γιατί, πρῶτα—πρῶτα, ἀν αὐτὰ τὰ
προόριζε γιὰ νὰ τὰ μάθουν οἱ «Ζηγορίοι»
δὲ θὰ τὰ γράφει σὲ γλῶσσα ποὺ ἴσως νὰ τὴν
καταλαβαίναν στὸν καιρὸ τοῦ Ἀριστοτέλη.

Τόσο δύσκολο λοιπὸν, τὸ θεωροῦν οἱ δια-
νοούμενοί μας, νὰ ποῦνε τί σκέπτονται στὴ
γλῶσσα τους. Δὲν γνωρίζουν ὅτι τὰ 95 ὀλο
ἐκατοστὰ τῶν Ζηγοριστῶν σήμερα πῆγαν δὲν
πῆγαν ὡς τὸ δημοτικό;

Ἀς ρωτήσῃ στὰ Γιάννενα πόσα Ζηγοριστι-
πούλα φοιτοῦν στὸ Γυμνάσιο και σὺν τρα-
πεζιτικὸς ἄς ὑπολογίσι τὸ ποσοστὸ;

Ἔχετε κατὰ καλὸ γιὰ τὸ λαὸ, πῆτε το στὴ
γλῶσσα του ἀν τὸν ἀγαπᾶτε. Τὶ τοῦ γράφε-
τε «ὀϊκοθεν νοεῖται» κ.λ.π., ἀκατάληπτα;
ἴσως γιὰ νὰ μὴ τὰ καταλάβουν...

ΟΥΛΙ ΜΑΣ

ΟΙ ΕΚΛΟΓΕΣ

Στις 26 τοῦ Γεναρίου ὁ Ἑλληνικὸς
Λαὸς—μαζί κι' ὁ Ἡπειρωτικὸς—καλεῖ-
ται νὰ γράῃ τοὺς ἀντιπροσώπους του.

Ἡ πείρα μᾶς ἐδείξε ὅτι δὲν πρέπει νὰ
πιστέψουμε πῶς οἱ βουλευτὲς θὰ εἶναι
κεῖνοι ποὺ θὰ λύσουν τὰ μεγάλα ζητήμα-
τα τοῦ λαοῦ, ἀν ὁ ἴδιος ὁ λαὸς, δὲν φρον-
τίσῃ γιὰ τὴ λύση τους με τὴ δικιά του
δύναμη κι' ὀργάνωση.

Ὡς τόσο ὅμως κι' οἱ ἐκλογὲς εἶναι ἕνα
μέσο γιὰ νὰ δείξῃ ὁ λαὸς τί πιστεύει και
τί θέλει.

Πιστεύουμε ὅτι ὁ Ἡπειρωτικὸς Λαὸς
(στὴν πλειοψηφία του) καθυστερεῖ φοβε-
ρὰ σὲ πολιτικὴ διαπαιδαγώγηση.

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν αὐ-
τῶ, δυστυχῶς, δείχνουν, κι' ἔχουμε τὴ
γνώμη πῶς ὁ Ἡπειρωτικὸς πηγαίνει στὶς
κάλπες ὅχι γιὰ νὰ γράῃ τοὺς ἀντιπρο-
σώπους του ποὺ ὑποτίθεται ὅτι θὰ ἀγω-
μιστοῦν γιὰ τὰ ζητήματά του, ἀλλὰ ἔτσι
γιὰ γούστο. Γιὰ νὰ γίνεται ντόρος. Θὰ
εὐχέλων βουλευτὴ τὸν τάδε γιατί εἶναι
καλὸς ἢ ἄς τὸν εὐχέλουμε κι' αὐτόν, δὲ
βαρύνονται... Εἴπαμε ὅτι τοῦ λείπει ἡ πο-
λιτικὴ μόρφωση. Ποῖος φταίει γι' αὐτὸ
θὰ τὸ ποῦμε ἄλλη φορὰ.

Πρέπει νὰ νοιώσουμε ὅτι τὸ ἐκλογικὸ
δικαίωμα εἶναι ἕνα ζήτημα ποὺ τὸ κέρδι-
σε ὁ λαὸς ὕστερα ἀπὸ ἀγῶνες δεκάδων
χρονῶν και πρέπει νὰ κάνουμε συνηδεῖτὴ
χρήσιν αὐτοῦ.

Προτὸ πᾶμε στὶς κάλπες, ἀν θέλουμε
νὰ λεγόμεστε ἀνθρώποι, πρέπει νὰ ἐξε-
τάσουμε ποῖα εἶναι ἡ κατάστασι στὴν
πατρίδα μας.

Θὰ δοῦμε ὅτι μεγάλα ζητήματα περι-
μένουν τὴ λύση τους, ὅπως:

Τὸ ζήτημα τῆς συγκοινωνίας.
ποῦναι ζήτημα ζωῆς και θανάτου.

Τὸ ζήτημα τῆς Γεωργικῆς
παραγωγῆς. ἐπίσης σὲ χειρότερη θέ-
σι, σὲ βαθμὸ ποὺ νὰ μὴ φτάνει νὰ θρέ-

Οἱ κ.κ.υποψήφιοί μας

Πόσο, μὴ τὴν ἀλήθεια, μᾶς...ἐνθουσι-
αίει τὸ τυχερὸ ὁμαδικὸ ἐνδιαφέρον τῶν
λογιῶν—λογιῶν κ.κ. ὑποψηφίων Βου-
λευτῶν μας!...Τὶ τυχερὰ λόγια, πόσο
γλυκομίλητοι και πρόσχαροι και κατὰ-
δεχτικοί. Ἄλλες βολὲς περνοῦσαν μῆνες
κι' αὐτὰ τὸν ἀνταμῶσε κανένας, τώρα
ὅπου πᾶς μπροστᾶσαν βόσκονται.

Θὰ σὰς κάνω, θὰ σὰς δείξω, θὰ σὰς
πιάω...

Εἶναι ἀξιολύπητοι, οἱ κακόμοιροι. Σὲ
τὶ... θυσιᾶς ὑποβάλλονται γιὰ κατῆρι
μας... Θὰ καταδεχτοῦν ν' ἀφίσουν τὸ
χοῦζοῦν τῆς Ἀθήνας μὲς τὴν καρδιά
τοῦ χειμῶνα, θὰ κατέλθουν στὴν «προσ-
φιλή πατρίδα» ὅπου τὸ... καθήκον πρὸς
τοὺς «ἀγαπητοὺς συμπατριώτας» των

τοὺς καλεῖ, θὰ ὑποφέρουν τὰ κρύα, τὶς
ἐνοχλήσεις τοῦ σεργιανισματος στὰ χωριά
μὲ τὰ μούλτρια, ἀλλὰ τί νὰ κάνεις «ἐτα-
ξαν, βλέπετε, τὰς ἀσθενεῖς δυνάμεις» των
και νὰ χυώσων και τὴν τελευταίαν ρανί-
δα τοῦ αἵματος των» στὴν ἐξυπηρέτησι
τῆς γενετικῆς...Κι' ἔξ ἄλλον, 5—10 ἡμέ-
ρες θὰ ὑποφέρουν. Κι' οἱ 5—10 αὐτὲς

ψη τὸν παραγωγὸ οὔτε γιὰ 3 μῆνες.

Τὸ ζήτημα τῆς κτηνοτροφίας.
ποῦναι σὲ μαρασμό.

**Τὸ ζήτημα τῶν κληροδοτημά-
των,** ποὺ χρόνια τώρα εἶναι ἄλυτο, πα-
ρὰ τὸ ὁλοφάνερο δικό μας.

Τόσα χρόνια λευτεριάς ὅχι μόνο δὲ
λύθηκαν τὰ μεγάλα αὐτὰ ζητήματα, ἀλλὰ
ἐπὶ πλέον τὰ χρόνια δὲ λύθηκαν αὐ-
τὰ τὰ ζητήματα; Καὶ ποῖοι εἶναι ὁ-
πεύθονοι γι' αὐτὰ;

Προχωρώντας στὴν ἐξέτασι τῶν ἀναγ-
κῶν τῆς Ἡπειροῦ θὰ ρωτήσω με νὰ μά-
θουμε γιατί τόσα χρόνια δὲ λύθηκαν αὐ-
τὰ τὰ ζητήματα; Καὶ ποῖοι εἶναι ὁ-
πεύθονοι γι' αὐτὰ;

Ποῖοι ἄλλοι παρὰ ἐκεῖνοι ποὺ τόσα
χρόνια, λέγανε ὅτι μᾶς εκπροσωποῦσαν.

Ἄν ἐφετάξω ὅμως αὐτοὶ, φταίμε πῶς
πολύ κι' ἐμεῖς. Γιατί ἀφ' οὗ εἶδαμε πῶς
τίποτε δὲν μᾶς κάναν, γιατί τοὺς ξανα-
εὐχέλουμε; Καὶ γιατί δὲν τοὺς δίναμε νὰ
καταλάβουν πῶς θέλουμε νὰ μᾶς ἐξυπη-
τεῖν κι' ὅχι νὰ εἰσπράττουν τὸ μιστὸ τους;

Τὰ παραπάνω εἶναι ἀλήθεια πικρή,
κι' ἀπ' τὴν ἀλήθεια αὐτὴ δὲν πρέπει νὰ
τὴν ἀγνοήσουμε, γιατί τότε θάμαστε ἄξι-
οι τῆς τύχης μας.

Κοντὰ σ' αὐτὰ ὑπάρχουν ἕνα σωρὸ ἄλ-
λα ζητήματα γενικώτερης σημασίας, μὴ
ποὺ ἄμεσᾶ μᾶς ἐνδιαφέρουν ὅπως:

Τὸ ζήτημα τῆς δικαιοσύνης κατανο-
μῆς τῶν φόρων, τῆς ἐλαττώσεως τῆς φο-
ρολογίας στὰ εἶδη τῆς πρώτης ἀνάγκης,
τὸ ζήτημα τῆς Ἀγροτελείας, τὸ μεγά-
λο ζήτημα τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ λαοῦ, τοῦ
πολέμου κ.λ.π.

Γι' αὐτὸ πηγαίνοντας νὰ ψηφίσουμε,
πρέπει ὅλα αὐτὰ τὰ ζητήματα νὰ τὰ χου-
με ὅπ' ὅψει μας και νὰ δώσουμε τὴν ψή-
φο μας στοὺς ἀνθρώπους ἐκεῖνους ποὺ
μᾶς ἐγγυῶνται πῶς θὰ τὰ λύσουν σύμφωνα
με τὸ δικό μας συμφέρον.

μέρες θὰ θρέψουν τὰ 4 χρόνια. Ἀδελφὰ
χιλιάδες τὸ μήνα εἰν' αὐτὲς, χῶρια τόσες
κι' ἄλλες τόσες ἀπὸ...ἠηλοδουλιές ποῦ.
ἀσύνδοτα σπινθίζονται και ἐπὶβάλλονται
στὸ ἐπάγγελμα τοῦ βουλευτῆ; π.χ. μπο-
ροῦν νὰ πᾶρουν 30—40 χιλιάδες ὁ ἕνας
ἀπὸ τὴν τσέπη μας (Ταμεῖο τοῦ Κράτους)
χωρὶς νὰ τοὺς μιλῇ κανεὶς κι' ἄλλα,
κι' ἄλλα ποὺ αὐν εἶχαμε τὸν οὐρανὸ χαρ-
τὶ τὴ θάλασσα μελάνι» και πάλι δὲ θὰ
φτάναν νὰ τὰ γράφουμε.

Μὰ ἄς χαροῦν γιὰ λίγο ἀκόμα τὴν
κουτάρα μας. Ποὺ τὸ γήγορα θὰ τοὺς
δώσει ὁ Ἡπειρωτικὸς λαὸς τὸ «ἀσπίτι
μπονιουρι»!

Κι' οἱ ξένοι μᾶς καλὰ λὰβαν...

Ἀς πῇ τί ἔγραφε τὶς προάλλες μὴ πρω-
τὴν Ἀθηναϊκὴ ἐφημερίδα:

«Εἰς τὴν Ἡπειρὸν ἐληγοφρονηθῆσαν, ὅτι
ἡ παντοκρίτης ἐγκατάλειψεν ἔχει φθάσει εἰς
σημεῖον, προκαλοῦν ὀργὴν και ἀγανάκτησιν.
Τὸ Κράτος και ἡ διοίκησις ἐμφανίζονται εἰς
τὴν ἀνεχέστητον ἀπὴν περιφέρειαν, μόνον
ὅταν πρόκειται νὰ εἰσπράττουν και νὰ πιέ-
σουν τοὺς πολίτας. Εἰς πάσας τὰς ἄλλας πε-

ριστάσεις, ἀπουσιάζουν ὑπὸ ποικίλας αἰτίας
και διαφορῶς τύπου. Ἡ ἀσφάλεια εἶνε
ἀνύπαρκτος και εἰς οἱ κακοποιοὶ δὲν δροῦν
ἀδίστακτος, τὸ τοιοῦτον ὀφείλεται εἰς τὴν
ἐξ ἀλληλεγυγῆς σιωπῆσαν ἀμυναν τῶν Ἡ-
πειρωτῶν, ποὺ τρομάζει τοὺς ἐγκληματίας.
Καὶ ἡ ἐπίσημος γεωργικὴ μέριμνα εἶνε θρυ-
λος. Εἶνε ἡ μόνη περιφέρεια ποὺ μειονεκτεῖ
εἰς ἐνδιαφέρον ἀνέκαθεν, κατὰ τὸν τρόπον δρα-
ματικόν. Εἰς τοῦτο ὅμως θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ
τονώσωμεν, ὅτι πταίουν και οἱ Ἡπειρώ-
ται. οἱ ὅποιοι ποτὲ δὲν ἐσηκώθησαν νὰ
διεκδικήσουν τὰ δικαιωμάτα των, ὅπως
ἐπὶ πρῶτον κατὰ καιροῦς, και οἱ Θεσσαλοὶ και
οἱ Πελοποννήσιοι και οἱ Μακεδόνες και οἱ
Κρήτες. Ἡ νομιμοφροσύνη εἶνε καλὴ ὑπὸ
τὸν ὅρον νὰ μὴ καταντᾷ ἐν τέλει εἰς βάρος
τῶν νομιμοφρόνων.

Τὶ νὰ προστέσουμε μεῖς; Χρειάζεται
συζήτηση;

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα

Σκοπὸς τῆς Τράπεζας αὐτῆς εἶναι ἡ
ἐνίσχυσις τῶν ἀγροτῶν και τῆς παραγω-
γῆς. Ἐνίσχυσις ποὺ θὰ δίνονταν με δά-
νεια μακροπρόθεσμα κ.λ.π. Σήμερα ἡ Τρά-
πεζα αὐτὴ κατήντησε τὸ φόρητρο τῶν
ἀγροτῶν, και τοιφλίκε τῶν κομμάτων,
κι' ἐτσι ἔχασε τὸν προορισμὸ της και
στὴν πραγματικότητι εἶναι ἕνας κεφαι-
οκρατικὸς ὀργανισμὸς ἐνῶ τοὺς ἀγρότες
τοῦ βάζουν φυλακὴ γιὰ 1000 δρ. ἡ δι-
οίκησις ἔφτασε τὰ ἐξοδὰ της δὲ θεῶρατα
ὑψηλ. Κι' ἐτσι ἀπὸ 256 διττάλληλους ποῦ
εἶχε τὸ 1932, σήμερα ἔχει 1450, ποὺ γιὰ
μισθοὺς δίνονται 55 δολάρια ἐκατομ-
μύρια. Ἐχει 3 πολυτελέστατα αὐτοκίνη-
τα, ὁ Διευθυντὴς της πέρνει 49.500 δρ.
τὸ μῆνα και βάλτε με τὸ νοῦ σας.

15 ἑκατομμύρια!

Στὸν ὑπουργὸ Σχινᾶ τῆς ἀνάβωλτης «Κοσ-
μογονικῆς» κυβερνήσεως τοῦ Κονδύλη δόθηκαν
15 ἑκατομμύρια δραχμὲς γιὰ νὰ πληρώσῃ
τοὺς ἀνθρώπους ποὺ θὰ «εργάζονταν» γιὰ
τὴν παλιννόστησι. Μεγάλος ντόρος γίνηκε
γιὰ τὸ ποῦ βούλαινταν αὐτὰ τὰ ἑκατομμύρια.
Κι' ἀποδείχθηκε ὅτι ἐφημερίδες και πρόσωπα
γεμάτα δημοκρατικὸ μῆνος φάγαν και με τὰ
νύχια τους ἀκόμα.

Πόσα ποῦ δίνεις νὰ γίνω βασιλικὸς και
πίσω δημοκράτης. Ὅποιος δίνει τὰ περισ-
σότερα, αὐτοὶ εἶναι οἱ τρανοί μας, αὐτοὶ οἱ
πολιτικοὶ μας ἰδεολόγοι...

Ἐκατομμύρια σκορποῦν ἀπ' τὰ κόμματα μας
και μετς δὲν ἔχουμε οὔτε μπομπότα, οὔτε
πὶ σάφει! Ἀσε δρόμους κ.λ.π. πολυτέλειες.

Ἡ μόνη σωτηρία

Ἀς δοῦμε τὰ χάλια των ὡς τὰ σήμερα ἀρ-
χιγῶν μας κι' ἄς προστίσουμε ἐμεῖς, ὁ λαὸς,
νὰ βγάλουμε μὲς ἀπὸ τὰ σπλάχνα μας τοὺς
ἐνδοκίμους ποὺ θὰ εἶναι ἱκανοὶ νὰ διεκδική-
σουν τὴν ἀξιοπρέπεια τῆς Ἡπειροῦ. ἔχουμε
ζωτικὲς δυνάμεις, ἀρκεῖ ν' ἀφίσουμε στὴν ἄ-
κρῃ τὴν μικροζήλιαν και νὰ δοῦμε τὴν κα-
τάστασι, ὅποια πραγματικὰ εἶναι. Τὰ μεγά-
λα ὀνόματα χρεοκόπησαν, δὲν εἶναι γιὰ τὸ
λαὸ, ὁ λαὸς γιὰ νὰ ἴδῃ καλὲς ἡμέρες, πρέπει
μόνος του νὰ κυβερνεῖται.

Ὅσοι νομίζετε
πῶς ἀξίζουμε, πῶς ἐξυπηρετοῦμε τὰ
γενικὰ συμφέροντα τοῦ τόπου μας,
πῶς δὲ βγήκαμε γιὰ νὰ

Για τὰ ζητήματά μας

Για τὴν Ἱστορία μας

Για τὸν Πολιτισμό μας

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ

Ἡ καθιερωμένη ἀδικιοφάνεια...

Η ΠΑΡΑΜΕΛΗΜΜΕΝΗ
ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΑ

...τοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἀγροτιάσεως

Ἡ Ἡπειρος εἶνε μιά χώρα καθαρά κτηνοτροφική. Οἱ ἐδαφινεὶς καὶ κλιματολογικαὶ συνθήκες εἶνε τέτοιες πού νά μποροῦν νά ἐξασφαλίσουν θανυμύσιες ἀποδόσεις σὲ κρέας, τὸ μαλλὶ καὶ τὸ γάλα, πού ἐπεξεργαζόμενο κατὰλληλα, παράγει οὐ ἀριστη ποιότητα ἐγχώρια καὶ ξένων τύπων τυριά, βούτυρο καὶ λοιπὰ προϊόντα τοῦ τυροκομείου. Οὕτως ἡ μεγάλη καλλιέργεια (σιτηρὰ) προκόβει, οὕτως οἱ ἄλλοι κλάδοι τῆς Γεωργίας. Ἄν ἐξερέσουμε τὰ παράλια μέρη τῆς καὶ τὰ χαμηλόμενα τῆς Ἀγρίας, τῆς Πρέβεζας, τῆς Φιλιπιάδας καὶ τοῦ Μαργαριτιοῦ, δὲν κακοποιῶν τὰ ξυνὰ καὶ ἡ ἐλπίς, ὅτι οἱ ἄλλες ἐκτάσεις εἶνε βοσκοτόπια. Εἶνε ἀλήθεια πὺς παρατηρήθηκε κάποιον προσπαθεῖν γιὰ τὴν βελτίωσιν τῆς κτηνοτροφικῆς γεωργίας τελευταία. Κι' αὐτὸ ὅχι βέβαια ἀπὸ τὸ ἐπίσημο Κράτος (φύσσει μὴ βασκανθ' τέτοια ἐπισημότης!). Θεὸς φυλάξῃ. Ἀλλὰ νὰ πού βρισκονται μερικά φιλοπροσώδα στελέχη καὶ σ' αὐτὴ τὴν ἐρμὴν χώρα, πού προσπαθοῦν νά μνημονεύουν τοὺς παληοδαίτες εἰς διάφορες τελειοποιήσεις τῶν γεωργικῶν καὶ λοιπῶν ἐργασιῶν, καὶ μάλιστα μέσα σὲ προφυγικὸ στοιχεῖο πού πλημμύρισε κι' ὡς τὴν παραμικρὰ λουρίδα τῆς κτηνοτροφικῆς γῆς. Κι' ἀκόμα, ὡς σημειώσαμε δι' ἑδωσαν καινούργιο αἷμα σὴν γεωργία οἱ νέοι, ἀποστολοὶ τῆς οἱ νεαροὶ καὶ ἐνθουσιώδεις ἀπόφοιτοι τῶν διαφόρων Γεωργικῶν Σχολῶν τῆς Ἡπείρου καὶ μάλιστα τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγροτικοῦ Οἰκονομικοῦ Ἰνστιτούτου. Τώρα, ἂν τὸ Κράτος τὰ κατὰφερε κι' ἐδῶ νὰ τὰ θαλασσοῦσῃ, κατὰ τὰ καθιερωμένα, καὶ νὰ ἀναγκάσῃ ὅλους τοὺς ἀριστα κτηνοτρόφους ἡπειρώτας γεωπόνους, ἀποφοίτους τοῦ οἰκονομικοῦ αὐτοῦ, νὰ ζητήσουν θέσεις σὲ ἄλλες περιφέρειες τοῦ Κράτους ἢ καὶ νὰ τραποῦν σὲ ἄλλα βιοποριστικά ἐπαγγέλματα, ἀφοῦ δὲν προσλαμβάνονται σὲ γεωργικὴς ὑπηρεσίες Ἡπείρου, ἄλλο πράγμα. Αὐτὸ τὸ ζήτημα ἐπιφυλάσσεται νὰ τὸ ἐξετάσω σὲ ἄλλη μελέτη.

Ἡ Ἡπειρος, ἐπαναλαμβάνω, εἶνε χώρα κτηνοτροφική. Τὰ «κακοτράχαλα» βουνά τῆς καὶ τ' ἀνεμοδαρμένα πλάγια τῆς μόνο τὰ γ' ἀνεμοδαρμένα μποροῦν νὰ ἐκμεταλλεῖν. Ὅπως τόσους καὶ τόσους αἰῶνες, εἶσι καὶ τώρα καὶ πάντα, θὰ βόσκουν στὰ ἡπειρωτικά ἐδάφη κοπάδια καὶ θ' ἀντιλαλοῦν οἱ λαγγαδιὲς τῆς Ἡπείρου ἀπὸ τὰ κυρτοκούδουνα καὶ τὴν τορμπάνικη φλογέρα.

Ἡ Ἡπειρος δὲν εἶνε τόσο στείρα ὅσο τὴν θέλουν ἐκείνοι πού «ἔξω ἀπ'» τὸ χορὸ πολλὰ τραγοῦδια λέει. Τὰ «ἀγρονα» μέρη τῆς εἶνε ἐθνικὸ κεφάλαιο πού πρέπει νὰ τὸ ἐκτιμήσουμε ὅπως πρέπει καὶ

προπαντὸς νὰ τὸ ἐκμεταλλεῖται. Καὶ λέγοντας αὐτὸ δὲν ἐννοῶ μόνον τὰ μέταλλα καὶ τὴν πηγὴς πετρελαίου πού κτελεῖ στὰ σπλάχνα τὸν τὸ κτηνοτροφικὸν ἡπειρωτικὸν χώμα, οὕτως μόνον τὰ σχεδὸν ἀνεκμετάλλευτα δάση μας. Ἐννοῶ κυρίως τὴν παραμελημένη κτηνοτροφικὴ κτηνοτροφία. Ἐννοῶ τὴν ἐντελὴ ἀσυγχρόνιστ καὶ σχεδὸν πρωτογενὴ γαλακτοκομία μας. Ἐνῶ, ὅχι μόνον σ' ἄλλα κράτη, ἀλλὰ σ' ὅλη τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα, βελτιώνεται ἡ κτηνοτροφία τοῦ γάλακτος, σὴν Ἡπειρὸν παρατηρεῖται ἡ ἴδια στασιμότης καὶ ἀδράνεια πού περισσότερο δρᾷ σὴν Κρατικὴν ἀδιαφορίαν. Γιατὶ ὁ Ἡπειρώτης κτηνοτρόφος ἐπιδέχεται δομητὴς καὶ δασκαλέματα, μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως νὰ βλέπῃ σὴν πρᾶξι τ' ἀποτελέσματα τῆς θεωρίας.

Ἡ μόνη γαλακτοκομικὴ σχολὴ τῆς Ἑλλάδος λειτουργεῖ στὰ Γιάννινα, μὲ δυστυχῶς ἡ Ἡπειρος δὲν ἐπωφελεῖται καθόλου ἀπὸ αὐτὴ. Ὅχι γιατί δὲν φοιτοῦν ἡπειρώτες, κι' οὐτε ἀπὸ ἀνικανότητα τοῦ διευθυντοῦ τῆς. Κάθε χρονιά τελειώνουν τέλεια θεωρητικὰ καὶ πρακτικὰ μορφωμένα πολλὰ Ἡπειρωτοπούλα. Καὶ εἶνε καὶ καὶ καὶ διευθυντὴς τῆς σχολῆς αὐτῆς εἶτε ὁ διαιτητὸς σ' ὅλα τὰ Βαλκάνια ἐπιστήμων γαλακτοκόμος κ. Ν. Ζυγούρης.

Κατὰ τὰ τρία χρόνια τῆς φοιτήσεως διδάσκονται καὶ ἐκπαίδευνται κάθε τι πού μπορεῖ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀπὸ κάθε ἀπομὴν ἐπιτυχίαν ἐνός τυροκομείου. Οἱ διπλωματοῦχοι αὐτοὶ τυροκόμοι μαθαίνουν νὰ χειρίζονται ὅλα τὰ γαλακτοκομικὰ μηχανήματα καὶ ξέρουν νὰ κάμουν ὅλους τοὺς ἐξευγενισμένους ἐργωπαίκους καὶ ἐγχώριους τύπους τυριῶν, ἀπὸ τὸ Ροκφόρ ὡς τὴν μυζήθρα, ἀπὸ τὴν Γραβιέρα ὡς τὸ τουλουμουτζί.

Γιὰ νὰ ὠφελεῖσιν ὅμως οἱ γνώσεις αὐτὲς τόσο μιά ἐπιχείρησι ὅσο καὶ τὴν κτηνοτροφικὴν μόρφωσι τῶν κτηνοτρόφων μας, πρέπει νὰ ἐφαρμόζονται σὲ μεγάλο κύκλον, σ' ἓνα τυροκομεῖο συνεταιριστικόν.

Τὸ πνεῦμα τῶν συνεταιρισμῶν, μ' ὅλες τίς προσπάθειες τοῦ κ. Ζυγούρη καὶ ἄλλων ἀποστόλων του, δὲν ὤρμησε καλὰ σὴν Ἡπειρὸν. Κι' οὕτως ἔδοσε καμμιὸ ὥδησι τὸ Κράτος. «Εἶσι οἱ Γαλακτοκομικοὶ συνεταιρισμοὶ σὴν Ἡπειρὸν εἶνε ἐλάχιστοι, γιὰ νὰ ἐκμεταλλεῖνται ἀγρία οἱ κτηνοτρόφοι ἀπὸ τοὺς ἐμπορούς. Ὁ Γαλακτοκομικὸς Συνεταιρισμὸς Σταυρακίου ἀπέτυχε. Τοῦ Μπιστωνίου, ἐπίσης. Κι' αὐτὸ ἀπὸ ἐλλείπει ἐγκαταστάσεων πού ἀπαιτοῦν κεφάλαια. Καὶ κεφάλαια γιὰ τὸν Ἡπειρώτη δὲν διαθέτει οὐτε ἡ Κυβέρνησις οὐτε ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα. Μόνο γιὰ τὴν χώρα μας, ὅχι ὅμως καὶ

Ἡπειρώτες Ποιητὲς

1936

Γλυκοχαράζει πάλι ἡ Ἀνατολή. Ροδόφυλλα οἱ στιγμὲς π' ἀστὼν ζεφύρων ἢ τῶν βοριάδων τὰ φτερά πούλι στὰ βάθη ὁ χρόνος φεύγει τῶν ἀπείρων.

Σήμερα ἐμεῖς, αἴριον ἄλλοι θᾶναι, πού ἀπ' τοῦ ἡλιοῦ τὴ φλογερὴ ματιά κι' ἀπ' τὴς ἀνατρίχες θὰ μεθᾶνε Πίσω τῆς σέρνει ἡ μέρα τὴ νυχτιά.

Ὅσο πού θεῖα λάμψη λαχταρίζει στὸ μάτι, ὅσο μιά σπῆθα σὴν καρδιά τὴ λυάνει, τὴν πυρῶνει, τὴ φλογίζει, σάν αἰώνια ἄς χαιρόμαστε παιδιά.

Τὸ Σύμπαν ὁ σοφὸς πάντα ἄς ξετάξῃ. Στὴν τρέλλα τοῦ χοροῦ καὶ μᾶς καλεῖ καὶ στὴς ἀγάπης τὸ σχοῖο μᾶς κράζει κάποιον ζωὴ π' ἀστράφτει πὺς πολὺ.

ΑΛΚΗΣ ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ

Ἀπὸ τὴ συλλογὴ «Ἄδρες καὶ Θύελλες» πού κυκλοφορεῖ σὲ λίγο μὲ προλόγους τοῦ Παλά, μὲ καὶ τοῦ Χριστοβασιλῆ.

γιὰ τίς ἄλλες περιφέρειες τῆς Ἑλλάδος. Ἐνα συστηματικὸν τυροκομεῖο ἀπαιτεῖ περίπου 250—300 χιλιάδες δρ. Τέτοια τυροκομεῖα λειτουργοῦν πολλὰ σὴν Κρήτῃ καὶ τὴν Πελοπόννησο, καθὼς καὶ σ' ἄλλες κτηνοτροφικὲς ἐπαρχίες τῆς Ἑλλάδος. Καὶ παντοῦ χρησιμοποιοῦνται Ἡπειρώτες ἐπιστήμονες γαλακτοκόμοι τῆς σχολῆς Ἰωαννίνων. Γιατὶ σ' αὐτὰ τὰ μέρη ἡ Τράπεζα δίνει μακροπρόθεσμα καὶ μὲ μικρὸ τόκο δάνεια στοὺς συνεταιρισμοὺς. Ἐτοί, ἀφοῦ ὑπάρχει ἡ οικονομικὴ ἄνεσις γιὰ μηχανές, ἀποθήκες κ.τ.λ. μπαίνει σὴν πρᾶξι ἡ ἐπιστήμη τῶν τυροκόμων μας κι' ἐπομένως παράγονται ἐξοχα γαλακτοκομικὰ προϊόντα κατὰ συνέπεια δὲ τὰ κέρδη εἶνε ἀδράνιστα τῶν συνεταιρισμῶν. Κατὰ τὸν μετριώτερο ὁπολογισμό, σ' ἓνα Γαλακ. Συνεταιρισμὸν τὸ γάλα πιστώνεται πρὸς 10 δρ. τὴν ὀκτῶ, ἐνῶ σὴν «κτηνοτροφικὴ» Ἡπειρὸς ὁ ἐμπορὸς μὲτρίων πληρώνει τὸν καταγεγραμμένον κτηνοτρόφον 4—5 δρ.

Κι' ἀκόμα, λείπουν ἀπὸ τὴν μέση οἱ μεσίτες καὶ οἱ λοιποὶ μεσάζοντες μεταξὺ τοῦ παραγωγοῦ καὶ τοῦ καταναλωτοῦ. Γιατὶ πολλοὶ τέτοιοι συνεταιρισμοὶ μποροῦν νὰ διατηρήσουν μαζί ἀπὸ ἓνα πρατήριο στὰ μέγιστα ἀστικά κέντρα κι' εἶσι τὸ ἐνεργητικὸν τους νὰ ἀνεβαίνει ὅλο καὶ περισσότερο. Νὰ μὴ λησμονοῦμε δὲ ὅτι ἡ συνεταιριστικὴ ἰδέα περιπλέον καλλιεργεῖ τὸ πνεῦμα τῆς οικονομίας, τῆς ἀποταμιεύσεως καὶ τῆς περισυλλογῆς, πράγματα πού δὲν ἐκτιμᾷ ὅσο πρέπει ὁ Ἡπειρώτης κτηνοτρόφος.

Τί πρέπει νὰ γίνῃ; Ἀπλοῦστα: Νὰ ἀπαίτησιν τὴν ἑθνικὴ ὑποστήριξιν τοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἀγροτικῆς. Καὶ τὸ τελευταῖον πρέπει νὰ τὸ καταλάβῃ καλὰ προπαντὸς ὁ κ. Δαζαρόπουλος, διευθυντὴς τῆς Ἀγροτικῆς ἐκπαιδεύσεως στὰ Γιάννινα, καὶ οἱ διάφοροι Γεωργικὲς Ὑπηρεσίες ἐν συννενοήσει μὲ τὴν Διοίκησιν. Εἶνε καιρὸς νὰ γίνῃ καὶ ἐπὶ τέλος.

Γιάννης Πετρογιάννης

Τὸ πνεῦμα τῶν συνεταιρισμῶν, μ' ὅλες τίς προσπάθειες τοῦ κ. Ζυγούρη καὶ ἄλλων ἀποστόλων του, δὲν ὤρμησε καλὰ σὴν Ἡπειρὸν. Κι' οὕτως ἔδοσε καμμιὸ ὥδησι τὸ Κράτος. «Εἶσι οἱ Γαλακτοκομικοὶ συνεταιρισμοὶ σὴν Ἡπειρὸν εἶνε ἐλάχιστοι, γιὰ νὰ ἐκμεταλλεῖνται ἀγρία οἱ κτηνοτρόφοι ἀπὸ τοὺς ἐμπορούς. Ὁ Γαλακτοκομικὸς Συνεταιρισμὸς Σταυρακίου ἀπέτυχε. Τοῦ Μπιστωνίου, ἐπίσης. Κι' αὐτὸ ἀπὸ ἐλλείπει ἐγκαταστάσεων πού ἀπαιτοῦν κεφάλαια. Καὶ κεφάλαια γιὰ τὸν Ἡπειρώτη δὲν διαθέτει οὐτε ἡ Κυβέρνησις οὐτε ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα. Μόνο γιὰ τὴν χώρα μας, ὅχι ὅμως καὶ

Μόνο γιὰ τὴν χώρα μας, ὅχι ὅμως καὶ

Πουλιὰ

ΜΕΛΕΤΕΣ

Η ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ

Τοῦ κ. ΝΙΚ. Χ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ (Ἀπ' τὰ Κατοναχότρια)

Γ' (τελευταῖον)

Στὰ προηγούμενα ἄρθρα μας ἐκάναμε τὴν διάκρισι τοῦ ἀνθρώπου σάν οικονομικοῦ καὶ ψυχολογικοῦ ὄντος. Κυρίως ἡμεῖς παραδεχόμεθα ὅτι ὁ ἀνθρώπος εἶνε καθαρὸς ψυχολογικὸν ὄν. Ἡ οικονομικὴ του ἐκδήλωσις—ἐνέργεια λογικῶν συνδυασμῶν τῆς συνειδήσεως του σημερινῶν καὶ σπανίως τοῦ ἀνυμνήτου ὑποσυνειδήτου—σὲ τελευταία ἀνάγκη ὁδηγεῖ σὴν διαπίστωσιν τῆς ψυχολογικῆς του ὑποστάσεως. Κάθε ἀνθρώπινος ὄντος δὲν θέλει μονάχα ὕλικα ἀντιστάθμισμα (τροφή, κατοικία, ἐνδύματα), ἀλλὰ καὶ ψυχολογικά (θεάματα, καλλιτεχνικά ἢ μὴ—καὶ καλὸς ἄνθρωπος, τὰ ὅποια ἐπιφέρουν τὴ γαλήνη τοῦ θυμικοῦ). Τὰ ὕλικά ἀντιστάθμισμα τῶν Ἡπειρώτων τῆς ἐπαίθρου εἶνε πενιχρότατα κι' εἶνε αὐτὰ, τὰ ὅποια καθορίζουν σὲ μεγάλη κλίμακα καὶ τὴν συνειδήσιν τῆς ὑπάρξεώς του. Βρίσκονται οἱ οικονομικοὶ του πόροι σὲ πολὺ χαμηλὸ ἐπίπεδο παραγωγῆς σὴν ἀντικειμενικὸν κόσμον τῆς Ἡπείρου. Ὁ περισσότερος μόνον ἀνεκμετάλλευτος.

Ἡ τραγικὴ οικονομικὴ κατάσταση ἐπιφέρει μέγιστον ψυχολογικὸν συγλονισμό κι' ἐπιδρά σὲ τὴν ἀντικειμενικὴν τὴν χαρακτῆρυν. Κανείς δὲν μπορεῖ νὰ καθορίσῃ ἀπ' αὐτοῦ τὴν συνειδήσιν του, ἀλλ' αὐτὴ εἶνε ἀντικαθερψισμένη τῆς κοινωνικῆς καταστάσεώς του. Εἶνε μιά ἀλήθεια γύρω ἀπ' τὴν ὅποια ὑπάρχει τὸ μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος. Ὅταν πρωτοδιαπιστῶνται μὲ συνέπεια—τὸν περασμένον αἰῶνα—ἔδοσε νέα δύναμις σὴν προοδευτικὴν ἐξέλιξιν τῆς κοινωνίας, πρωτοφανέστη σὴν ἱστορίαν.

Τὴν ὑπάρχουσα ψυχολογικὴ ὑπόστασι τοῦ ἀγροτοῦ τῆς Ἡπείρου τῆς ἐπαίθρου καθορίζουν τὰ ἑξῆς:

- 1) Ἡ θρησκεία,
- 2) Ὁ ἡθικὸς κανὼν, οἱ ὅποιοι ἔχουν τὴν προέλευσιν τους κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν.
- 3) Ὁ κοινωνικὸς κανὼν, οἱ ὅποιοι ἔχουν τὴν προέλευσιν τους κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν.
- 4) Ὁ κανὼν, τοὺς ὅποιους θέτει τὸ ἐπίσημον Κράτος (Δίκαιον).

Ἡ ἐπίδρασι τῶν τεσσάρων αὐτῶν αἰτίων δημιουργεῖ μιά ψυχολογία, μιά συνειδήσιν δυσκολομετρήσιμη, ἡ ὅποια ἀκολουθεῖ τὴν ἀγρὴν ἐξέλιξιν τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων, ὅπως συμβαίνει σ' ὅλες τίς ἀγροτικὲς οικονομίας. Γιὰ ν' ἀλλάξῃ ἡ συνειδήσις, σὲ γενικὴν ὁρμήν, πρέπει πρωταρχικὰ ν' ἀλλάξῃ τὸ σύστημα τῆς παραγωγῆς. Ἀλλὰ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὁ Ἡπειρώτης ἀγρότης εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ ἔχῃ τὴν μελλοντικὴν συνειδήσιν τῆς ὁλόκληρης ἀτομικῆς, νὰ παλαίῃ ἐναντίον τοῦ ἀμελίκτου περιβάλλοντος μεμονωμένος καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πάλης αὐτῆς, σχεδὸν πάντοτε, ἀποβαίνει σὲ βάρος τοῦ αὐτοῦ, τὸ ὅποιον σὲ μιά στιγμὴ ἐπίστευσε ὅτι ἔπρεπε νὰ ἔχῃ σὴν ἡλικίαν πᾶν ἀπ' τὴν ἐσφαλμένην ἀνθρώπινον ἀντίληψιν. Πρέπει νὰ γίνῃ καθεμερὶν τὸν ἀγῶνα αὐτόν, γιὰ νὰ νοιώσῃ τὴν καταστροφικὴν του δύναμιν καὶ ν' ἀντλήσῃ τίς δυνάμεις τῆς ὑπεροχῆς. Κι' ὅχι μόνον νὰ τὸν ζήσῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸν σπουδάσῃ.

Ἡ συνειδήσις τοῦ σημερινοῦ Ἡπειρώτου εἶνε τὸ κοινωνικὸν του πιστεύω, ὅπως διαμορφώθηκε ἀπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἀνωτέρων στοιχείων, ἓνα κοινωνικὸν πιστεύω, τὸ ὅποιο διέπει τὸ δόγμα: «ἤστυς καὶ μὴ ἐρεῦνα». Δὲν ὑπάρχει σὲ τὴν κοινωνικὴν, συνεπὶς καὶ σὲ τὴν ἡθικὴν κατευθύνσεσιν ἡ ἐνεργὸς πίστις (καὶ πού ἐπιθυμῶ δὲν τὸ ἀνεγμένο μοιραϊτικόν, ἀλλὰ ἐνεργὸν μὲ τὴν ἀνθρώπινον λογικὴν γιὰ τὴν

ἐλευσίαν του). Σ' αὐτὸ φταεῖ μιά κύρια δύναμις, ἡ ὅποια ἀπορροφᾷ τὴ ζωτικὴν ἐνέργειαν τοῦ αὐτοῦ: Ἡ ἀνάγκη τῶν στοιχείων—δὴν ἀναγκῶν τῆς διατηρήσεως τοῦ ἀνθρώπινου ὄντος—ὅλοκληρη ἡ δραματικὴ ἱστορικὴ πάλη περιτρέφεται σ' αὐτὸ τὸ ἄλυτον πρόβλημα. Τὰ εἰδύλλια τῆς ἐξοχῆς, τοὺς πρασινομένους κάμπους, τ' ἀνθισμένα δέντρα, τὰ λουλούδια καὶ τὰ πουλιὰ θὰ ἐπαπνέσονται μονάχα σὲ μυθιστορήματα, ἢ σ' ἓνα ἐλάχιστον χρονικὸν ὅριον τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς. Κατοπινὰ ἐκχυδαίζοντας. Τὴ ζωὴ σ' ὅλα αὐτὰ, ἂν καὶ ἀντικειμενικῶς ὑπάρχουν, τὴ δίνει τὸ βάθος, ἀγνὸ καὶ εἰλικρινὲς ἀνθρώπινον αἰσθημα, ἡ εὐγενέστερη ἐκδήλωσις τῆς ἀνθρώπινης ὑπάρξεως, τὸ ὁποῖον δύστυχ' ἐλλείπει ὅχι μόνον σὴν Ἡπειρὸν μας, ἀλλὰ καὶ σὴν ὅλοισιν Ἑλληνικὴν ὑπαίθρου.

Αἱ ἴδιες ἐπιδράσεις παράγουν τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα: Ἡ ἐργαζόμενη δύναμις, οἱ μακροχρόνιοι, οἱ ὅποιοι τὸ πᾶν περιμένουν ἀπὸ τὴν ἐργατικὴν ἐνέργειαν, πού καταβάλλουν σὴν μηδανίαν μικροδουλοκρατίας τῶν, εἶναι ἐπὶ ὁρμήν, μὲ τὴν συνέργειαν τῆς ἀγοραματωσύνης, νὰ ἐπιφέρῃ τὸ εὐνοϊκὸν γιὰ μιά κρατούσα τάξιν ἀποτέλεσμα: Τὴν παθητικὴν ἀντίληψιν τῆς ζωῆς. Ἡ θρησκεία καὶ ἡ ἡθικὴ ἐρχονται βοηθεῖ τῆς δυστυχίας τοῦ παρόντος καὶ δημιουργοῦν τὴν μελλοντικὴν εὐτυχία, τὴν ἀπόκτησιν καὶ τῆς ὁποίας θὰ ἐπιτύχῃ ὁ ταλαίπωρος ἀνθρώπινος ὁργανισμὸς μετὰ μιά ἡθικὴ ἐγκατεῖρησιν καὶ δοκιμασία ἀπερῶς τραγικότερη ἀπὸ τὴν πρώτην. Τὰ ὅραματα κυριαρχοῦν σὲ τὴν σφαιρὴν τῆς φαντασίας του. Δὲν ἔχει καμμιὰ ἀμεση ἐπιθυμία γιὰ τὴν τωρινὴν ζωὴν. Μιά γεωμετρικὴ παροιμία λέγει: «Ein Vögelin in der Hand ist besser, als zwei auf dem Nest» (Ἐνα πουλάκι στὸ χεῖρ εἶνε καλύτερον ἀπὸ δύο σὲ φωλιά). Ὅσο κι' ἂν αὐτὴ ἐκφράξῃ μιά πρακτικὴ σκοπιμότητα, ἔχει καὶ ἓνα αἰσθηματικὸν βάθος: Μὴ κυνηγᾷ, ἀνθρώποι μου, τὰ υπερκόσμια ὄραματα. Αὐτὰ βρίσκονται σὴν γῇ μὲ συγκεκριμένη μορφή. Ἀγωνισθῆτε νὰ τ' ἀποκτήσετε καὶ νὰ σβᾶτε βέβαιον γιὰ τὴν νίκην σας.

Τὸν ἀγῶνα μας τὸν ὁποῖον διαφύκει ἡ τὰ μάτια του δὲν βλέπει ὁ ἀγροτικὸς. Τὰ κτηνοτροφικὰ ἢ ἀγροτικὰ. Μία εἶναι ἡ χαρὰ τῆς ζωῆς τῶν: ἡ γλυκὴ ἀπάθεια, τὸ νόημα μᾶς μελλοντικῆς εὐτυχίας. Δὲν βλέπει τὰ στραμμένα ἔμπροσθέν τοῦ βάρους τοῦ γαλαίου ὁρίζοντος προῆλθῃ. Γίνεται ἓνα ἄβυσσος, ψυχολογικὸν ἀντικείμενον, ὑπερκόσμιο, μὲ καθεμερὶν, χωρίς καρδιά, πού μολύνει καὶ τίς ἀμύμοντες ἀτομικότητες. Σὲ τέτοια ἄτομα δὲν ὑπάρχει καμμιὰ δημοκρατικὴ ἀντιμετώπισις. Δὲν εἶναι ἱκανὰ γὰρ ἡθικῶς πράξεις, οἱ ὅποιοι χαρακτηρίζονται τὴς μεγάλης καρδίας, τίς γεμίσαντες ἀπὸ τὸ συναίσθημα μᾶς ἀνθρώπου ἀγῶν. Ὅπως δὲν εἶναι ἀπελθόντες εἶναι θύματα τοῦ γυμναστικοῦ περιβάλλοντος, γιὰ τὸ ἀνθρώπινον ὕλικο τῆς παρῆς μας εἶναι γόνιμο: ἔχει καρδιά, ἔχει αἰσθημα καὶ προδιαθέσει λογικῶν κριτηρίων. Πρέπει νὰ δημιουργήσουμε τοὺς εὐνοϊκοὺς ὄρους τῆς ἀναπείξεώς των.

Ἀνάμεσα σὲ τὸ ἀγροτικὸν περιβάλλον ὑπάρχει καὶ ἑκείνοι, οἱ ὅποιοι εὐποροῦν, ἐκπληροῦντες σ' εὐρεία κλίμακα ὅχι μόνον τίς ἀνάγκης τίς ἀπαραίτητες γιὰ τὸ ζωτικὸν ὄργανισμὸν, ἀλλὰ καὶ τὴν ὁικονομικὴν ἱκανοποίησιν καθαρῶς ἀνθρώπινον ἀναγκῶν, αἱ ὅποιες ἀναγοῦνται στὰ ἄτομα σάν πνευματικὰ ὄντα. Αἱ οἰκονομικαὶ αὐτῆς ἔχουν μὴν ἱστορίαν (τὰ περιλήψιμα αἰτίαι) ἢ εἶναι νεόπλουτοι. Στὴν πρώτην περιπτώσιν τὸ ἄτομα δέχονται παγίως τὴν ἐπίδρασιν τόσο τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἡ-

Για τὸ καλὸ

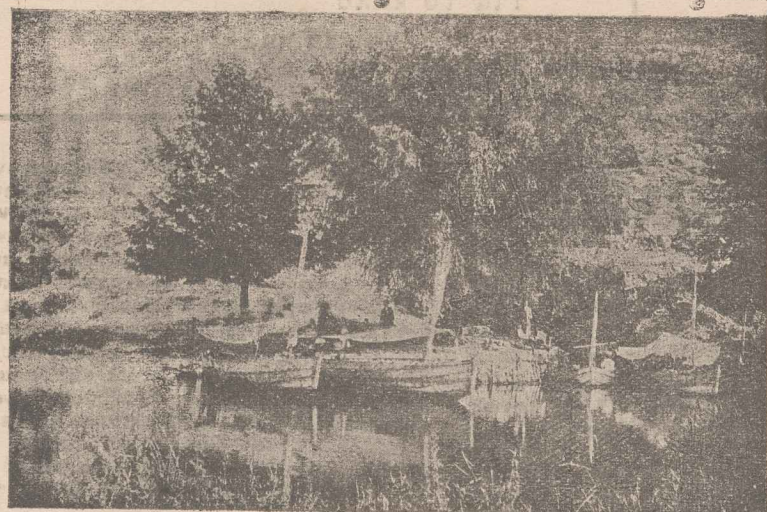
καὶ τὸ καλλίτερον

τοῦ τόπου μας

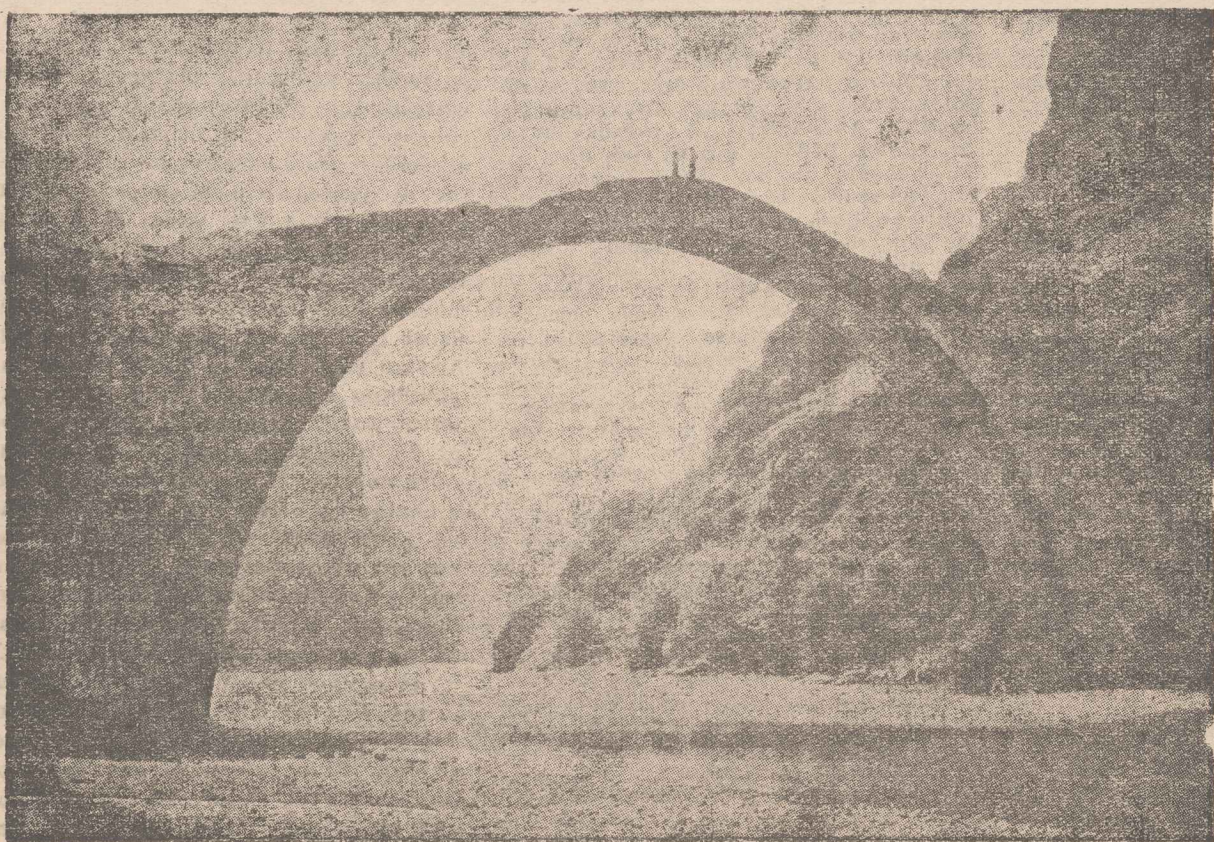
θικῶν κανόνων, ὅσο καὶ τῶν κοινωνικῶν (κοινωνικῆς ἀνωτερότητος). Στὴ δεύτερη περίπτωσι ὑπάρχει ἀπὸ ἀπόψεως κοινωνικῆς τάξεως (ἐπιδράσεις τῶν κοινωνικῶν κανόνων) καὶ τὸ μὴ σταθερὸ: κοῦφῃ μεταποδοξία, ἡ ὅποια ἐνεργεῖ τόσο καταστροφικὰ στὰ ἄτομα αὐτὰ ὥστε δημιουργοῦν μέσα τους ἐσφαλμένη ἀντίληψιν προσώπων καὶ πραγμάτων: χαρακτηριστικὸν κάθε νεοπλουτοῦ. Δὲν βλέπουν τὸ βάθος, τὴν οὐσίαν τῆς πραγματικότητος ἀπ' τὴν ὅποια προήλθον. Εἶναι ἀνίκανα νὰ γίνουν φρεσὶς ὅποιασδήποτε ἰδεολογίας. Δὲν χαρίζονται κατευθύνσεις στὴ ζωὴ τους. Παρασύρονται ἀπὸ τὸ γενικὸ ρεύμα, πού κυλεῖ γοργὰ σὴν καταστροφικὴν τῆς καταστροφῆς.

Ἡ συνεπὴς ἐξέλιξις τῆς σκέψεώς μας εἶναι: κυρίως πρέπει νὰ ἀπελευθερωθῇ ὁ Ἡπειρώτης ψυχολογικῶς, διότι ἡ οικονομικὴ ὑποδουλώσις εἶναι μοιραία συνέπεια τῆς ψυχολογικῆς τοιαύτης. Ἡ νέα γενεὰ νοιώθει τὴν καταπίεσιν καὶ ἀνδίσταται στὰ μικρὰ τῆς χρόνιαν μὲ μεγάλην δύναμιν, μὲ ἀφάνταστη τραγικὴν πάλιν. Ὁ συναίσθηματικὸς τῆς κόρους δημιουργεῖ τὰ ὄνειρα καὶ τίς ἐλπίδας τοῦ μέλλοντος καὶ θέλει τὴν εὐνοϊκὴν ἐξέλιξιν τῶν πραγμάτων ὅχι παθητικῇ, ἀλλ' ἐνεργητικῇ. Ἡ σύγκρουσις αὐτὴ εἶναι ἡ μοιραία στιγμή τῶν κατευθύνσεων. Ἡ συνειδήσις (Θρησκεία—Ἠθικὴ—Δίκαιο) τελικὰ κυριαρχεῖ, γιὰ τὴν ἀμορφοσίαν, πού μᾶς δέρνει σὴν κατεύθυνσιν μᾶς βάσει τὸ σκοτεινόν, ἀπαίσιο κι' ἀπέραντο χάος: τὸ Ἄγνωστο. Πού νὰ βαδίσῃ ἡ νέα γενεὰ; Καὶ ὡς ἐξ ἐνοικίουν, ἀπὸ κάποιον ἀδύνατον φόβον, πού ὑποδουλώνεται ἀπ' τίς σκοτεινὰς δυνάμεις τῆς ἀντιδράσεως, ὀκνᾷ τὸ σύνθημα: Πίσω!.. Πίσω!.. Ὅπισθοχωροῦν ἐντροπικῶς, ἐνῶ ἡ ἱστορικὴ βαδίζει, κι' ὁμαρτανόμαται περὶ. Ὅτι θὰ ἐκτελέσουν ἀπὸ ἐδῶ καὶ στὰ ἑξῆς δὲ θᾶναι ἐπιθυμία τῆς καρδίας. Τὸ αἰσθητικὸν τοῦ ἔχει νεκρωθῇ. Ρομποτικοῦνται...

Νὰ στίξῃ κανεὶς τοὺς λογικοὺς δεσμοὺς τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ παρόντος καὶ ἡ λογικὴ ὁρμή δὲν εἶναι κατὰ, πού μᾶς δίνει τὴν πραγματικὴν ἀλήθειαν. Ἡ λογικὴ τῆς σημερινῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων εἶνε ὑπερκόσμιο καὶ ὑπολογιστικὴ, ἀλλοτρίωσις καὶ καταστροφικὴ. Ἡ ἀλήθεια εἶναι μιά προδιαθέσις στοὺς ἀνθρώπους, πού ἀναπνέεται πού γρήγορα ἀπὸ μιά τέτοια λογικὴ. Λογικὴ γιὰ μᾶς πρέπει νάνα ἡ ἐργασία τῆς συνειδήσεως—μᾶς συνειδήσεως αὐτὴν τελευτῶντες ἀπὸ τὰ γόνιμα στοιχεῖα τοῦ παρελθόντος—γιὰ τὴν ὕφεσιν τῆς Ἀλήθειας (τῆς σχετικῆς πάντοτε), τὴν ὅποια Λογικὴ νὰ βοηθῇ τὸ ἀνεξάντλητον συναίσθημα τοῦ ἀνυμνήτου Ὑποσυνειδήτου μας. Αἱ στιγμὲς εἶναι κρίσιμες. Ποιὸς θὰ σταματήσῃ τὴν καταστροφικὴν αὐτὴ πορεία; Ἡ νέα γενεὰ. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἐλπίδα τῆς Ἡπείρου. Σφρηλατικὴ μὲν μέσα σὴν πάλη τὴν ψυχολογικὴν καὶ τὴν οικονομικὴν τῆς ζωῆς,

Στις όχθες της θρυλικής λίμνης. «Η Ντραμπάτοβα»,

Το ξακουστό γεφύρι της Κόνιτσας.

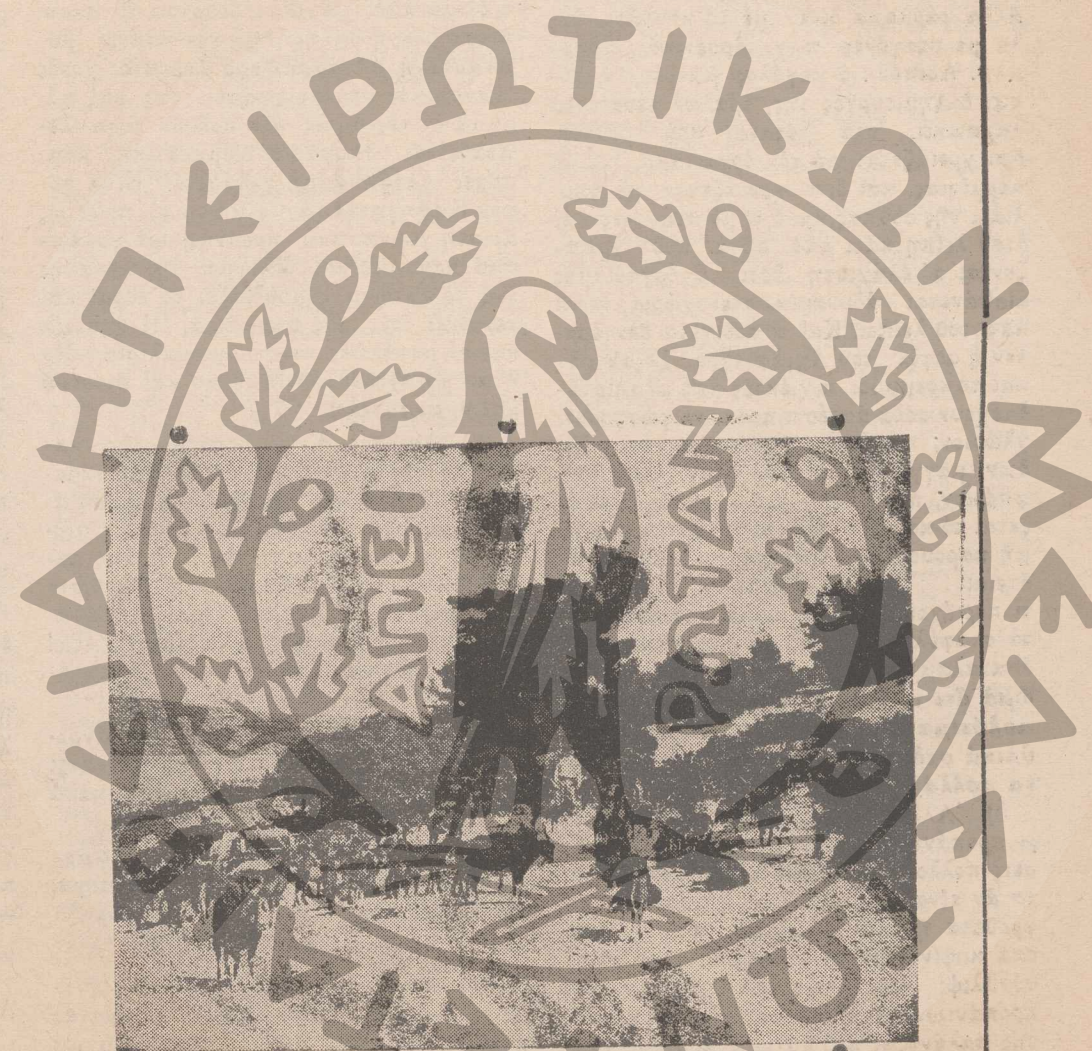

Γυναίκα απ' τὰ Κούρεντα με την ωμορφη στολή της.

Πάνω : Χαλασμένο γεφύρι στο Σοδλι.

Κάτω : Χιονισμένα έλατα στα Έλλη-
νο-άλβανικά Σύνορα.

Κοπάδι στο Στάλο.

'Ανταπόκριση ἀπὸ τὴν

ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ

Ἡ Ἡγουμενίτσα εἶναι μιά ἀπὸ τὶς ὡραιότερες παραλίες κομπολείας τῆς Ἡπείρου, μὲ ἀπαιτήσεις πόλεως πού πολὺ γλήγορα θ' ἀναδειχθῇ τέτοια, λόγω τῆς ἐμπορικῆς καὶ γεωγραφικῆς θέσεώς της, ἐάν ποτὲ ἐννοεῖται ἐξουσία ν' ἀποπερατωθῇ αὐτὸς ὁ πολυθρύλλητος δρόμος Ἰωαννίνων Ἡγουμενίτσας. Διότι πάντοτε πρὸ τῶν ἐκλογῶν τὸ Κράτος καὶ οἱ πολιτευταὶ μας δηλοῦν πὺς θὰ τελειώσει, γιὰ νὰ ἀρχίσουν ἐπὶ ἑνα μῆνα αἱ ἐργασίαι καὶ νὰ ἐπαναληφθοῦν εἰς τὰς ἐπομένους ἐκλογάς. Πάντως ὡς ἐλπίσαμε πὺς κάποτε, σὲ κάποια ἐκλογὴ θὰ τελειώσει, ἂν ἐν τῷ μεταξύ δὲ χυλάσει καὶ τὸ κατασκευασθὲν τμήμα, ὅπως ἤρχισε ἦδη. Ἡ Ἡγουμενίτσα μὲ τὸν δρόμον αὐτὸν συντεταγμένη αὐτὴν ταύτην τὴν ὑπαρξίαν της, διότι αὐτὸς εἶναι πού θὰ τῆς δώσῃ τὴν ἐμπορικὴν κίνησιν καὶ τὴν ἀναγεννήσῃ εἰς ὅλην τὴν Τσαμουριάαν.

Εἰς τὴν θέσιν τῆς σημερινῆς Ἡγουμενίτσας δὲν ἦταν παρὰ 2—3 κτίρια μόνον πρὸ τοῦ 1925 καὶ μερικεῖς προσφυγικὲς καλύβες, ἐπὶ τοῦ λόφου δὲ, ἡ σημερινὴ Γράβα, ἑνα μικρὸ καὶ ἀσχηματὸν τουρκοχωρίον σκαρφαλωμένον πᾶν ὡς αὐτόν. Ἀπὸ τοῦ 1925 καὶ ἐντεῦθεν ἐπέδραμον Ζαγορίσιοι, Παγωνίσιοι, Κόντινιώτες καὶ Βορειοηπειρώτες (διότι ντόπιοι μόνον στὴ Γράβα κατοικοῦν) καὶ ἀνεγέρθησαν μεγαλοπρεπῆ καὶ ὡραία κτίρια οὕτως ὥστε σημερὸν ἡ Ἡγουμενίτσα νὰ διδῇ ὅσιν μιάς πόλεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνθεὶ τὸ ἐμπόριον, μὲ τοὺς εὐθεῖς δρόμους της, μὲ τὴν ὡραιότητα της δενδροστοιχίαν κατὰ μῆκος τῆς παραλιακῆς ὁδοῦ, μὲ τὰ ἐμπορικὰ της τὰ καδάρη καὶ ἀριστοκρατικὰ ἐστιατόρια καὶ ξενοδοχεῖα ὡς τὸ ἐστιατόριον τοῦ ἐκ Παγωνίου κ. Δημητρ. Σιαφάκα, τὴν κοζίνα τοῦ ὁποίου σὲ κενὴν ἐστιατόριον τῆς Κερκύρας δὲν τὴν βρῖσκει κανεὶς. Μὲ τὰ ὡραία καὶ συμμετρικὰ σπιτάνια τοῦ Προσφυγικοῦ συνοικισμοῦ κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ Ἡγουμενίτσας — Γροικχωρίου, τὸ μεγαλοπρεπὲς μέγαρον Πιτουλῆ καὶ τὸν τέλειον ἡλεκτροφωτισμόν. Εἰς αὐτὴν ἐδρεύει Ταμιεῖον, Ἐφορεία, τηλεγραφικὸν, Δασονομεῖον, Εἰρηνοδικεῖον, Ἐποδιοικήσις Χωροφυλακῆς, Τελωνεῖον. Κάθε Τετάρτην παρουσιάζει μεγάλην ἐμπορικὴν κίνησιν λόγω τῆς ἀγορᾶς, κατὰ τὴν ὁποίαν κατέρχονται ἀπ' ὅλα τὰ χωριά, ἀκόμα καὶ ἀπὸ τὰ πλάσιον τῶν Φιλιππῶν καὶ πολυοὶ τὰ προΐοντα τῶν. Γιὰ τὰ χάγια τῶν ἀγροτῶν αὐτῶν θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ πῇ πάρα—πολλά· ἀλλὰ γι' αὐτὸ ἄλλη φορὰ.

Ἐχει καθημερινὴν συγκοινωνία διὰ βενζινοπλοίου μὲ τὴν Κέρκυραν καὶ τοιαύτην δι' αὐτοκινήτου κατὰ τοὺς δερινούς μῆνας μετὰ τῶν Ἰωαννίνων καὶ Παραμυθιάς. Ἀτμοπλοικὴν συγκοινωνίαν ἔχει τρις τῆς εβδομάδος: Δευτέραν, Τετάρτην καὶ Σάββατον.

Σ' ὅλον αὐτὸν τὸν προοδευτικὸν ὁργανισμὸν μόνον τὸ ἡμιτέλες ἀπὸ ἐτῶν Διοικητικὸν ἀποτελεῖ ἐξαιρέσιν καὶ μὲν πάντοτε ἡμιτέλες. Ἀλλὰ τὸ Διοικητικὸν δὲ ἀνεγείρει τὸ Κράτος καὶ αὐτὸ ἐννοεῖ γιὰβὰς γιὰβὰς μὲσα σ' ἑνα αἰῶνα νὰ τὸ τελειώσῃ, ἴδεναι ὁδὸς Ἰωαννίνων—Ἡγουμενίτσας. Καὶ μὲ τὸ δικαίον τοῦ ἀφοῦ σὲ κάθε ἐκλογὴ τοῦ στέλλου με τοὺς καλλιτέρους μας ἀντιπροσώπους, πού λίγα ὑπόσχονται καὶ πολλὰ...καὶ νοῦν.

Ἐδρικόμεθα εἰς προεκλογικὴν περίοδο καὶ ἀρχισαν πάλι τὰ σερβιρίσματα ὑποσχέσεων, ἀλλὰ ἀπὸ τέτοια χορτάσαμε καὶ γλήγορα θὰ μάθουν καὶ οἱ μὲν καὶ δὲ ὅτι δὲ θὰ μποροῦσαν νὰ μᾶς ξεγελάσουν, ἡ ἡμέρα τῶν ἐκλογῶν πλησιάζει καὶ θὰ πάρουν καλὸ μάθημα.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΔΙΣΤΡΑΤΙΤΗΣ

Ἀπὸ τὸ

ΤΣΑΡΑΚΛΙΑΝΙ (ΦΙΛΙΑΤΩΝ)

Κι' ἄλλοτε γράφθηκε καὶ γιὰ τὸ χωριό μας στὰ «Ξενιτεμένα Πουλιὰ».

Σ' αὐτὸ τὸ φύλλο θ' ἀσχοληθοῦμε περισσότερο μὲ τὴν συγκοινωνία, τὸ ἄλλο αὐτὸ ζήτημα τῆς Πατρίδος μας ἔλης. Ὁ δρόμος ἀπὸ τὰ Γιάννενα ἔρχεται ὡς τὴ Φροσύνη, ἀλλὰ ἐπειδὴ καὶ ὡς ἐκεῖ δὲν εἶναι τελειωμένος, τὸ αὐτοκίνητο σταματᾷ στὴν Παλιορῆ. Ὡς τῆς Φροσύνης πού ἔρχεται ὁ δρόμος καὶ πού ἐκεῖ σταματᾷ εἶναι τὸ γιοφύρι τῆς Λεφτοκαρυιάς. Τὸ γιοφύρι αὐτὸ ἐγίνε ἐπὶ Τουρκοκρατίας. Εἶχε δεθῇ ἑνα κενόδωλο γιὰ νὰ τὸ φιάξουν νὰ περνᾷ ὁ κόσμος, ἀλλὰ ὅπως εἶπα ἐδῶ κατὰ γίνονται γιὰ τὰ μάτια, ἐστὶ καὶ γιὰ τὸ γιοφύρι, χωρὶς νὰ ὑπολογίσουν ἑνα κόσμο δλοκλήρη πού θὰ ἐξυπηρετῆται ἀπ' τὴν κατασκευὴν του, καὶ ἂντι νὰ τὸ φιάξουν, βγάλαν καὶ τὴν ἑλεία καὶ ἐμεινε ἔτσι. Καὶ τί νομίζετε πὺς χρησιμοποιεῖται γιὰ γιοφύρι; Ἡ καλὰθα, ἀγαπητοὶ μου πατριῶτες! Καὶ ἡ καλὰθα γιὰ τὸ πέρασμα τοῦ ποταμοῦ. Πρὸς δόξαν...τῶν Πολιτευτῶν μας. Δὲν εἶναι μόνον αὐτὸ. Σὺν γίνε τὸ γιοφύρι αὐτὸ, καὶ ὁ δρόμος ἔρχεται γραμμὴν στὸ χωριό, καὶ κατ' αὐτὸν τὸ τρόπο θὰ ἐξυπηρετηθῇ δλοκλήρη περίφρεια. Καὶ θὰ πάθουν οἱ ταλαιπωρίες τῶν ταξιδιμένων. Γιατί γιὰ νὰ φτάσεις ἀπ' τὰ Γιάννενα στὸ χωριό, θέλει 3 μέρες, λὲς καὶ θὰ πᾶς στὸ Παρίσι, καὶ θὰ κοιμηθῇς σὲ ξένα χωριά, δυὸ βραδύες. Κι' ὅταν θὰ φύγῃς εἰς ἀναγκασμένους νὰ πᾶς ἀπ' τὴν Γουμενίτσα 30 ὥρες θάλασσα, ἐνῶ ἀπ' τὴν Πρέβεζα εἶναι μόνον 15.

Γιὰ νὰ φέρῃς τὸ γιοφύρι ἀπ' τὴν Γουμενίτσα, θέλεις 8 ὥρες δρόμο, καὶ γιὰ νὰ φέρῃς τὸ χωριὸ θέλει 100 ὥρ. τὴν ὥρ. καὶ ἂν κάνει πολλές βίβιτες χάθιες, ἐνῶ ἂν ἦταν ἡ συγκοινωνία, θάταν ἄλλοιῶτα.

Τὰ τρέφιμα εἶναι πανάκριβα. Τὸ λάδι πού μεῖς τὸ βγάζουμε καὶ τὸ πωλᾶμε ὅσο ὅσο, μετὰ τ' ἀγοράζουμε 42δρ. τὴν ὀκά. Φέτος ἡ παραγωγή μας ἦταν πολὺ λίγη καὶ ὅλα μὲ τὸν παρὰ στὸ χέρι. Ἡ ζὰ κρη ἔχει 26—28 δρ. τὸ οἰνόπνευμα γιὰ φάρμακο τὸ πέρνουμε 40 δρ. κρη, τὴν ὀκά. Ἀπ' καὶ αὐτὴ ἡ περίφημη Ἀγροτική...

Τράπεζα πωλᾷ τὸ καλαμπόκι στοὺς ἐμπόρους καὶ μεῖς τ' ἀγοράζουμε 6—7δρ. τὴν ὀκά, αὐτὸ πού εἶναι ἀδυσμολόγητο. πού μᾶς στέλλουν οἱ κ. κ. Βουλευτές μας. Τὸ Ταχυμεῖο λειτουργεῖ κατὰ τρόπο περίεργο. 15 μέρες νάρθουν τὰ γράμματα μας.

Τὸ τηλεφῶνον δὲ λειτουργεῖ, πέρασε τὰ τηλεγραφῶν καὶ μ' ὅλα πού εἶδο-ποιήθηκε ἡ ἀρμόδια ὑπηρεσία δὲν τὰ ξαναβάζουν. Κι' ἐστὶ ἑνα τηλεγράφημα κάνει γιὰ νάρθῃ 5—6 μέρες.

Ἐνα ποτάμι πούχουμε, βγάξει πολλὰ φάρια, τὸ καλοκαίρι ὅμως γίνεται τοῦτο τὸ κακὸ. Ρίχνονται δυναμίτες καὶ καταστρέφεται τὸ γένος, ἐνῶ μεῖς πάντοτε φαρμακοῦμε μὲ ἀπὸχες, δόχτια κλπ, καὶ κινδυνεύουν νὰ λείψουν τὰ φάρια.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον, δυστυχῶς δὲ μὴ ποτε νὰ σταθῇ στὸ ὕψος του. Δὲν μπορεῖ νὰ ἀρῇσῃ τὸ φαρφολέτιμον καὶ νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὶς ἀνάγκας τοῦ χωριοῦ, πούναί τόσες πολλές. Δὲν μπορεῖ νὰ νοιώσῃ πὺς δὲν εἶναι φορατζῆς τοῦ Κράτους, ἀλλὰ ἐκπρόσωπος τῶν συμφερόντων τῆς Κοινότητος καὶ συνεπὺς καὶ τῶν κατοίκων, πού γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ τὸ βγάλαν, καὶ τὰ συμφέροντά τους αὐτὰ ἔχει ὑποχρέωση νὰ τὰ διεκδικεῖ καὶ νὰ τὰ περιφρουρεῖ.

Αὐτὰ εἶναι τὰ χάγια μας ἐδῶ κατὰ, βοηθῆστε καὶ σεῖς ὅσο μπορεῖτε γιὰ νὰ διορθωθῶν. Τοὺς τρανοὺς τοὺς εἶδαμε τώρα τόσα χρόνια. Μόνον σὲ σὰς ἔχουμε ἐμπιστοσύνη.

ΕΝΑΣ ΤΣΑΡΑΚΛΙΑΝΙΩΤΗΣ

ΑΝΤΑΠΟ

ΓΙΑ ΤΟ ΔΡΟΜΟ

ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΑΜΑΡΑΝΤΩΝ (ΚΟΝΙΤΣΗΣ)

Λάβαμε καὶ εὐχαρίστως δημοσιεύουμε τὴν παρακάτω διαμαρτυρία τῶν κατοίκων τῶν χωριῶν Ἁγίας Βαρβάρας, Ἀμαράντων καὶ Ἐξοχῆς, καὶ καλοῦμε τοὺς ὑπευθύνους νὰ συμμορφωθῶν σύμφωνα μὲ τὰ συμφέροντα τῶν κατοίκων τῶν παραπάνω χωριῶν καὶ ὄχι νὰ ἐξυπηρετοῦνται καὶ σὲ τέτοια σόβαρα ζητήματα πάλι οἱ παράγοντες πρὸς ζημίαν τῶν χωριῶν μας.

Ἀξιότιμε Κύριε Διευθυντά,

Ἡ στάσις τῆς Γενικῆς Διοικήσεως ἀναφορικῶς μὲ τὸ ζήτημα τῆς χαράξεως τῆς ὁδοῦ Κονίτις—Ἀμαράντων καὶ ἡ μὴ εἰσὶ ἀποδοχὴ ἑμὲς μόνον αὐτῆς τῶν δικαίων ἀποφύων μας ὅσον ἀφορᾷ τὴν χάραξιν τῆς ἀνωτέρας ὁδοῦ, μᾶς ἀναγκάζει νὰ Σὰς ἀπασχολήσωμεν καὶ νὰ ὑποστηρίξωμεν ὡς ἐπιτακτικὴν τὴν χάραξιν τῆς ὁδοῦ αὐτῆς μέσω Ἐξοχῆς, διότι οὕτω ἐξυπηρετοῦνται καλλίτερα ὅλα αἱ Κοινοτικὲς δσον καὶ τὰ λουτὰ Καρσάκων. Τὸ δικαίον μας εἶναι μεγάλο καὶ δλοφάνερον ὡς ἐκ τῆς θέσεως εἰς τὴν ὁποῖαν ἐδρῖσκονται αἱ Κοινότητές μας. Διὰ τὴν χάραξιν τῆς ὁδοῦ Κονίτις—Ἀμαράντων εἶναι ζήτημα ζωῆς δι' ἡμᾶς, ὥστε πρὸ τοῦ κινδύνου νὰ ἴδωμεν τὸ ἔργον, διὰ τὸ ὁποῖον τόσον ἡγωνισθῶμεν καὶ μὴ ἐκτελούμενον παρὰ μόνον συμφώνως πρὸς τὰς ὑποδείξεις τοῦ ἐπιχειρηματίου καὶ γνωστοῦ Πολιτικοῦ παράγοντος κ. Κ. Παπαρησιδῆ, καὶ πρὸς φρελὸς τῶν Κοινοτήτων μας δὲν θὰ διατάσωμεν νὰ φθάσωμεν μέχρι τῶν ἁκρῶν.

Ἡ Σεβαστὴ Γενικὴ Διοίκησις ὡς μελετήσῃ ἐντενὸς τὰ δίκαια αἰτήματα τῶν Κοινοτήτων καὶ ὡς δώσῃ τὴν προσήκουσαν λύσιν, ἵνα μὴ ἐδρεθῶμεν πρὸ δυσχεροῦς ἐκπλήξεων. Ἡ δημοσιεύσις ἑκδοῦς τοῦ Μηχανικοῦ κ. Λαδικοῦ συνηγορεῖ ἀπολύτως ὑπὲρ τῆς χαράξεως τοῦ δρομοῦ αὐτοῦ μέσον τοῦ χωριοῦ Ἐξοχῆς.

Περιφερειακὴ Ἐπιτροπὴ Κοινοτήτων
Π. Παπαμιχάλης Σ. Παπαδήμας
Α. Βιζούρης Σ. Χούλης
Χρ. Γεράσιος Χ. Κιμπούλης
Β. Βιζούρης Ν. Βάσσος
Α. Κοκοβῆς Δ. Στάγιος
Ν. Παπαδόπουλος Α. Παπαγιαννέπουλος
Ε. Στρατοκάνης Γ. Στρατοκάνης
Χ. Στάγιος Γ. Διήσιος
Ἐπονται ὑπογράφει...

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΦΕΡΣΙΜΑΤΑ

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν 12 τρέχοντος ὁ κ. Σταθρος Μουμουτῆς, ἀνεδέξατο ἐκ τῆς κολυμβήθρας τὸ χαριστικὸν ἀγοράκι τῶν Χριστοῦ καὶ Μαρίας Μπέτζιου ἐκ Τσαρπλιανῶν, ὀνομάσας αὐτὸ Βασίλειον.

Στὴν τελετὴ παρέστησαν σχεδὸν ὅλοι οἱ ἐδῶ Τσαρπλιανῆτες καὶ πολλοὶ ἀπὸ τὰ γύρω χωριά Καζιούς, Ρονιφά, Μανουβοῦν κλπ.

Τὰ καλὰ φαγά, τὰ «λαλοῦμενα», οἱ χοροὶ, καὶ γενικῶς τὸ ξέγναστο Πωγωνιστικὸ γλέντι, μᾶς κράτησαν ἐκεῖ ὡς τὰ ἡμεροφάγια. Στους εὐτυχεῖς γονεῖς εὐχόμεθα ἄλλη μιά φορὰ νὰ τοὺς εἴσῃ, καὶ στὸν ἀνάδοχο νὰ...τὰ χιλιάσῃ.

Κ.Α.Π.ς.

ΓΑΜΟΙ

Εἰς τὸν ἐξάδελφόν μου Γ. Χριστόπουλον καὶ διῖδα Ἄγγελαν Λαμπρινοῦ τελεσάντας τοὺς γάμους τῶν εὐχομαι ζοὴν εὐτυχισμένην.

Γ. καὶ Ε. Πανταζῆ

ΚΡΙΣΕΙΣ

ΑΠ' ΤΟ ΛΕΙΑ ΦΙΛΙΑΤΩΝ

Νὰ σταματήσῃ τὸ κακὸ
πού γίνεται στὸ χωριό.

Τὰ «Ξενιτεμένα Πουλιὰ» πού μέχρι σήμερα ἐδείξαν πὺς ξέρουν καλὰ τί πρέπει νὰ κάμουν γιὰ τὸ καλὸ τῆς Ἡπείρου θὰ μοῦ δώσουν τὸ δικαίωμα νὰ τοὺς πιάσω ἑνα μικρὸ χάρο καὶ ἐγὼ σ' αὐτὸ τὸ φύλλο.

Τοῦτο τὸν καιρὸ, ἀναψε μεγάλος καυγὰς στὸ Λεῖα γιὰ τοὺς δασκάλους. Τὸ χωριὸ χωρίστηκε στὰ δύο. Τὸ μισὸ ὑποστηρίζει τὸν κ. Ζούλα πούναί τώρα ἐκεῖ καὶ τὸ ἄλλο τοὺς Λεϊωτῆς δασκάλους.

Δὲν πρόκειται νὰ πάρουμε τὸ μέρος κανενὸς οὔτε καὶ θὰ χαρακτηρίσωμεν τὴν στάση τους πού γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ χτυπήσαν καὶ τὶς πόρτες τῶν πολιτικῶν, μόνον θὰ ποῦμε τοῦτο δῶ,

Πρῶτα—πρῶτα τοὺς πολιτικοὺς πρέπει νὰ τοὺς χρησιμοποιοῦν γιὰ ζητήματα γενικά πού ἐνδιαφέρει τὸ χωριὸ καὶ τοὺς κατοίκους καὶ ὄχι γιὰ νὰ ἐκδικηθοῦν κάποιον.

Δεύτερον, τοὺς δασκάλους τοὺς θέλουμε στὸ ρόλο τοῦ ἀναμορφωτοῦ καὶ τῆς διαπαιδαγώγησις τῆς νεολαίας καὶ ὄχι στὸ ρόλο τοῦ χωρισμοῦ τῶν χωριῶν στὰ δύο.

Καλοῦμε τοὺς δασκάλους νὰ σταθοῦν στὸ ὕψος τῶν σὺν διανοούμενων πού εἶναι καὶ νὰ δώσουν πρῶτον αὐτοὶ τὸ παράδειγμα τῆς ἀνωτερότητας, καὶ ὄχι νὰ γίνονται αἰτία ἀλληλοφραγμάτων τῶν κατοίκων.

Αὐτοῦμαστε εἰλικρινὰ γιὰ ὅτι γίνεται στὸ Λεῖα, πού εἶναι αἰτία νὰ χωριστοῦν καὶ οἱ ξενιτεμένοι γι' αὐτὴ τὴν αἰτία στὰ δύο.

Τὸ συμφέρο καὶ αὐτῶν καὶ τοῦ χωριοῦ αὐτὸ ἀπαιτεῖ, φανταζόμεστε πὺς θὰ τὸ καταλάβουν καὶ θὰ θελήσουν νὰ σταματήσουν τὸ κακὸ πού γίνεται στὸ Λεῖα.

Ἀθήνα

Ἡρ. Παπαχρήστος

ΤΑ ΧΩΡΙΑ

ΠΑΛΙΣΙΑ ΚΑΙ ΚΑΛΕΝΤΖΙ (ΚΑΤΣΑΝΟΧΡΙΟΝ)

Ἀπ' ὅσα βλέπω
στραβά καὶ ἀνάποδα.

Ἡ Πάλισια καὶ τὸ Καλέντζι πού σχεδὸ συνέχονται πρὸ δεκαετίας ἔβαλαν θεμέλιον λίθον γιὰ νὸ δικάσιμιο στὸ μέσον. Ἡ ἀπόφασις ἐπαινετὴ. Ἐχτισαν τὸ πρῶτο πάτωμα. Σταμάτησαν ἔχτοτε δὲν μποροῦν νὰ συνεχισθοῦν. Οὔτε τὸ Κράτος κουνιέται γιὰ δι...βλέπει. Τὸ Καλέντζι χάρις στὸν ἐκ Φορτησίου Σιακαμπένην ἔχει σχολεῖδ ἀνθρωπινό. Ἡ Πάλισια ἔχει ἑνα ἐρείπιον ἐτοιμόροπο, γιὰτὶ ὀνειρεῖται τὸ νέο. Θάχε κάμει διττάκιον σχολεῖδ πρῶτης τάξεως μονάχη της, ἂν δὲν σκλαβωνότανε μὲ τὸ κοινὸν διδασκῆριο.

Λένε πὺς μετάνοισαν οἱ Κελεντζῖτες. Τὶ μᾶς μέλλει ἑμᾶς; ἡ τί τὸ μέλλει τὸ Κράτος; ὁ σπάγγος πρέπει νὰ κοπῇ.

Ἡ νὰ τὸ συνεχίσουν οἱ δυὸ Κοινότητες μὲ τὴν βρῆθειναι τοῦ Κράτους ἡ τὸ Κράτος μόνο του, ἡ νὰ τὸ γκερμίσουν καὶ αὐτὸ πού χτίσανε, νὰ μερᾶσουν εἰς πέτρες καὶ νὰ κυττάξῃ ὁ καθένας τὸ σπιτάκι του.

Παλαισῖτες καὶ Καλεντζῖτες τῆς ξενιτειᾶς, διαβάστε νὰ δῆτε πὺς ἐργάζονται γιὰ τὰ χωριά μας οἱ ἱθύνοντες. Τοὺς ἔφαγε ἡ σκουριά καὶ κοντὰ σ' αὐτοὺς θὰ σκουριάζουμε καὶ μεῖς. Ἐμπερὸς ν' ἀπαλλάξουμε τὰ χωριά μας

Χαιρετισμὸς ἀπ' τὴν Περσία

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ

Συμπατριῶτες, φίλοι μου
κι' ὅς' εἴστε καὶ ἐχτροὶ μου
(ἀπὸ μικροδιαφορῆς
τὰ εἶπαμε πολλὰς φορὲς)
σὰς χαιρετῶ ἐγκάρδια
σὰ νὰ εἴστε ἀδελφοὶ μου.

Ζωογραφισμένοι εἰσάστε
πλατεῖα στὴ θύμῃ μου
μακρὰ πού εἰμαι τώρα
σὲ ἱστορικὴ μιά χώρα.

καθὼς καὶ ἡ γενέτειρά μου.
ἡ πολυαγαπητὴ μου.
Τὴ βλέπω καὶ ὡς εὐρίσκουμαι
στῆς γῆς ἐδῶ—τὴν ἄκρη,

σὲ γνώριμα μέρη σεργιανῶ:
βρίσκω τὸ σπῆτι μ' ἀδιανό...
καὶ τὸτ' ἀπὸ τὰ μάτια μου
κυλάει ἑνα δάκρυ

Καμπόση ὥρα στέκωμαι
καὶ στὸ παλὴ σχολεῖδ
στὸ χωρὸ αὐτὸ τὸν ἱερό!
παιδί σὺν ἡμῶν θωρῶ
σ' ἑνα θρανίον πού κάθομαι

μὲ ἀνοιχτὸ βιβλίον
Κι' ἡ κόρη ἡ πανώρια,
(μικρὸς ποῦχ' ἀγαπήσῃ)
ὡραία σὺν τὸ φεγγάρι
μυροστά μου περὶ μὲ χάρι

κι' ἀλαζονία περισσῇ
χωρὶς νὰ μοῦ μιλῇσῃ
Στὸ δάσος μπαῖνον τοῦ βουνοῦ
σ' ἑνα ρυάκι στέκω,
σὲ βράχο βγαίνω ἀσπρονδερό,
κυττάζω πέρα τὸ βιρὸ,
ὅπλο κρατῶ στὸ χέρι μου
καὶ στὰ ρουμάνια τρέχω.

Αὐτῆς μιά παραίτησις
πού γρήγορα περνᾷ,
βρίσκωμαι πάλι μακρὰ...
τρυνῶ μ' ἄγρια βουνά
σὲ μὲν ἄγνωστα μέρη.

Μὲ χαιρετᾷ ἡ ξενιτειὰ
μὰ ἡ ἐλπίδα μου μιλᾷ:
πὺς πάλι αὐτοῦδε γρήγορον
καρδί θὰ μὲ φέρῃ.
ΤΕΧΕΡΑΝΗ Στωμύλος
Νοέμβριος 1935

Μὲ χαιρετᾷ ἡ ξενιτειὰ
μὰ ἡ ἐλπίδα μου μιλᾷ:
πὺς πάλι αὐτοῦδε γρήγορον
καρδί θὰ μὲ φέρῃ.
ΤΕΧΕΡΑΝΗ Στωμύλος
Νοέμβριος 1935

Μὲ χαιρετᾷ ἡ ξενιτειὰ
μὰ ἡ ἐλπίδα μου μιλᾷ:
πὺς πάλι αὐτοῦδε γρήγορον
καρδί θὰ μὲ φέρῃ.
ΤΕΧΕΡΑΝΗ Στωμύλος
Νοέμβριος 1935

Ἡ νὰ τὸ συνεχίσουν οἱ δυὸ Κοινότητες μὲ τὴν βρῆθειναι τοῦ Κράτους ἡ τὸ Κράτος μόνο του, ἡ νὰ τὸ γκερμίσουν καὶ αὐτὸ πού χτίσανε, νὰ μερᾶσουν εἰς πέτρες καὶ νὰ κυττάξῃ ὁ καθένας τὸ σπιτάκι του.

Παλαισῖτες καὶ Καλεντζῖτες τῆς ξενιτειᾶς, διαβάστε νὰ δῆτε πὺς ἐργάζονται γιὰ τὰ χωριά μας οἱ ἱθύνοντες. Τοὺς ἔφαγε ἡ σκουριά καὶ κοντὰ σ' αὐτοὺς θὰ σκουριάζουμε καὶ μεῖς. Ἐμπερὸς ν' ἀπαλλάξουμε τὰ χωριά μας

ΣΑΦΑΡ

Η ΠΕΙΡΩΤΙΚΗ

Νεωπειρώτες ποιητές

“ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΟΥ,”

«... Βραδιάζει και τὰ πρόβατα τρεχάτα κατεβαίνουν
από τὰ πλάγια του βουνού στη στάνη για νὰ πάνε...»

Είπε ο τίτλος μιας ποιητικής συλλογής του νέου ηπειρώτου ποιητού κ. Πύρρου Δεκάνα. Μια αξιοπρόσεκτη και ζηλευτή έκδοση που συγκινεί τον αναγνώστη και πολύ περισσότερο την ξενιτεύτρα καρδιά των Ηπειρωτών.

Γιατί τὰ «Τραγούδια στην πατρίδα μου» είναι αφιερωμένα «στις ξενιτεμένες «Ηπειρωτικές ψυχές». Αυτές τις ψυχές θέλει νὰ ηλεκτρίσει ο ποιητής. Και τὸ κατορθώνει. Τὸ κατορθώνει με τὰ πολλά ποιητικά χαρίσματα και μάλιστα με τὰ θέματα που πραγματεύεται. Τὸ «Ηπειρωτικό τοπίο, οἱ παλιές αναμνήσεις, οἱ ὁμορφιοί μας θρύλλοι, τὰ Γιάννινα, τὰ βαρυαστενάματα για κάποια χωριατοπούλα, τὸ, τζάκι, οἱ χρυσάφινες χαρῶνες και τὰ πυρὰ βράδια τις «Ηπειρωτικές Πατρίδας, νὰ τι ἐμπνέουν τὴν νοσταλγία στὴν καρδιά μας όταν διαβάζουμε τὸ βιβλίο αὐτό. Βουκολικές σκηνές, στρουγγές και κυρτοκούδωνα, λόγια ἀγάπης και κλάματα χωρισμοῦ, δαλινὰ και χειμῶνες, κρυφομυλήματα και σιγαλιές και ἡλιοβασιλέματα, ὅλα τραγουδιμένα σὲ κάλοφρασμένους και με πλούσια εἴδη στίχους, και διάχτυα ἄλλοτε με κέρι και μπρίο, ὅπως στὰ «Γιαννιώτικα κουτσομπολιά», ἄλλοτε με καὶ μὴν και λαχάρα ὅπως στὸ «Ὁ πόνος μου», ἄλλοτε με φιλοσοφική διάθεση ὅπως «Στὸ κύλισμα τοῦ χρόνου» και ἄλλοτε με τὴν εὐαισθησία ρομαντισμοῦ, ἐνὸς ρομαντισμοῦ ὅμως ἀπαλλαγμένου ἀπὸ νοσηρότητα και ἀπαισιοδοξία.

Νὰ ἔνα τετράστιχο:

Γυρνᾷ σὺν ἔρημο πουλὶ πούχας τὴ φω-
λιά του],

μοιάζω με βράχο, πού ἔρημο στέκει σ' ἄ-
[κρογιαλιά,

εἶμαι σὺν φύλλο κίτρινου, πού πέφτει ἀπ'
[τὰ κλαδιά του;

μοιάζω με φτωχολούλουδο, σὲ νεκρο-
[γαλιά...

Στίχοι ἀπλοῖ, στρωτοί, ἡμεροί. Μὰ δοκιμά-
σετε και λίγο... κρασί, ἀπὸ τὰ «Γιαννιώτικα
κουτσομπολιά»:

Ὁ «Ἐπαρμένος τῆς Τσεβῆς
κι' ὁ σουτάρης ὁ Λούσιος
τις 30ὺς σιατοστρες πήρανε
τῆς Λούτσας και Καλούτσας.
Και πήγαν στὴν Ντραμπάτοβα
τὴ μέρα τ' «Αἰ—Σωτήρα
και καραβίδες σκορδαλιά

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΩΝ

ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

Πληροφορούμεθα ὅτι ἄρχισε νὰ γίνεται κίνηση για τὴν ἰδρυση τῆς Πανηπειρωτικῆς Ὀμοσπονδίας, και ἔχομεν λόγους νὰ πιστεύομεν ὅτι αὐτὴ τὴ φορὰ κάτι θὰ γίνῃ γιατί ἡ κίνηση γίνετα ἐκ τῶν κάτω, ἐνδιαφερόθη-
καν οἱ ἴδιος οἱ ἀδελφότητες.

Ὡς μαθαίνουμε μετὰ τις ἐκλογές θὰ κλη-
θοῦν σὲ σύσκεψη ὅλες οἱ ἀδελφότητες για νὰ
ἐκλέξουν πολυμελὴ ὁργανική ἐπιτροπὴ ἢ
ὁποία θὰ προετοιμάσει τὸ συνέδριο για τὴν
ἰδρυση τῆς.

Η ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΑΓΙΟΚΟΣΜΙΤΩΝ ΠΩΓΩΝΙΟΥ ΚΛΗΡΩΣΙΣ ΚΑΧΕΙΟΥ

Γνωστοποιούμεν εἰς τοὺς ἀγοράσαντας Λα-
χεῖα τῆς ἀδελφότητός μας, ὅτι τὴν παρελ-
θούσαν Κυριακὴν δὴν τρέχοντος ἐγένετο ἡ
Κλήρωσις τοῦ λαχείου τῆς Ἀδελφότητος
και ἐξήχθησαν κατὰ σειράν οἱ κάτωθι ἀριθ-
μοί.

1) ὁ ἀριθ. 916, 2) ὁ ἀριθ. 893 3) ὁ ἀριθ.
611 4) ὁ ἀριθ. 399 5) ὁ ἀριθ. 424 6) ὁ ἀριθ.
1.015 7) ὁ ἀριθ. 540 και 8) ὁ ἀριθ. 1.146.

Παρακολοῦνται ὅθεν οἱ κάτοχοι τῶν ἀνω-
τέρων ἀριθμῶν, ὅπως προσέλθουν και παρα-
λάβωσι τὰ κερδηθέντα ἀντικείμενα, ὡς κάτωθι:
Οἱ ἐν Ἀθήναις: Εἰς τὸν κ. Κώσταν Πορ-
φύρον — Ζευθίδος 3.

Οἱ ἐν Θεσπλον: Εἰς τὸν κ. Βασίλειον
Καραφύλλον — Ἰπποδροσίου 15.

Οἱ ἐν Ἰωννίνους: Εἰς τὸν κ. Σπύρον
Παπᾶν — Ἀνεξαρχίας 112.

Οἱ ἐν Πωγωνίῳ: Εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς
κοινότητός μας κ. Δημητρίου Χαρίσην.

Οἱ ἐν Αἰγυπτῷ: Εἰς τὸν κ. Σπύρον
Βράτσην — Μανουσίου.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ γνωρίζομεν, ὅτι ἡ Κλή-
ρωσις ἐβραδύνθη, λόγω τοῦ ὅτι δὲν ἐπεστρά-
φησαν ἐγκαίρως ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ τὰ ἀδιά-
θετα λαχεῖα.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος, Σταύρος Πορφύρης
Ὁ Γραμματεὺς, Κώστας Πορφύρης

ΕΝΩΣΙΣ ΝΕΩΝ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ

Γενομένων ἀρχαιρεσιῶν τῆς ἐνώσεως τῶν
νέων τῆς Βουρμπιανῆς ἐξελέγησαν οἱ κάτωθι
Πρόεδρος: Χαράλαμπος Κατσένης,
Ἀντιπρόεδρος: Σωκράτης Δημάρατος,
Γραμματεὺς: Ἀλέξιος Λιάλης,
Ταμίας: Μενέλαος Δημάρατος.

Συμβούλοι:
Ἰωάννης Κοτίνης, Νικόλαος Τζουμάρας,
Χαράλαμπος Δημάρατος, Κωνσταντῖνος
Βεϊζαῆς, Ἐλευθέριος Παπαλάμπος.

Ἡ Ἀδελφότης Ὁξυᾶς «Ἀγ- ος Νικόλαος».

Ἰδρυσε ἀποθήκη σιταγιοῦ και καλαμπο-
κιῶ με ἀκεφάλαια 12.000 δρχμῶν πρὸς
ἐξυπηρέτησιν τῶν κατοίκων.

**ῤεθύδωνος: Γιάννης Αχ. Βα-
βαρέτος, ὁδὸς Ἀργούς 34 α'.**

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΠΑΝΗΠΕΙΡ. ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΛΙΣΤΗΣ (ΦΙΛΙΑΤΩΝ)

Παίρνοντας μέρος στὴ συζήτηση πού
ἄνοιξαν τὰ «Ξενητεμένα Πουλιὰ» ἀπὸ τις
στήλες τους πάνω στὸ ζήτημα τῆς ἰδρυ-
σης τῆς Πανηπειρωτικῆς Ὀμοσπονδίας
ἄς ἐπιτραπῇ στὸν ὑπογράφοντο νὰ πῇ
και τὴ δική του γνώμη.

Ἡ Πανηπειρωτικὴ Ὀμοσπονδία εἶναι
χρέος τιμῆς νὰ γίνῃ για τὸ καλὸ και τὸ
καλλίτερο τῆς Ἠπείρου. Ἐπιβάλλεται
νὰ γίνῃ γιατί, ὅπως θ' ἀποδείξουμε πα-
ρακάτω, μόνο με τὴν ὑλαρξὴ μιᾶς Παν-
ηπειρωτικῆς Ὀμοσπονδίας, πού νὰ ἐκ-
φράζῃ τὸν πόνο και τὴν κοινὴ Ἠπειρω-
τικὴ γνώμη, εἶναι δυνατό νὰ λυθοῦν κα-
τὰ μεγάλο ποσοστὸ τὰ πολλαπλὰ Ἠπει-
ρωτικὰ προβλήματα.

Πρωτοῦ ὅμως ὑποδείξουμε τὸν τρόπο
και τὴ γραμμὴ, πού πρέπει ν' ἀκολουθῇ-
σῇ ἡ Ἐπιτροπὴ πού εἶχε τὴ σχετικὴ πρω-
τοβουλία ἄς ποῦμε τί εἶναι ἡ Πανηπει-
ρωτικὴ Ὀμοσπονδία, τί θὰ μπορέσῃ
νὰ προσφέρῃ και τί νὰ ἐξυπηρετήσῃ.

Ἡ Πανηπειρωτικὴ Ὀμοσπονδία θὰ
εἶναι τὸ ἀνώτερο Ἠπειρωτικὸ Σωματεῖο
τὸ ὁποῖο θὰ ἀντιπροσωπεύει 80—90 ἄ-
δελφότητες και Σωματεῖα με πολλές χι-
λιάδες μέλη. Θὰ εἶναι ὁ Ἀνώτερος Ὀρ-
γανισμὸς ὅλων τῶν Ἠπειρωτικῶν Σω-
ματείων τῆς Ἀθήνας και τοῦ Πειραιᾶ
και θὰ ἐκπροσωπῇ πᾶσι τὴν κοινὴ Ἠ-
πειρωτικὴ γνώμη. Ἀντιλαμβάνεσθε τί
σημασία ἔχει αὐτό. Ἐκπροσωπώντας τὴν
Ἠπειρωτικὴ γνώμη θ' ἔμπορῇ σὺν ἐκ-
πρόσωπος χιλιάδων Ἠπειρωτῶν νὰ ἐκ-
φράζῃ τὴ γνώμη τῆς πᾶσι στὰ Ἠπειρω-
τικὰ προβλήματα και με τὸ κύρος τῆς
και με τὸν ὄγκον τῆς θὰ ζητᾷ ἀπὸ τὲς ἐ-
καστοῖτε Κυβερνήσεις νὰ γίνετα σεβαστὴ
ἡ γνώμη τοῦ Ἠπειρωτικοῦ Κόσμου και
σὺν κλασσικὸ παράδειγμα σὰς φέρνω
τοῦτο: Δίνονται νὰ ποῦμε πιστώσεις για
τὴν ὁδοποιία ἀλλὰ ἀδυνατεῖ, ὅπως γίν-
τα ἡ Ἠπειρος, ἡ Π. Ο. θὰ διαμαρτυρε-
ται στὴ Κυβέρνηση και ἂν δὲν μπορεῖ ν'
ἀκουστῇ θὰ καλῇ ὅλους τοὺς Ἠπειρω-
τὲς τῆς Ἀθήνας και τοῦ Πειραιᾶ σὲ
συλλαλητήριον διαμαρτυρίας και δὲν μπο-
ρεῖ παρὰ με τὸν ὄγκο τῆς και τὸ κύρος
τῆς και τὰς διαμαρτυρίας τῆς νὰ ἐπιτύ-
χῃ κάτι. Καὶ γενικὰ σὲ χιλιάδες δυὸ περι-
πτώσεις θὰ μπορέσῃ νὰ δράσῃ και πολ-
λαπλῶς νὰ ὠφελήσῃ τὴν Ἠπειρο. Εἶναι
πολὺ παλὴ ὁ κίνεμο πού λέν ὅτι ἂν δὲν
φρονάξῃ δὲν μπορεῖς νὰ ἐπιτύχῃ τίπο-
τε» ἐπομένως δὲ φαντάζομαι νὰ μὴ ἀν-
τιλαμβάνετα κανένας τὰ πολλαπλὰ ὠφε-
λήματα πού μπορεῖ νὰ ἐπιτύχῃ ἡ Π. Ο.
ὅταν τὰ ἐπὶ κεφαλῆς πρόσωπα ἐργα-
σθοῦν με ὁρξὴ και ζήλο και δὲν ὑπερε-
τοῦν κανένα κόμμα και συμφέρο ἔξω ἀ-
πὸ τὸ συμφέρο τῆς Ἠπείρου.

Ἄν τυχὸν ὑπάρχουν και μερικοὶ πού
ἔχουν τὴ γνώμη ὅτι θὰ ἀποτύχῃ ἀπὸ ἑλ-
λειψὴ πόρων ἔχομεν νὰ τοὺς ποῦμε ὅτι
για τὴν Π. Ο. δὲν χρειάζονται χρήματα
ἢ καλλίτερα χρειάζονται πολὺ λίγα και
τὰ πολὺ λίγα αὐτὰ θὰ ἐξοικονομηθοῦν.
1ον) Ἀπὸ χρονιάτικες συνδρομὲς τῶν
Ἀδελφότητων και Σωματείων, 2ον) ἀπὸ
ἄ ἔσοδα ἐνὸς ἢ δύο χρονιατικῶν χορῶν,
3ον) ἀπὸ ἔσοδα λαχείου πού μπορεῖ νὰ

διοργανώνετα κάθε χρόνο και τέλος ἀπὸ
δωρεές. Τὰ ἔσοδα τῆς θὰ εἶναι πολὺ λί-
γα γιατί θὰ χρειάζεται μόνο τὸ ἐνοίκιο
ἐνὸς γραφείου, ὁ μιστὸς ἐνὸς εἰδικοῦ
γραμματέα, γραφικὰ και πολὺ λίγα ἄλλα
μικροῦ ἔσοδα. Κατὰ συνέπεια ζήτημα ἐξέυ-
ρεσης πόρων δὲν ὑπάρχει.

Και ἀφοῦ τελειώσαμε τώρα τὸ τί θὰ
μπορέσῃ νὰ προσφέρῃ για τὸ καλὸ τῆς
Ἠπείρου ἡ ἰδρυση τῆς Π. Ο. ἄς ἀνα-
πτύξουμε τώρα και τὸν τρόπο και τὴ
γραμμὴ πού πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ ἡ Ἐ-
πιτροπὴ πού εἶχε τὴν πρωτοβουλία για νὰ
φθάσουμε ἐπὶ σὲ γλήγορο και θετικὸ
ἀποτέλεσμα.

Ἡ Ἐπιτροπὴ πού πήρε τὴν πρωτο-
βουλία για τὴν ἰδρυση τῆς Π. Ο. πρέ-
πει νὰ ἀποτανθῇ σ' ὅλες τις Ἠπειρωτι-
κὲς Ἀδελφότητες και στὰ λογῆς—λογῆς
Ἠπειρωτικὰ Σωματεῖα και νὰ ζητήσῃ
ἀπ' αὐτὰ τὴν ἐκλογὴ ἐνὸς προσωρινοῦ
ἀντιπροσώπου τῆς Ἀδελφότητος στὴ
Π. Ο. Οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτοί, πού πρέ-
πει νά ναι πὸ μορφωμένα και τὰ πιδ
προοδευτικὰ μέλη τῶν Ἀδελφότητων,
μαζὶ με τὰ πρόσωπα τῆς Προσωρινῆς
Ἐπιτροπῆς νὰ συνέλθουν σὲ μιὰ αἴθου-
σα για νὰ συζητήσουν πάνω στὸ ζήτημα
τοῦτο και νὰ βάλλουν τὲς βάσεις τῆς
Π. Ο. Τελειώνοντας τὴ συζήτηση αὐτὴ
ἀπὸ τὴν ὁποία θὰ βγοῦν τὰ συμπερά-
σματα και τὰ θέματα πού θὰ συζητη-
σῇ ἡ προσωρινὴ αὐτὴ, νὰ ποῦμε, Συνέ-
λευση νὰ ἐξουσιοδοτήσῃ μιὰ Ἐπιτροπὴ
ἀπὸ εἰδικὰ πρόσωπα πού ἔχουν συνδι-
καστικὴ και νομικὴ πείρα και ἡ Ἐπι-
τροπὴ αὐτὴ νὰ φροντίσῃ για τὴ σύνταξη
τοῦ καταστατικοῦ, νὰ ἐτοιμάσῃ τις εἰση-
γήσεις και τὰ θέματα πού θὰ συζητη-
θοῦν εἰς τὸ Αὐτὸ Συνέδριον τῆς Ὀμο-
σπονδίας και τότε νὰ καλέσῃ τις Ἀδελ-
φότητες νὰ κένον· συζητήσεις δια τὴν
ἐκλογὴν τῶν ἀντιπροσώπων πού θὰ κά-
ρουν μέρος σ' αὐτὸ κλπ. Ἡ δουλειὰ αὐ-
τὴ φυσικὰ θὰ πρέπει νὰ γίνῃ κάτω ἀπὸ
τὸν ἀμεσοῦ ἔλεγχο τῆς ἐπιτροπῆς, για νὰ
ἀντιπροσωπεύοῦν πραγματικὰ ἀπ' τὴ
μιὰ μεριὰ οἱ Ἀδελφότητες και ἀπὸ τὴν
ἄλλη νὰ πάρουν μέρος σὲ τις συζητήσεις
αὐτὲς ὅλοι οἱ χωρῆται γραμμένοι και μὴ
ἴδων ἀφορὰ τὴν παραπέρα λειτουργία
τῆς Ὀμοσπονδίας συμφωνᾶμε ἀπόλυτα
με τὸ ἄρθρον πού δημοσιεύθηκε στὸ 5ο
φύλλο τῶν «Ξενητεμένων Πουλιῶν».

Θεωροῦμε περὶ τὸ νὰ ὑπενθυμίσουμε
ὅτι ἡ Π. Ο. πρέπει νὰ εἶναι ἔξω ἀπὸ κά-
θε κόμμα και τὰ ἐπὶ κεφαλῆς πρόσωπα
νὰ εἶναι τέτοια πού θὰ παρέχουν πολλὰ
ἔχγγος ὅτι θὰ ἐργασθοῦν με ὁρξὴ και
ζήλο για τὸν ὑψηλὸ αὐτὸ σκοπὸ. Ἐννο-
εῖται ὅτι δὲν μὲς χρειάζονται φίλμοι και
τζάκια ἀλλὰ ἄνθρωποι τοῦ Ἠπειρωτικοῦ
Κόσμου πού ἀγαποῦν και ποιοῦν πραγ-
ματικὰ τὴν Ἠπειρο και πού ἀκόμα ἔ-
χουν τὴν ὁρξὴ και τὴν δραστηριότητα
νὰ ἐργαστοῦν νὰ ἐργασθοῦν για ἑνα τέ-
τοιο ὑψηλὸ σκοπὸ. Πρὸς πάντοδ ν' ἀπο-
φευχθῇ ἡ ἐκλογὴ προσωποῦν πού μέχοι
σήμερον καταπατήσαν με τὰ Ἠπειρω-
τικὰ ζητήματα ἀλλὰ πού ἔδειξαν ὅλη
τὴν ἀδιαφορίαν τους και τὴν τεμπέλαι

Ἡ Ἀδελφότης Λίστης ἰδρύθηκε τὸ
1927 με τὴν πρωτοβουλία μιᾶς ὁμάδος
προοδευτικῶν Λιστινῶν.

Για σκοπὸ τῆς ἔβαλε τὴν συνένωσιν
ὅλων τῶν ταξιδευτικῶν συγχωριανῶν και
τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἀλληλεγγύης.

Ἡ Ἀδελφότητα συνέχεται δυὸ φο-
ρὲς τὸ χρόνο σὲ τακτικὴ γενικὴ συνέλευση
και ἐκτάκτως διὰν παραστῇ ἀνάγκη.

Τὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητος ἀνέχονται
εἰς 130 περίπου. Τὸ γεγονός αὐτὸ δεί-
χνει πὸς ἡ ἀδελφότητα ἐξυπηρετεῖ τὸν
προορισμὸ τῆς.

Τὸ σημερινὸ Δ. Συμβούλιο ἀπαρτίζε-
ται ἀπὸ τοὺς κ. κ. Ν. Οικονόμου ὡς
Πρόεδρον, Ἀθανασίου ὡς Γραμματέως,
Μπουρμπου, Ε. Οικονόμου, Ε. Στόλη
και Κίτσι ὡς μελῶν.

Ἡ Διεύθυνσις τῆς Ἀδελφότητος εἶναι
στὸ ἀρτοποιεῖον τοῦ προέδρου αὐτῆς κ.
Οικονόμου Ἀγ. Ζώνης 38. Γενικὰ ἡ Ἀ-
δελφότης Λίστης εἶναι μιὰ ἀπὸ τις προο-
δευτικὲς Ἠπειρωτικὲς Ἀδελφότητες καὶ
ἐλπίζομε εἰς προσεχῇ φύλλα μας νὰ
ἀσχοληθοῦμε ἐκτενέστερα για τὴν ἐπιτυ-
χὴ δράση τῆς.

Ο ΡΕΠΟΡΤΕΡ

ΤΟ ΓΛΕΝΤΙ ΤΟΥ ΟΜ. ΔΡΟΠΟΛΙΤΩΝ

Σὺς 4 τοῦ Γενάρη ὁ Ὀμιλος Δροπος
λιτῶν ὁργάνωσε στὸ Ζυθεσιατόριο τοῦ
Ἠπειρώτου κ. Α. Παπαδημητρίου, ἑνα
Ἠπειρωτικὸ γλέντι.

Σ' αὐτὸ ἦσαν πάνω ἀπὸ 250 ἄτομα
και πέρασε ἡ βραδύα, ἀνάμεσα ἀπὸ Ἠ-
πειρωτικὰ τραγούδια και χαρές.

Μίλησαν πολλοὶ, ἰδιαίτερα ὁ Πρόεδρος
κ. Α. Τσάρας και ὁ κ. Ζαχαρίας για τὴ
σημασία τῶν τέτοιων συγκεντρώσεων και
τὰ ἀποτελέσματα πού ἔχει για τὴν ἐν γέ-
νει ἀύρεση τῶν δεσμῶν και τὴν ἀλλη-
λεγγύη μετὰ τὸν Ἠπειρωτικὸν στοι-
χείον.

Ὁ Ὀμιλος Δροπολιτῶν ἀπὸ τὸν και-
ρὸ πού συστήθηκε ἔχει νὰ μὲς δῶξῃ μιὰ
δράση ζηλευτῆς. Ἐπὶ αὐτῇ συγκατα-
ρίων ἡ Διοίκησις τοῦ Ὀμίλου και ἔνα
παράδειγμα για τις ἄλλες Ἠπειρωτικὲς
Ὀργανώσεις.

τους και πού ἐπερὶναι τίλους και ἀξιώ-
ματα μόνο και μόνο για νὰ φινουραρῇ
στὸ ἐπισκεπτήριο τους ὁ τίτλος και τὸ
ἀξίωμα. Τὸ τελευταῖο τοῦτο ζήτημα τὸ
τονίζομεν ἰδιαίτερος γιατί ἡ ἐπιτυχία
τῆς Π. Ο. θὰ ἐξαρτηθῇ 100%) ἀπὸ τὰ
πρόσωπα πού θὰ βγάλουμε για πρώτη
φορὰ.

Τελειώνοντας τὴ συζήτηση τοῦτο εἰμὲς
μόνο με αὐτὸ τὸν τρόπο βλέπομε τὴ
βεβίωση τῆς Παραμελημένης Ἠπείρου
και τὴν ἰδρυση τῆς Π. Ο. σὺν τὸ μέσο ἐ-
πιτυχίας τοῦ καλὸς και τοῦ καλλίτερου
τῆς Ἠπείρου.

ΑΛΕΚΟΣ ΤΖΑΚΟΣ

Ἀπὸ τὴ Βύσανη τοῦ Πωγωνίου

ὁδὸς Σταδίου 60